

ANUL XXII -NR. 27(943)-30 IUNIE 1973

flacăra

SÎNTEM CUMPĂRĂTORI. CE NI SE OFERĂ ȘI
CUM? VALORI DIFERITE ALE LEULUI ÎN ȘASE
ORASE ALE ȚĂRII ●●● Sub semnul adevărului,
justiției și echității ●●● POST CANNES '73

CERUL COPȘEI MICI
se va însenina!

FÎNTÎNILE
VRANCEI

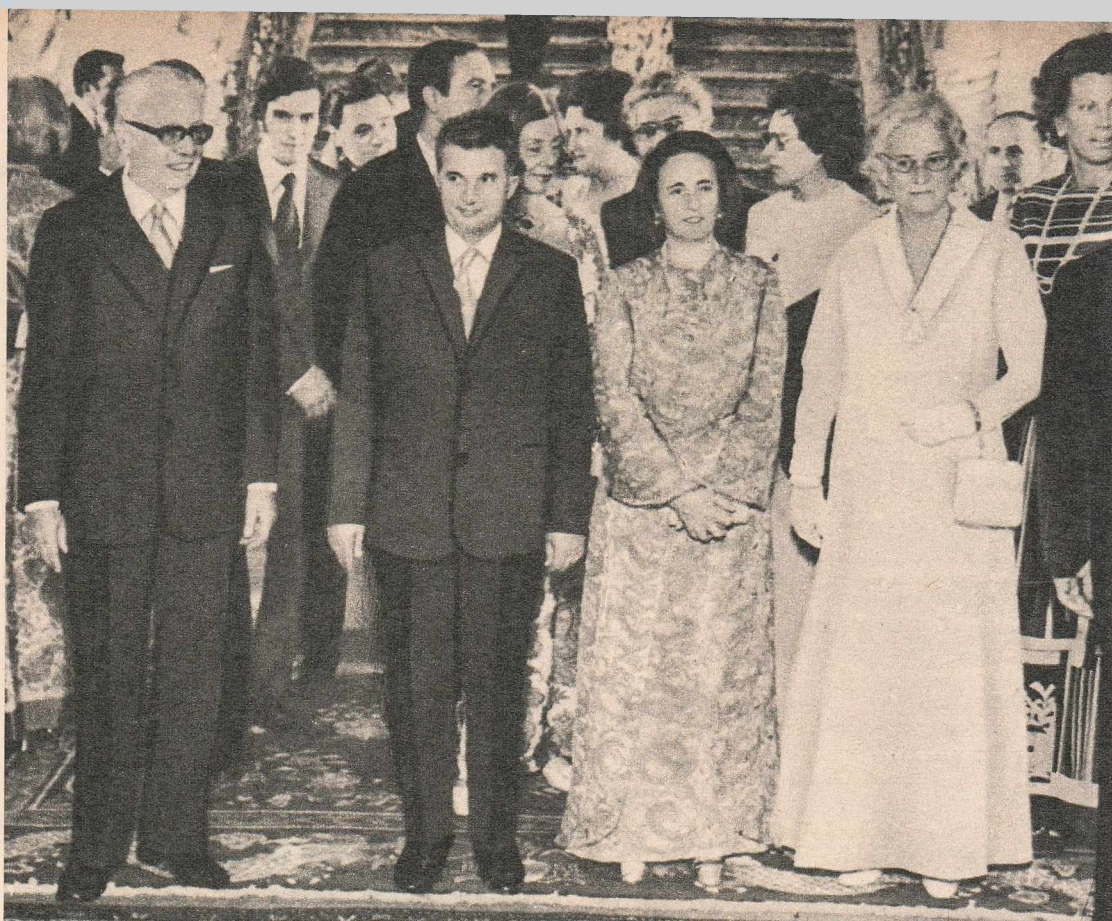

În continuare—
JIMI HENDRIX

Plantele noastre
și
medicina populară

Președintele Nicolae Ceaușescu împreună cu președintele Gustav Heinemann la castelul Gymnich, reședința rezervată înalților oaspeți români.

Imagine de la dineul oferit în cinstea președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu.

VIZITA PREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE STAT AL ROMÂNIEI, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, ÎN R. F. GERMANIA

Politica noastră externă este înțeleasă, deci iubită. Politica externă a României este un bun de preț al țării noastre, o expresie viguroasă și morală a forței și dinamismului poporului român, a exponentului ei cel mai iubit și autorizat, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Enunțarea clară și curajoasă a principiilor care trebuie să stea la baza relațiilor dintre state, schițarea cu mână sigură a tabloului pașnic al unei Europe pașnice, activitatea permanentă pentru respectarea acestora, fac din președintele Consiliului de Stat al României o figură luminoasă, de o deosebită prestanță, a lumii contemporane. Poporul român a militat și militează pentru relații de egalitate între toate statele, fie ele mari, mijlocii sau mici, pentru a face să dispară deosebirea dintre subdezvoltat și dezvoltat, pentru crearea unui climat normal și moral între state. Datorită politicii realiste și lucide a partidului și statului nostru s-au obținut succese importante pe calea securității europene, a destinderii și creării unui climat internațional favorabil acesteia. În acest sens, vizita de patru zile în R.F. Germania constituie o reușită a politicii externe a României, un moment de mare importanță în afirmarea consecvenței a principiilor care-i constituie esența: respectarea independenței și suveranității, neamestecul în treburile interne, dreptul fiecărei națiuni de a-și hotărî soarta după propria-i voință, avantajul reciproc.

«S-au împlinit șase ani de la stabilirea raporturilor diplomatice dintre Republica Socialistă România și Republica Federală Germania — și constatăm cu satisfacție că, în acest răstimp, viața a confirmat pe deplin justetea și oportunitatea acestui act politic» — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu într-una din primele cuvântări cu ocazia vizitei.

Și se confirmă că, în România, actele politice au fiecare importanța și semnificația lor, poartă în ele însele seriozitatea, hărnicia și luciditatea cu care națiunea întregă înțelege să-și scrie și să racordeze propria istorie la istoria lumii contemporane. Cuvintele președintelui R.F. Germania, Gustav Heinemann, se așază obiective și distincte alături de ceea ce o lume își face o datorie de conștiință din a recunoaște: «Este doar o constatare a faptelor că România și-a asumat de ani de zile un rol de pionierat pentru înfăptuirea multor idei a căror transpunere în viață într-un cadru european general o așteptăm azi de la Conferința de securitate și colaborare în Europa».

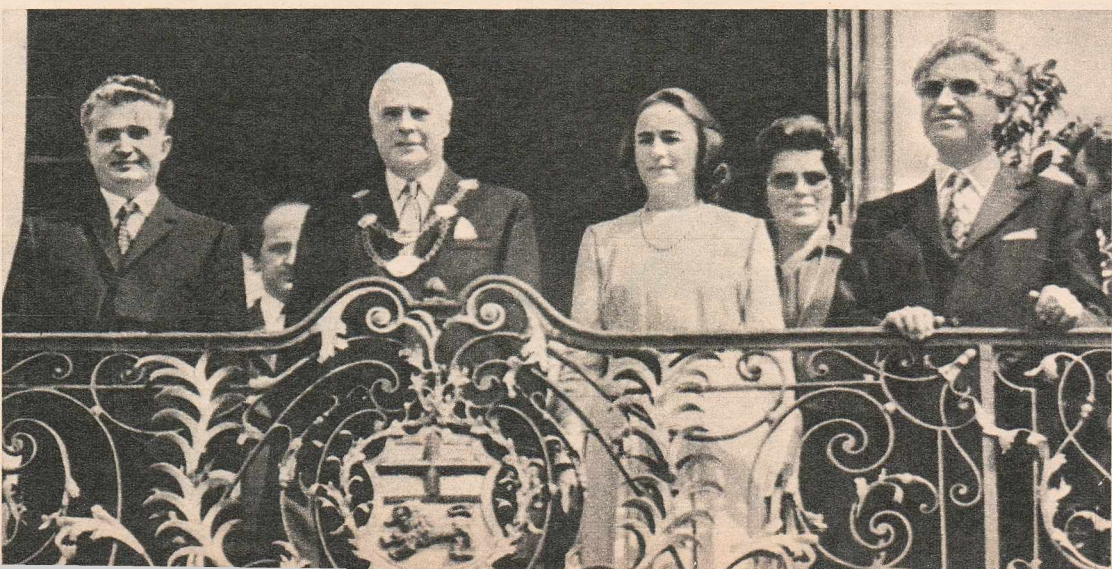
Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în R.F. Germania — țară puternic dezvoltată industrial, animată de rezolvarea pașnică a problemelor majore ale omenirii — are multe și semnificative coordonate. Fără îndoială că vizita efectuată va marca un moment nou și important pe linia colaborării celor două țări, pentru pace și securitate pe continentul nostru și în lume. Alăturându-mi mândria mândriei țării și conștiința acestui act politic legat indestructibil de numele Nicolae Ceaușescu, aș vrea să citez acele fraze proaspete, profunde, de o mare și virilă poezie politică, ce evocă momentul stabilirii relațiilor diplomatice cu R.F. Germania: «...Am putea spune că, de fapt, unii abia începeau să se gîndească că este posibil să se treacă de la perioada de îngheț la o perioadă de colaborare și de căldură. Am putea spune deci că colaborarea dintre statele noastre a grăbit creșterea temperaturii, a grăbit topirea gheții și a apropiat perioada de colaborare care se dezvoltă astăzi în Europa».

Eugen SECELEANU

În timpul convorbirilor dintre președintele Nicolae Ceaușescu și cancelarul Willy Brandt.

La balconul primăriei orașului Bonn. Între înalții oaspeți români — primarul Bonnului.

FÎNTÎNILE VRANCEI

Au coborât din munți fetele Vrancei și s-au oprit acolo unde dealurile se pierd în nemărginirea verde-albastră.

S-au oprit să asculte durerea fintinilor:

— Fetelor, mîndrutelor! Curățați-ne, sleiți-ne, eliberați-ne izvoarele și vă vom da apă bună și rece ce și vinurile întrece.

Și de atunci, de cînd povestea ne duce în de demult, s-au curățit izvoarele, s-au întărit ghizdurile și s-au ridicat adăposturi atît de frumoase cum nicăieri parcă nu sînt.

Viile în floare înconjoară fintinile de la Dumbrăveni la Garoafa, peste tot unde scrie: «Aici este județul Vrancea».

Prețuirea apei printr-un sensibil cult întreținut cu pasiune pe aceste neasemuit de frumoase plaiuri — unde vinurile curg rîuri — ține să perpetueze înțelepciunea populară «cea mai bună băutură este apa de izvor» sau «cea mai bună băutură este apa din fîntînă».

Am făcut popas la toate fintinile și am băut apă bună și rece din căușul palmelor harnicelor fecioare vrîncene și am simțit cum sufletul îmi este inundat de bucurie și respect pentru toți cei ce ne țin izvoarele limpezi.

La o fîntînă din răscruce de drumuri, unde soarele nu are umbră, am citit cu emoție:

— Trecătorule, dacă vei găsi apa tulburată, găleata stricată, vreo scîndură sau țiglă căzută, fă bine și anunță-ne, că vom veni îndată să dăm fîntînii rostul pe care-l știm din buni-străbuni.

În gîndul meu am adăugat: Oameni din toate satele și orașele, porniți spre izvoare, construiți fîntini și prețuiți apa așa cum ne prețuim lacrimile.

Aplecați-vă, fetelor, cu pioșenie și priviți în oglinzile de argint și veți vedea Zinele Vrancei, surorile voastre ce au plecat spre munți, acolo unde din piatră țîșnesc izvoare cu apă curată.

Gheorghe NĂSTASE

12 iunie 1973

Fotografii de Vasile MOLDOVAN

VALORI DIFERITE ALE LEULUI LA CLUJ, IAȘI, CARANSEBES, SIBIU, BRAȘOV, BRĂILA. DE CE?

Deocamdată, observațiile reporterilor noștri prezenți la Cluj, Iași, Caransebeș, Sibiu, Brașov, Brăila. Care este geneza unor situații intolerabile și prin ce mijloace au fost dobândite realizări remarcabile? Vom reveni cu amănunte, adresându-ne în continuare mai marilor diriguitori din Ministerul Comerțului Interior.

SĂ ÎNCEPEM CU CE E BINE, RENTABIL ȘI FRUMOS

Îi asigurăm deopotrivă atât pe mai marii dregători ai comerțului cât și pe cei care îndrumă pașii lui «Mercur» din birourile întreprinderilor județene, municipale și orașenești că, în cuprinsul prezentei anchete, am încercat să ținem seama cu sfințenie de toate greutateile obiective care mai frânează activitatea acestui organ vital al traiului nostru cotidian:

- fond de marfă deficitar
- lipsa periodică a unor materii prime din import
- neonorarea contractelor de către unii furnizori din țară

- multe locuri vacante în schema personalului
- spațiu comercial insuficient
- lipsa temporară a unor mărfuri solicitate.

Nu ne vom face așadar păcate aruncând anatema la întimplare, dar vom admite totuși că de-a lungul drumului limitat de aceste bariere severe se poate întinde, până sub orizont, ogorul fertil al hârnicii, al flerului comercial, al serviciilor exemplare. Folosindu-ne de exemple culese din mai multe colțuri de țară, vom opune deci simțul gospodăresc, comodității; inventivitatea, inerției; și ideile novatoare, lipsei de fantezie.

Vom face primul popas la Cluj, dar nu înainte de a vă ruga să ascultați acest dialog imaginar (și perfect posibil) între un consumator și un responsabil de «bufet». Prima întrebare:

— Prin ce atribute sociale se recomandă acest fel de unitate denumit «bufet»?

— E vorba de un local intim, cu prețuri accesibile, unde omul intră, stă la taclale, bea și mănâncă după pofta inimii.

— Și ce poate omul nostru să consume într-un asemenea minirestaurant?

— Produsele sînt cam aceleași în toată țara: mici, cîrnăciori oltenesti, cotlete de porc, vrăbioare, 1-2 sorturi de brînză, vin superior de regiune (spre deosebire de cel «inferior» a cărui etichetă n-am zărit-o niciodată — n.n.), bere, țuică...

— ...Și cam atât. Pe locul vechilor ospătării cu bucate de casă, cu specialități și un sortiment culinar variat au apărut, așadar, aceste lăcașuri infame, cu preparate mizere și unde încasările se fac în principal pe seama desfacerii băuturilor alcoolice.

— Asta e situația: omul vine de-acasă cu rețeta gata pregătită: «doi mici și o friptură».

— De acord, deoarece așa l-am obișnuit sau i-am creat obligatoriu o asemenea deprindere, întorcînd rețetarul gastronomic în vremea epocii de piatră. Și o ultimă întrebare: în calitate de specialist apreciați că reprofilarea acestor unități prin transformarea lor în pensiuni, ospătării etc., deci în localuri unde ponderea o dețin preparatele culinare și nu băuturile alcoolice, ar constitui o acțiune cu efect bun în cadrul alimentației publice?

— Ne propuneți să dăm faliment.

— Ei bine, atunci haidem la Cluj.

...Sau aici unde în urmă cu cinci ani un grup de «tineri furioși» (între care actualul director Teodor Popuța și Ioan Ivașcu, șeful serviciului producție) au hotărît cu de la sine putere (dar cu sprijinul activ al organelor județene de partid și de stat!) să smulgă alimentația publică a municipiului din ghearele unei maladii cronice: monotonia. O acțiune vastă pornită pe două direcții principale: re-

profilarea treptată a tuturor unităților existente și o luptă acerbă împotriva alcoolismului.

Noua istorie a comerțului clujean a debutat prin recalicarea sau înlocuirea personalului existent: în locul barmanului atotstăpînitor, «titlurile de noblețe» au fost oferite bucătarului-șef, iar ospătarul (acest simplu curier între masa consumatorului și taraba cu băuturi) a fost nevoit să redevină chelnerul de altădată, deci omul care se ocupă nu numai de servirea clienței, ci și de aprovizionare și de prepararea mîncărilor. În plus: în cele mai multe dintre localurile reprofileate a fost interzis fumatul și s-a redus sensibil desfacerea băuturilor alcoolice. O ofensivă drastică împotriva prostului-gust și a unor deprinderi periculoase, o veritabilă acțiune curativă și o reînnoire curajoasă — la un nivel nou — către bunele tradiții ale comerțului românesc, dar pentru reușita cărora edilii municipiului au trebuit să facă față unor cerințe și imperative hotărîtoare. Le vom consemna pe scurt, ca la carte:

Diversificarea produselor cîminare, introducerea de sortimente noi și vînzarea cu precădere a unor preparate din producție proprie (cu alte cuvinte, fiecare unitate mare sau mică a fost obligată să-și organizeze propria sa bucătărie și să ofere consumatorilor un rețetar gastro-nomic propriu).

Retransformarea bufetelor, pline de cheflii diurni și noctambuli, în unități puse la dispoziția marelui public: bucătării de bloc, gospodina, cantine restaurant, pensiuni familiale, bufete de incintă.

Asigurarea unei aprovizionări ritmice prin completarea rețelei de furnizori (mulți dintre aceștia recrutați din sectorul particular).

Reducerea sistematică a prețurilor, astfel încît în schimbul unei sume acceptabile omul să se declare sătul și mulțumit.

Iată acum și rezultatele obținute, să le notăm tot ca la carte:

Din totalul celor 198 de unități de alimentație publică, bufetele, barurile de zi și restaurantele clasice nu mai dețin la ora actuală decît un procent infim. În locul lor, publicul clujean are la dispoziție astăzi un mare număr de bucătării de bloc (pînă la sfîrșitul lui 1973, o unitate cu asemenea profil la 10 000 de locuitori), restaurante și pensiuni specializate (zahana, restaurant vîntoresc, rotiserii, ospătării cu preparate din varză, alta cu sortimente din legume, unități dietetice, lactobaruri și lactovegetariene, plăcintării și numeroase pensiuni familiale). În toate acestea ponderea preparatelor proprii deține un procent de 37 la sută. Lipsa băuturilor răcoritoare (Ci-Co, Pepsi) a fost suplinită prin «inventarea» și realizarea unor produse strict originale; suc de vișine, răcoritoare acidulate din vișine și căpșuni sau altele preparate din esențe de plante medicinale: soc, tei, busuioc, anason, mentă etc. În total, aici la Cluj se vînd zilnic 19 sorturi de băuturi răcoritoare.

Cu puțină alergătură și prin organizarea din vreme a unei aprovizionări ritmice a fost rezolvată și problema cea mai spinoasă: asigurarea unui fond de marfă constant. La ora actuală, cînd pe ogoarele județului legumele abia au dat în floare, depozitele și cămările restaurantelor sînt totuși pline cu trufandale. Comercianții clujeni dispun de furnizori prompti aflați în colțuri de țară cu primăveri și veri timpurii (Arad, sudul Olteniei).

Și, în sfîrșit, problema prețurilor. Vom apela din nou la limbașul riguros al statisticianului. Din toate cele 198 de unități de alimentație publică, într-un singur restaurant de categoria I se adaugă remiză la nota de plată. De altfel, unitățile de categoria I dețin abia 9% din totalul rețelei, 14% cele de categoria a II-a, iar restul de 77% reprezintă în structura rețelei, localurile de categoria a III-a sau sub această categorie. Și aici un singur exemplu: Clujul este singurul oraș din țară unde se vînd zilnic 110 000 bucăți prăjituri la prețul de un leu.

ȘI ACUM, SURPRIZA FINALĂ: REDUCEREA CONSUMULUI DE BĂUTURI ALCOOLICE ÎN UNITĂȚILE DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ ȘI INTRODUCEREA PE SCARĂ LARGĂ A UNOR PREȚURI ACCESIBILE LA PREPARATELE CULINARE AU DETERMINAT NU SCĂDEREA ÎNCASĂRILOR GLOBALE, CI SPORIREA LOR CONSIDERABILĂ: ÎN COMPARAȚIE CU 1968, REALIZĂRILE GLOBALE ALE LUI 1972 AU CRESCUT CU 42%. (I-AM RUGAT PE CEI DE LA TIPOGRAFIE SĂ CULEAGĂ ACEST PARAGRAF CU LITERE DE O ȘCHIOAPĂ.)

Vom încheia aici sumara, extrem de sumara noastră prezentare a unei experiențe fructuoase, dobîndită într-un răstimp de numai 5 ani de către harnicii și întreprizii lucrători ai Trustului de alimentație publică din capitala Transilvaniei. În loc de concluzii, o invitație adresată tuturor întreprinderilor similare din județele țării: vă așteptăm la Cluj, stimați restauratori. Va fi spre binele și folosul nostru, al tuturor.

Liviu TIMBUS

SĂ NU-ȚI CREZI URECHILOR SAU TREPTELE TRISTEȚII COMERCIALE

Cînd am auzit că, în aprilie, lașul a «importat» vin de la Galați, mi s-au umplut ochii de lacrimi. Lipsește cîteodată calciul griș din magazine, altelei dulceața, și gemul, și compotul, alte dăți conservele de legume, și pasta de tomate, și laptele praf sau deseori spiritul sanitar, și pește proaspăt, dar să lipsească chiar și vinul! Pentru oamenii acestui județ, care are un ciorchine pe stemă, momentul e dramatic și mă tem că-i și unic în istoria cetății lor.

* Cînd am auzit că, pe trimestrul II, întreprinderea comercială cu ridicata pentru produse alimentare (I.C.R.A.) are fondul de marfă acoperit valoric, însă nu și pe sortimente, — cu alte cuvinte că ieșeni, ca să fie complet sătul, ar mai fi avut nevoie de vreo 100 de tone de ciocolată și bomboane fine, de vreo 54 tone de conserve de pește de apă dulce, de vreo 75 tone de drojdie comprimată (ah, drojdia asta, ce veșnică problemă!), de vreo 18 vagoane de vin, de vreo 17 000 litri de coniac, de vreo 3 tone de amidon —, am încruntat o sprînceană, gîndind la cei care încă nu se descurcă la capitolul repartizării judicioase a fondului de mărfuri pe județe.

Cînd însă am auzit că și I.C.R.A. n-are curajul să-i reclame la arbitraj pe furnizorii săi — debitori, la 15 iunie, cu mărfuri restante în valoare de 13 milioane lei — și nu-i reclamă, culmea!, ca să nu-i supere, deci ca să se ferească de eventualele lor represalii economice, am încruntat și din cealaltă sprînceană, gîndind la mentalitatea împăciuitoare și lipsită de bărbăție a celor de la I.C.R.A.

Cînd am auzit și de isprava Ministerului Comerțului Interior — cu sticlele de ulei de un litru — am fost cuprins de indignare, de altfel ca toți ieșenii care și-au dat seama de mișmașul acesta meschin. Dar să vă pun și pe dumneavoastră la curent cu chestiunea, pentru ca, eventual, să știți să vă păziți. Acum vreo doi ani ministerul acesta a dispus sistarea definitivă a îmbutelierii uleiului în sticle inscripționate 1/1; dar s-a trezit că rămăseseră în stoc sute de mii de astfel de sticle. Bineînțeles, s-a pus problema lichidării stocului, și M.C.I. a dat prin aprilie '73 o aprobare de contractare a tuturor sticlelor din stoc pentru o ultimă umplere a lor cu ulei. Zis și făcut, numai că și întreprinderea pentru colectarea și valorificarea ambalajelor a primit, tot de la M.C.I., o dispoziție să nu achiziționeze sticle de asemenea tip. Cu alte cuvinte, Ministerul Comerțului Interior a trecut pierderea valorii sticlelor nevalorificabile pe seama cetățenilor. Iar cetățenii, care nu-s proști și au simțit mișcarea, evită sticlele cu pricina cît pot, dar pînă la urmă, în absența jumătăților, cumpără uleiul și cu litrul.

FLACĂRA — MARTOR OCULAR

Cînd am auzit că noul magazin universal — mare și modern — al orașului, după cinci luni de la deschiderea sa, lucrează cu serioase pierderi, neavînd încă un plan mobilizator, m-am întristat. Cînd însă am auzit că pentru deservirea lui au fost angajați inițial aproape 600 de oameni (unii școlarizați special, alții lămurii să se transfere din vechile lor locuri de muncă) și că o mare și serioasă instituție cum este, de pildă, sucursala Băncii Naționale are sub 200 de salariați și «merge» excelent; că — reveniți pe pămînt — diriguitorii grandomani ai magazinului au fost nevoiți să «renunțe» la o sută de oameni și-s în curs de reducere a personalului cu încă vreo 80 de oameni, mi-am spus că, pur și simplu, cei care și-au îngăduit să încerce atîția oameni trebuie trași la răspundere.

Cînd am auzit că ieșenii cer, dar că magazinele lor nu le pot oferi nici încălțăminte (sub numărul 28) pentru copii, nici încălțăminte «Romart» atît pentru femei cît și pentru bărbați, nici pantofi bărbătești maro și mai ieftini, nici tricotaie supraelastice, nici cămăși de nailon și relon, nici fermoare pentru fuste, nici copci pentru rejansă, nici panglică de tafta ori atlas, nici elastic rotund, nici dantelă de bumbac, nici jersey supraelastic, nici rezistențe pentru televizoare ori frigider Fram, nici becuri cu fașung mic, nici doze pentru picup, nici baterii mici pentru aparate cu tranzistoare, nici becuri de 25 wați, nici discuri de muzică ușoară ori populară, nici filme, reactivi și hîrtie foto, nici rezerve pentru termosuri, nici rachete și mingi de tenis, nici farfurii și cești de porțelan separate, nici pahare de vin ieftine, nici garnituri de tacămuri, nici vase emailate, nici soluții pentru coafat cu bigudiuri, precum și multe altele — atunci m-am întregat de ce negustorii ieșeni și-au pierdut timpul ca să achiziționeze 80 de aerostate de 499 lei bucata, 55 ciocane de lipit electrice de 180 lei bucata, 4 600 startere pentru tuburi fluorescente, 72 lustre «cu țurțuri» de 300 lei bucata, toate mărfuri scumpe și la care nimeni nu se uită. M-am întregat, cu alte cuvinte, de ce aprovizionarea magazinelor se face fără chibzuință. Și m-am mai întregat dacă nu cumva toată această aprovizionare la întîmplare ori potrivit unor criterii ce slujesc interese dubioase n-a pus umărul la adunarea unor masive stocuri de mărfuri greu vandabile.

Cînd am mai auzit că măcelarii își fac de cap — deschizînd magazinele, în ciuda cozilor lungi care se formează, cînd au ei chef și purtîndu-se mizerabil cu clienții — dar că sînt toleranți pentru că-s puțini cei calificați în această meserie; și că vînzătoarele de la magazinul de încălțăminte «Lux», în loc să fie atente, caută la ieșire, fără menajamente, în poșetele, sacoșele ori gențile tuturor cumpărătorilor, considerați de respectivele vînzătoare virtuali infractori, am început să înclin să cred că are în bună măsură dreptate acel funcționar al administrației municipale ieșene care îmi spunea că marele cusur e acela că «aici n-avem comerțanți, dom'le».

Norocul meu a fost c-am auzit că magazinul nr. 20 de lenjerie fină pentru bărbați merge foarte bine; că mica mecanizare — pentru care s-au acordat substanțiale credite întreprinderii comerciale locale de stat pentru mărfuri alimentare — a ridicat simțitor eficiența a 33 de unități de desfacere; că Piața Dimitrov e acum într-adevăr o piață spațioasă și civilizată amenajată; și că la I.C.R.T.I. s-a înființat o binevenită cameră de mostre. Informațiile astea au avut darul să-mi mai lumineze sufletul de biet cetățean cumpărător.

La sfîrșitul sfîrșitului, după ce le-am auzit pe toate cele de mai sus, am mulțumit tovarășilor Rodica Stupic, Valeria Manoliu, Carol Țuherman și Vasile Popa — cei patru inspectori principali ai sucursalei Băncii Naționale care, vreme de cîteva ceasuri, au dăruit revistei noastre o masă rotundă ad-hoc; și m-am întors la București cu o ultimă nedumerire:

De ce în Capitală, cu ceva timp în urmă, zăceau și chiar se stricau maldăre de portocale pe toate tarabele Aprozarului — azi «olefe» — iar în Iași fructele astea rămîneau tot exotice și tot aflate la mari depărtări?

Nelu IONESCU

«NIȘTE MICI MAI MARI SAU «CAFÉ-SALAM»

...Caransebeș, județul Caraș-Severin, iunie a.c. Două sînt momentele (sau replicile) demne de a fi reținute pentru începutul acestui material:

Punctul alimentar din Teiuș: aprovizionare impecabilă și încă ceva în plus — în galantarul frigorific, un termometru care înregistrează, permanent, starea «frigorifică» a alimentelor expuse aci (n-ar fi rău să zărim și prin Capitală cît mai multe asemenea instrumente!).

Și, doi: «Domnule, înțeleg să nu găsesc stradivarius, dar batiste?»

...Chestiunea cu termometrul este absolut de actualitate, cealaltă — replica unui judecător — aparține, oarecum, unui trecut nu prea îndepărtat; la ora actuală în Caransebeș se găsesc batiste, și ciorapi flaușați, și chiloți

bărbătești negri, scoși chiar afară, în stradă, pe standuri improvizate (ce zici de chestia asta, Bucureștiule, scumpa mea Capitală?!)... Lucrurile par așadar a deveni către bine în orașelul ăsta situat la poalele munților, și totuși: iată, fragmentat, cîte ceva din răspunsurile tovarășului director al O.C.L.-Caransebeș, Ion Trulea:

«Dacă ar trebui să mă refer la aprovizionarea Caransebeșului, în general, o consider corespunzătoare atît la produse alimentare cît și nealimentare... la drept vorbind mai sînt unele goluri de mărfuri sporadice, în toate sectoarele... mărfuri a căror valoare se ridică la peste 10 (zece) milioane lei!»... (în sectorul nealimentar — confecții, încălțăminte, uz casnic, galanterie, electrice etc., «sîntem descoperiți față de necesar cu mărfuri în valoare de circa 11-12 milioane!»)...

...În Caransebeș lucrurile nu stau chiar atît de rău cum s-ar părea la prima vedere: față de trecut — mă refer la un trecut apropiat — alimentația și aprovizionarea orașului în genere este cel puțin satisfăcătoare. Surprind însă unele aspecte, aparent neimportante: de pildă, în piața orașului fasolea verde se vinde cu 14 (!) lei — mercurialului pieței «i-a scăpat» să afișeze prețul la această legumă, Ion Rusuroi, cîntaragiul, îmi transmite că «un anume tovarăș Dan», de la Reșița, nu a trimis încă prețurile la diverse alimente, căci nu este vorba numai de fasole verde, ci și de roșii, pătrunjel, ardei gras, conopidă etc. — toate acestea fiind «uitate» de către același mercurial în cauză.

Altceva: responsabilul Virgil Prall al «Ogradei Gugulanului» (o grădină de vară admirabil întreținută, veritabil punct turistic ce face onoare gospodariilor de aici!) îmi spune printre altele că are greutăți mari în ceea ce privește aprovizionarea cu mititei: se simte lipsa carnii de vită, materie primă absolut necesară acestui produs. Notez amănuntul, pentru a constata imediat apoi, cu stupeoare, o situație incredibilă: aici, la «Gugulan» (ca și la restaurantul central «Pomul Verde»), un mic costă 2 lei în cap; la «Modern» — 2,20; la bufetul «Parc», situat în apropierea haltei Teiuș — 1,65; la așa-zisele «ieșiri» (acele bufete improvizate la iarbă verde cu ocazia unei sărbători), prețul este de 1,50 lei: iar exact în centru, alături de

«Pomul Verde», într-o baracă improvizată ad-hoc — iarăși 2 lei (!!)...

Și încă altceva: în oraș au existat șapte măcelării; acum nu mai este decît una singură, în piața orașului. Una dintre fostele măcelării a fost transformată în café-bar!...

...Alături de această ultimă unitate comercială pomenită se află un magazin de artizanat. Se simte nevoia de marfă (Caransebeșul este situat pe șoseaua europeană 94, pe aici trec mai toți turiștii străini către litoral). Oare de ce Timișoara acceptă că toți acești străini care vor să cumpere micile minunății românești le cumpără abia din București începînd?!... (La Băile Herculane situația este idem!)

(Din același interviu, luat directorului O.C.L., Ion Trulea): Caransebeșul este un oraș mic, o știm; dincolo însă de asta, cetățeanul chiar și al unui oraș atît de mic, cred, are aceeași nevoie de produse ca și oricare muritor de rînd al republicii: care ar fi, după părerea dumneavoastră, soluția ca între marile orașe sau Capitală și restul lumii produsele «gășibile» în comerț să fie aceleași?

Consider că repartizarea mărfurilor pe județe și localități să se facă în funcție de numărul locuitorilor, structura populației, veniturile acestora și nu numai (s.n.) după importanța unor localități; aceasta cu atît mai mult cu cît necesitățile sînt aceleași atît la un muncitor din Capitală, cît și la un muncitor din provincie.

Întrebare: Apropos de came: ce măsuri s-au luat în sectorul de care răspundeți, în scopul asigurării populației cu ceea ce îi este necesar?

Răspuns: Aprovizionarea cu carne s-a îmbunătățit simțitor în orașul nostru față de anii trecuți, totuși se resimte perioada cînd aceasta era nesatisfăcătoare sub aspectul sortimental și uneori chiar cantitativ, ca urmare a unei repartii sub nivelul necesarului, pe acest an în

(Continuare în pag. 6)

(Urmare din pag. 5)

cantitate de 140 tone carne. Pe de altă parte... scăderea rețelei de măcelării a fost determinată de cantitatea insuficientă de carne pe care am avut-o, precum și de greutățile întâmpinate în recrutarea personalului (măcelari), întrucât din anul 1963 nu am mai avut absolvenți de școli profesionale în această meserie, deoarece în sistemul învățământului profesional nu sînt prevăzute meserii de măcelari!...

...Și totuși, caransebeșenii și-au propus obiective mari: în cursul anului acesta încă vor fi date în folosință noi unități comerciale, precum: un restaurant cu autoservire, un complex de unități alimentare situat în fosta zonă a cazarmii, o nouă cofetărie, o crămă, un magazin «Gospodina» etc. Pînă una-alta însă, unei anume Doina Oană, lucrătoare la noul și modernul spital al orașului, i se refuză — la magazinul de copii — ridicarea mărfurilor ce îi revin (conform adeverinței de cîștig Loto nr. 402221 pentru tragerea din 27.V.73, cîștig în obiecte) pe motivul că termenul de ridicare a acestora a expirat.

...Deși, pe aceeași adeverință scrie absolut clar: «termenul de expirare: 27 august 1973»!...

Horia PĂTRAȘCU

ÎN GENERAL, MERCUR SE SIMTE BINE LA SIBIU

Am luat la rînd prăvăliile Sibiului, încercînd să aflu dacă gospodina pretențioasă și pedantă care în fiecare dimineață face un «tur de inspecție» pentru a vedea ce se găsește în cutare ori în cutare loc și se tutuiește cu vînzătoarele este mulțumită. Dacă tînărul sau omul matur, în general grăbit, intrînd să-și cumpere o cravată, o bluză de vară sau ultimul disc al lui Emil Gavriș, iese tot atît de repede, semn infailibil al penuriei comerciale, ori întîrzie îndelung în fața diverselor raioane, uitînd de întîlnirea din fața Hotelului Bulevard, de sacrosancta cafeluță de după-amiază ori de fascinantă emisiune TV «Floarea din grădină» — alt semn care indică, de data aceasta, abundența și varietatea de mărfuri.

Am avut o sarcină — v-o spun cu mîna pe inimă — dintre cele mai agreabile. Magazine alimentare aprovizionate din belșug — remarc poate subiectiv din marea varietate a produselor din carne, cîrnații de casă ori cîrnații ziși Csobay, ca să nu mai vorbim de jumările de porc, de tobele și leber-vurștii, de brînzeturile, de peștele, da, peștele, și icrele care frumos și igienic ambalate puteau fi nu numai contemplate dar și cumpărate aici, în Sibiul care cu multe s-a întîlnit în istoria sa, dar cu marea niciodată. Apoi pîinile, piinile «de Brașov», albe și intermediare, bine coapte, gustoase, cu miez pufos. Numai privindu-le și mi-am simțit silueta, și așa aproape deloc conformă canoanelor estetice în vigoare, amenintată. Drept care m-am profilat pe magazine textile ori universale. Și aici impresia, întărită apoi de părerile unor cumpărători intervievați de mine ad-hoc, este favorabilă. Textile, din belșug, în culori și modele variate. Așijderea în ce privește raioanele de încălțăminte. («Ar fi bine dacă s-ar găsi totuși sandale sau pantofi cu toc gros, înalt și cu talpă supradimensionată, așa cum este moda acum», rețin, în fine, și o doleanță, exprimată de un grup de tinere fete ce se recomandă a fi studente la Facultatea de filologie).

Așadar, în Sibiu, o tradiție de bună gospodărire se perpetuează. Și un spirit comercial care și el numără cîteva bune secole. Bineînțeles, n-am pretins că aș putea găsi la vreun aprozar fructe *mango* și n-am împins extravaganța pînă acolo încît să cer acum, în plină vară, să se găsească suficiente modele de costume de plajă, să zicem. Să rămînem dar în zona rezonabilului. Toate acestea aveau să mi se confirme în urma unei discuții avute cu tovarășul Teodosie Popa, șeful serviciului plan din cadrul Direcției comerciale județene.

— Situația relativ bună a comerțului sibian (dacă aș afirma că este foarte bună ori perfectă, ar sări o mie și m-ar contrazice la amănunt, desigur, dar m-ar contrazice, de aceea celui care lucrează în deservire îi stă bine să fie circumspect și să nu se declare niciodată pe deplin satisfăcut.) se datorează, cred eu, unui spirit gospodăresc mereu treaz, industriilor ușoară și alimentară, bine reprezentate la noi, tradiției de cinste și hărnicie care a caracterizat întotdeauna pe sibieni.

— Să le luăm pe rînd!

— Ce înseamnă la noi spirit gospodăresc? O continuă și atentă grijă pentru nevoile cetățeanului. Iată, doar în anul acesta am înființat un nou magazin cu autoservire pe Victoriei și casa de comenzi «Mercur» cu vînzări la domiciliu. La anul, va intra în funcțiune un magazin alimentar în cartierul Hipodrom. Mai înseamnă magazine profilate pe semipreparate unde să poți nu numai tîrgui, dar și lua o gustare.

Ne mai propunem introducerea cît mai largă a unor for-

me moderne de comerț, în primul rînd autoservirea și nu numai în cadrul magazinelor alimentare, ci și al celor metalo-chimice, de menaj și încălțăminte. De pe-acum în 7 asemenea unități s-a trecut la un sistem care înseamnă sau ar trebui să însemne un mare cîștig de timp pentru cumpărător.

— Suferim eu și alții de un reflex condiționat: cînd auzim vorbindu-se de produsele specifice alimentației sibiene, ne și gîndim la salamul de Sibiu, care, după cîte știu, se fabrică mai mult la Mediaș și Sinaia și nu prea se găsește pe piață. În sfîrșit, voiam să vă întreb ceva despre produse tipice, locale.

— Noi am lansat pe piața orașului și nu numai aici panetonele, panfruto-urile (N.A. Respect ortografia cu care aceste produse au fost omologate. Oricum, nițel cam pretențioasă!), un fel de cozonaci foarte apreciați, și Sicola, răcoritoare de mare succes. De asemenea, o mare varietate de mezeluri de o calitate excelentă.

— M-am plimbat trei zile prin magazine și n-am asistat la nici o ceartă iscată de felul cum vreun client a fost sau n-a fost servit. Să fie o întîmplare?

— La aceasta vă răspund prin două procente: 81% din vînzătorii noștri sînt de fapt... vînzătoare și 90% din numărul total al lucrătorilor din comerț sînt calificați.

— Înțeleg, dar, că femeia domină comerțul sibian.

— Să-i aducem omagiul care-l merită. Îndemînică, hărnică, de cele mai multe ori zîmbitoare, știe să-l primească, să-l convingă să cumpere cutare ori cutare marfă pe cel ce a trecut pragul magazinului. La fel își face datoria în cofetării, café-baruri, restaurante și braserii unde reprezintă, în cadrul numărului total al personalului de deservire, același procent.

— Dar bărbații?

— N-ați aflat că «Independența» își mărește capacitatea?

3-4 LEI DIFERENȚĂ LA KILOGRAMUL DE VIAȚĂ

În Brașov întîlnești și brașoveni. Micuți, tineri, de vîrstă mijlocie sau bătrîni. Orașul e al lor mai ales după-amiezele. Atunci parcurile orașului se umplu, iar în cel din centru ai impresia că fiecare și-a adus de acasă porumbelul propriu. Pe alei mai lăturalnice, mîini viguroase de matrișer categoria a IV-a de salarizare înconjoară giturile fragile ale elevelor, studentelor, muncitoarelor și funcționarelor. Totul civilizat, vizînd perspective serioase. Altfel, poți avea necazuri. La ziarul local «Drum nou» activează plin de sîrguință un tovarăș necruțător cu abaterile de la morala județeană și republicană. El semnează «R. Porter» și ar fi prea frumos să-l cheme chiar așa. În goană, de la un centru de piine la altul trec flotanții. Pe lîngă unitățile de carne trec mai ales în principiu. Carne se găsește foarte rar, iar cînd e, slîcina groasă provoacă spaimă. Da, ateroscleroza nu iartă...

Dar turiștii străini și români habar n-au de toate astea. Ei admiră la nesfîrșit peisajul natural și cel industrial, urcă plini de credință pe Tîmpa sau la Poiana și, odată coboriți în oraș, reped vederi cu conținut uimitor de același: «Salutări din Brașov». Dau o raită și prin piețe. Văd de toate, cumpără fără a se uita la preț. Au venit aici să cheltuiască, nu să economisească. Și uite așa se face că ne aflăm parcă în fața a două orașe: unul frumos, extraordinar, bine aprovizionat, de-ți vine să nu mai pleci; altul, tot frumos, tot extraordinar, dar care costă scump, mult prea scump.

Maria Stoica este muncitoare și are patru copii. În casă

Mihai HETCO

serioase fabrici din Braşov. Am nume de oameni, părerii, dar prefer să le comentez cinstit şi sever atunci când este cazul. Trebuie avute în vedere cel puţin două lucruri importante în discuţia despre nivelul vieţii din acest oraş. Mai întâi, condiţiile naturale. Clima e aspră, zarzavaturile se coc târziu. E normal să apară târziu, iar dacă vin devreme preţurile să fie ceva mai mari.

Frumuseţea unui oraş ca acesta se plăteşte: şi în lei, şi în valută forte. În al doilea rând: prin însăşi firea lor, oamenii, puşi faţă-n faţă cu un ziarist, simt nevoia să spună măruntele lor necazuri, zilnice, nervii consumaţi prin maşini şi pe la cozi. Credinţa că totul se rezolvă înăltură, uneori, obiectivitatea atât de necesară unui organ de presă. Aşa se face că au fost omise din relatări alimentarele mereu pline şi bine aprovizionate, servirea civilizată din marea majoritate a magazinelor, eforturile organelor locale de a oferi produse specifice judeţului. Uite, de pildă, e un magazin unde găseşti piine cu untură şi te costă un leu.

Adăugînd la toate acestea şi faptul că ancheta s-a desfăşurat doar în 3 zile ale lunii iunie, ajungem la concluzia că nu avem dreptul moral să desfiinţăm într-un articol o parte a vieţii unui oraş. Să spunem însă lucrurilor pe nume, da.

Suprafaţa comercială pe întregul judeţ este de 90 000 metri pătraţi, din care Braşovul are mai mult de jumătate. Deci, aproximativ 23 mp la suta de locuitori. Puţin, nu? Deşi există o hotărîre de stat cu privire la redarea spaţiului fostelor vaduri comerţului, treburile merg greu şi anevoios. Pe acolo s-au cuibărit tot soiul de instituţii, începînd cu o oarecare cooperativă judeţeană şi terminînd cu atelierul particular pentru confecţionarea rochiilor de mireasă. Aşa stînd lucrurile, cozile încep să se explice. Să adăugăm şi păcatul originar al multor oraşe: s-au construit cartiere noi, dar spaţiul comercial este puţin şi bătaia peştelui se dă în centru.

Stanca Mihalache, director adjunct al direcţiei comerciale, îmi spune lucruri interesante, bine gîndite. «Personalul din comerţ nu este strălucit. De regulă vin la noi oameni respinşi de alte ramuri. Modul în care le sînt botezate funcţiile, salariile, nu sînt de natură să-i atragă. Sînt puţini cu pregătire teoretică acceptabilă — adică la nivelul şcolii medii. Sînt depăşiţi de cumpărători — ingineri, profesori, doctori, maiştri, muncitori cu înaltă calificare. Aceştia pretind pe bună dreptate să fie serviţi în ritmul în care lucrează. Au bani în plus sau, mă rog, un ban sigur şi cînd realizează actul de cumpărare dau de oameni situaţi la opusul lor. E un prim divorţ, un antagonism nedorit, dar real.

Într-adevăr, situaţia aprovizionării cu legume la magazinele de stat e deficitară. C.A.P.-urile n-au ajuns la vreme pe piaţă. Apoi, fuzionarea diverselor organisme comerciale a găsit lumea nepregătită. Gostatul se ocupă mai mult de conserve şi băuturi. Acestea sînt problemele valabile pentru luna aceasta, iunie. Personal însă vă rog să faceţi o anchetă şi în comune.

Iată deci cîteva din cauzele care fac — în aceste zile, şi repet, în aceste zile — ca Braşovul — unde te aştepţi la lucruri bune — să prezinte situaţii care-i strică firma. Ciudat este că lumea s-a obişnuit. Stă la cozi cu oarecare veselie, comentează situaţii de acest gen mergînd braţ la braţ şi trece cu vederea unele situaţii cel puţin ridicole. Exemplu: «Vă facem cunoscut că pentru evitarea aglomeraţiei, la unitatea alimentară din apropierea uzinei am introdus primirea comenzilor pretabile pentru mărfurile solicitate de cumpărători. Astfel, înainte de a intra în uzină, salariaţii pot trece pe la unitatea alimentară şi a lăsa o notă cu mărfurile dorite». Salariaţii intră însă în uzină la 6 30, iar alimentara deschide la 7. Şi mai sînt şi altele care, poate, nu-i scapă lui R. Porter.

Îmi menţin părerea că Braşovul costă, dar prea mult. Că trebuie inteligenţă şi în comerţ. Chiar şi simţul umorului. Vrînd-nevrînd aduc în discuţie şi un cuvînt «desuet»: iniţiativă. Braşovenii cei de toate zilele au. Spre ştiinţă: în imobilul din strada Castelului nr. 14, un bărbat, Mircea Cojocea, s-a autonomizat responsabilul casei, nemulţumit fiind de dezordine din curte. A făcut, de capul lui, un regulament de funcţionare a casei şi acum totul lucrează de curăţenie. Iată punctul 5: «În caz de ninsoare, trotuarul se predă următorului locatar de serviciu în stadiu curat». Şi se predă...

Eugen SECELEANU

BANI DE DOUĂ ŞI MAI MULTE PARALE

Gospodarii oraşului Brăila au fost lăudaţi public pentru ideea lor de a construi din fondurile bugetare spaţii comerciale ieftine dar practice în toate cartierelor oraşului şi mai ales pentru iniţiativa de a turna în suburbii planşee de asfalt şi de a le înconjura cu barăci din P.F.L., aşa-zisele

micropieţe. Acum, în orice punct al oraşului te-ai afla, într-o oră sau chiar mai puţin te poţi aproviziona cu tot strictul necesar. Dimineaţa. Căci după-amiaza, tot strictul necesar e mai ofilit, mai uscat şi preţurile sînt aceleaşi, deşi rămînînd în galantar şi deteriorîndu-se, o parte din marfă se aruncă dacă nu se găseşte nici o cantină care s-o cumpere aşa cum este. Fără să mai vorbim că spre seară nu rămîne decît foarte strictul necesar şi alergii atunci la particularul care are grijă să-şi stropescă produsele cu apa de lîngă tarabele gostaturilor şi să se alimenteze ritmic în cantităţi corespunzătoare. Cert e că ceea ce poţi cumpăra dimineaţă cu un leu, să zicem, se reduce substanţial după-amiaza. Dar în oras nu există nici un singur om care să fie nemulţumit de felul cum e aprovizionată piaţa. Brăilenii se laudă chiar: Duminică, zic ei, piaţa noastră e invadată de maşini cu număr de Galaţi. Pe cuvîntul meu, spune Ilie Manea, responsabilul cooperativei Viitorul (unitatea nr. 1), dacă vara nu-mi pare rău că plec în concediu. Pe unde mă duc nu găsesc decît nişte alea sfrijite şi zău dacă nu m-apucă dorul de casă. Dar tocmai aici e buba. Cînd nu e, nu e şi gata. Dar cînd se găsesc de toate nu depinde decît de simţul nostru gospodăresc ca oamenii să-şi realizeze uşor şi plăcut, dar mai ales integral valoarea banilor de care dispun.

La Brăila se munceşte discret, dar nu fără abnegaţie şi eroism. Din Insula Mare — de ce n-am numi-o Prima platformă agricolă a României? — mecanizatorii, în timpul campaniei, nu pleacă acasă decît la sfîrşitul săptămîinii şi uneori nici măcar atunci. Muncitorii de la termocentrală, anul trecut de pildă, s-au angajat să lucreze 12 ore pe zi pentru a asigura folosirea neîntreruptă a utilajelor. Discret, cum spuneam, la 15 kilometri de oraş, te scoli la 5 dimineaţa, ajungi acasă pe la opt-nouă seara şi uneori renunţi şi la mîncare numai ca să poţi prinde cîteva ore de somn. Muncim, cîştigăm şi ne batem să cumpărăm lucruri frumoase, afirmă Apostol Lipan de la Uzina «Progresul», fiindcă înnoibilîndu-ne, munca nu este şi nici nu poate fi un scop în sine atîta timp cît valoarea ei este scotită în bani. De cît cîştigăm, mult ori puţin, ne dăm seama nu la locul de muncă, ci acolo unde mergem să schimbăm banii pe ce avem nevoie, adică la piaţă, în comerţ. Aici aflîi cu adevărat cît preţuieşte banul pentru care ai trudit în ziua respectivă. Desigur, preţurile sînt fixe pe economia naţională. Dar nu de preţuri e vorba. Poţi avea în buzunar un leu sau o mie, ieşi de la teatru, traversezi strada la restaurantul «Lotca» să mînci o friptură, să bei o cafea sau un şprîţ, scaunele sînt însă pe mese deşi pînă la ora închiderii mai sînt 40 de minute, te rogi, te milogestii, chemi responsabilul care, fireşte, lipseşte şi, cu cheful stricat, cu seara ratată, te duci la culcare ca să te scoli fără chef şi să munceşti fără randamentul care s-ar cuveni dacă toată lumea ar şti cine la dispoziţia cui se află. Într-o atare împrejurare banii nu fac nici două parale. Mai ales că în fabrică nici un muncitor nu-şi strînge sculele cu 40 de minute înainte şi lucrăm, cînd e nevoie, şi peste program.

Fiindcă nu beau, mărturiseşte deschis Nicolae Stan de la Uzina «Laminorul», merg la cinema. Dar cinematografele s-au redus la trei pentru 176 000 locuitori, fără flocaţi. Îmi vîd de treaba mea şi vreau să mă îmbrac mai alt fel. Modelele care-mi plac nu sînt pe măsura mea, iar celelalte nu mă interesează. Îmi place să dansez. Unde? Noaptea dorm sau muncesc, n-am timp să mă duc la bar. Dar ziua, barurile de noapte sînt închise. De ce nu s-ar deschide pentru noi? Sucuri, cafele, un tonomat, cu intrare, desigur. Aş face sport. Antrenamentele au loc invariabil la aceeaşi oră, şi noi lucrăm în trei schimburi. Cunoaşteţi împrejurimile Brăilei? Superbe! Nimeni nu se gîndeşte să le valorifice ca lumea.

Bani, vrea să zică tînărul laminorist, există. Ar fi şi condiţii ca să-i cheltuim, dacă unele servicii pentru populaţie n-ar lucra încă după principiul: sînt cărbuni, nu sînt chibrituri. Sînt chibrituri, nu sînt cărbuni. Sînt şi cărbuni, şi chibrituri, e şedinţă.

Este trecut de miezul nopţii. La magazinul «Mercur» — lumină; două femei în halate albe. Glumesc şi întreb: E deschis? Cea tînără ride: Poftiţi. Aflu că într-adevăr magazinul e deschis toată noaptea. Intră un tip gen lup-de-mare, purtînd după el un bătrînel pe care îl prezintă: socru-meu. Vă place? Ride către cele două femei. Se recomandă Şerif G. Şerif, marinar, şi comandă o sticlă de ţuică pentru socru şi o piine pentru el. Pentru soţia dumneavoastră, începe vînzătoarea, vă sfătuiam să cumpăraţi biscuiţii ăştia, bomboane... Marinarul ride din toată inima: «soţia dumneavoastră», hai? În timp ce cu mîna strînge biscuiţii. Către mine: dacă îl vezi pe Florin Piersic aminteşte-i de Şerif G. Şerif, zis şi Turcu, şi că nu-i în toată lumea al doilea oraş ca Brăila.

Magazinul nu e cine ştie ce aprovizionat. Rămîne ideea de a fi deschis «nonstop». Chiar dacă a fost, cum afirmă vicepreşedintele Consiliului popular, Marius Arghiropol, copiată de la orădeni. Rămîne vocaţia de metropolă a oraşului. Ca şi ambiţiile edililor lui. Ambiţii în cea mai mare parte realizate. Din vechile clădiri din centru, ameninţate de atîtea ori cu prăbuşirea în catacombele fostei raiale turceşti, a fost scoasă igrasia, lemnul vechi, vitregiul; s-a introdus în schimb metalul, cimentul, vitrele moderne. Mă interesez: chibrituri aveţi? Nu. Dar becuri? Nici. De ce? Nu intră în profilul nostru. Replica, recunoaşteţi, este superbă, fiindcă după părerea mea, este un mare lux ca, realizînd o asemenea idee, să te gîndeşti mai întîi la profil şi abia după aceea la utilitate şi eficienţă.

Nicolae CRISTACHE

sînt trei lefuri. «Cu trei lefuri ţinem trei copii acasă. Pentru transport dăm 150 pe lună. Nu sînt maşini directe şi le schimbăm. Băiatul cel mare, care e la seral, le cunoaşte cel mai bine traseele. Nu găsim roşii şi castraveţi decît la particulari şi plătim preţuri de la 10 lei în sus. În ceea ce priveşte îmbrăcămintea, lipsesc articole care prisosesc în alte localităţi: ciorapii de bumbac trei sferturi, bluzele cu mînci scurte, pantaloni sau haine separat (numai costume) — toate fiind articole pentru copii. Eu înţeleg lucrurile aşa: aici, turiştii îşi plătesc luxul, iar noi, fiind aceleaşi preţuri, plătim necesitatea. Sîntem legaţi totuşi de oraş: eu am patru copii şi fiind şcoli de toate gradele sînt sigură că vor deveni oameni. Şi problema femeii muncitoare se pune astăzi mult mai bine: găseşte de lucru».

Olah Dorina este ajutor de maistru, are trei copii dintre care unul lucrează. Din leafa lui însă — îmi spune — nu mă aleg cu nimic. Dă examen la facultatea de mecanică şi ia meditaţii; avansul se duce la fizică, iar lichidarea la matematică. Soţul îmi cere să găsesc cu mult zarzavat. Nu am cum. În cartierul «Steagul Roşu», unde locuiesc, magazinele sînt puţine şi prost aprovizionate».

Serb Onorica, ingineră, secretară de comitet de partid, afirmă că din cauza aprovizionării proaste suferă şi munca obştească. Nu poate mobiliza oamenii la acţiuni: plec să stau la coadă, zic unii oameni şi pleacă. Plus că oamenii, pe bună dreptate, siguri pe leul lor muncit, nu se lasă, pun întrebări fireşti: De ce aprozarele nu au marfă? De ce nu găsim halva? Şi ce le răspundeţi? Tace puţin. «Chestiunea e că real Braşovul e oraş turistic, dar oficial nu e recunoscut. Nu sîntem aprovizionaţi ca atare». Fondul de marfă, este alocat pentru braşovenii get-beget, dar numărul cumpărătorilor este mult mai mare. Nu dorim să facem excursii în alte oraşe pentru a face cumpărături.

S-au spus în Braşov cuvinte multe şi aspre despre aprovizionare. S-au făcut comparaţii cu Bucureştiul. Dealtefel, titlul nu-mi aparţine. Fraza a spus-o inginerul şef al unei

FLACĂRA LA DISPOZIȚIA DUMNEAVOASTRĂ

ANUNȚĂM PE CITITORII NOȘTRI CĂ REVISTA «FLACĂRA», REDACTORII ȘI COLABORATORII EI NU PRIMESC SCRISORI ANONIME

DE LA CONSILIUL CULTURII ȘI EDUCAȚIEI SOCIALISTE, DIRECȚIA INSTITUȚIILOR DE SPECTACOL ARTISTIC ȘI A ARTELOR PLASTICE

Considerăm ca binevenită dezbaterea din paginile revistei dv. privind lipsa de substanță și slaba calitate artistică a unor texte de muzică ușoară. Astfel de acțiuni sînt deosebit de utile pentru eliminarea neajunsurilor care se mai manifestă în domeniul cîntecului de muzică ușoară.

Director
N. Călinoiu

UN RĂSPUNS DE LA COOPERATIVA MUNCĂ ȘI ARTĂ-GALATI

Urmare articolului dv. din revista *Flacăra* nr. 25 din 16 iunie 1973 la rubrica «Buletin de știri», cooperativa noastră Muncă și Artă este criticată sub titlul «După artă și răsplată» și informăm următoarele:

Într-adevăr, s-a stabilit de organele de procuratură unele neajunsuri în activitatea secției Tîrg. Bujor, fapt pentru care s-a trimis dosarul în instanță de judecată.

Dorim să precizăm că nu vă putem informa cu exactitate concluzia definitivă a acestei delapidări menționate în articol, întrucît instanța nu s-a pronunțat; din acest punct de vedere, tovarășii menționați în articol ca părtași la această neglijență nu-și însușesc expresia că sînt stîlpii acestei delapidări.

De asemeni, vă mai informăm că tov. Napu Natalia este și în prezent vicepreședinte, rămînînd a vă informa ulterior privind situația de mai sus.

Președinte
I. Roșu

UN RĂSPUNS DE LA ÎNTREPRINDEREA PENTRU EXPLOATAREA VAGOANELOR-RESTAURANT ȘI DE DORMIT C.F.R.

În legătură cu articolul apărut în revista «Flacăra» nr. 23 (939) din 2 iunie a.c. sub titlul «Apreciați și dumneavoastră», sub semnătura dr. Corneliu Nucă din Timișoara, str. Bufta nr. 7, vă comunicăm următoarele:

Din conținutul dosarului (ce a făcut obiectul acestei sesizări) și cercetarea personalului care a deservit vagonul-restaurant a rezultat și au fost sancționați următorii:

— Neagu Florică, șef VR, a fost sancționat cu «avertisment» pentru lipsă de tact și orientare în relațiile cu publicul călător, cit și pentru faptul că nu a prezentat la cererea călătorului condica de sugestii și reclamații a vagonului.

— Bogdan George a fost sancționat cu «avertisment» în urma nemulțumirilor create și a sesizărilor primite.

Totodată s-a luat măsura de prelucrarea cazului de față cu întreg personalul VR, în scopul de a se evita în viitor asemenea reclamații.

Director
G. Popa

Mulțumim pentru răspuns, dar nu și pentru măsurile ce s-au luat. Credem că avertismentele date sînt formale și nicicum eficiente.

CE SĂ FAC CA SĂ POT INTRA ÎN DREPTURILE MELE LEGALE?

Subsemnatul Pănican Vasile, cu domiciliul stabilit în Caransebeș, str. Cazarmii nr. 9, sc. B, etajul III, ap. 16, vă aduc la cunoștință nedreptatea și abuzul comis de Consiliul popular oraș Caransebeș, prin a obține cu inductura în eroare a organelor judecătorești evacuarea subsemnatului din apartamentul ce-l posed legal pe baza repartiției emise de aceiași Consiliu popular oraș Caransebeș, cu scopul de a ceda acest apartament—ca spațiu excedentar—unei familii care este favorizată probabil de cineva din conducerea orașului nostru.

În ziua de vineri 25 mai a.c., locatară Pop—introdusă abuziv în fostul meu spațiu—a încercat într-un camion al Consiliului popular oraș mobilierul și lucrurile mele aflate sub sigiliu într-o cameră a apartamentului și le-a

transportat într-un loc necunoscut de noi.

De un an de zile, cu toate sesizările făcute de subsemnatul, adevărul și dreptatea nu pot apărea, deoarece cei ce au făcut abuzul știu să mușamalizeze și să ascundă adevărul.

Pînă în prezent nimeni nu a venit să cerceteze cazul la fața locului și nici măcar să ni se răspundă la sesizările făcute. Ce să fac ca să pot intra în drepturile mele legale?

Vasile Pănican
Caransebeș

DINCOLO DE PARAVAN

Am citit în revista «Flacăra» din 28 aprilie, la pagina «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», un articol cu titlul «Vino și vezi».

Spații verzi, recreare, sănătate. Tot așa și noi vă invităm să veniți să vedeți, dar nu spații verzi, spații de sănătate, ci adevărat focar de infecții. Sub geamurile noastre sînt improvizate din carton cîteva W.C. Așa o ducem de 12 ani, nu mai avem cui să ne adresăm.

În toamnă am făcut memoriile la forurile competente, iar edilii noștri au venit și ne-au promis că în primăvară vor veni și vor demola aceste infecții, dar primăvara a trecut și noi sîntem în aceeași situație.

După păcăleala din toamnă, precum că toate se vor rezolva în primăvară, am avut o surpriză și mai mare, un fel de păcăleală fără haz, căci edilii noștri au trimis pe ziua de 2 aprilie a.c. de ne-au plantat un paravan ca la cea mai frumoasă grădină de vară, pentru a nu se mai vedea din stradă mizeria descrisă mai sus, deoarece aceasta se află la numai 50-60 metri de artera principală a orașului nostru. Sper ca rindurile mele să nu rămînă fără ecou.

F. Avram
Brașov, Calea București nr. 80

CARE-I ADEVĂRUL?

Subsemnatul Riegler Israelo, domiciliat în București, str. Amurgului 4, bloc 1, sc. 3, ap. 29, sectorul VI, vă aduc la cunoștință următoarele:

La data de 20 septembrie 1972, Inspectoratul școlar al municipiului București a emis ordinul nr. 6 335 prin care se atribuie în mod ilegal, din numărul de 18 ore ale catedrei mele de istorie, obținută în mod cinstit prin concurs (conform legii 12), un număr de 12 ore de istorie tovarășei Lieperta Sofia care a funcționat în anul trecut școlar cu un număr de 12 ore la aceeași școală în completarea normei sale de la Șc. Prof. F.C.T.B., unde era titulară ca prof. de limba română, avînd gradul II ca și mine.

Pentru argumentare prezint următoarele tabele: prin ordinul ministrului de finanțe nr. 527/24.XI.1971 și repetat la 9.III.1972 și 15 sept. 1972 se arată că secția de învățămînt din sus-numitul minister, în urma propunerilor direcției Lic. Ec. nr. 3, a hotărît că tovarășea Lieperta Sofia nu va mai avea ore în acest liceu în anul școlar 1972/1973. Se arată deci că sînt singurul titular la catedra de istorie. Consiliul pedagogic din 14 sept. 1972 a confirmat același lucru. Totuși, la 20 sept. 1972 se emite de către Insp. Șc. Mun. Buc. ordinul 6 335. Menționez presiunile inadmisibile ce s-au făcut asupra mea pentru a părăsi postul obținut prin concurs: amenințări, blocarea salariului, neplata salariului corespunzător pentru perioada 1-15 sept. și pînă la urmă mutarea mea silită într-un post sau altul refuzat de tovarășea Lieperta încă din martie 1972, de cînd i s-au propus. Un prim pas al acestui act ilegal a fost titularizarea sus-numitei la Lic. Ec. nr. 3 pe cele 12 ore din afara catedrei în luna noiembrie 1972, deși existau acte care arătau că aceste ore din afara catedrei mele erau temporare. Este semnificativ faptul că în cadrul comisiei de judecată acest orgon și-a declinat competența în favoarea tribunalului, iar în instanță juristul inspectoratului s-a opus judecării acestui caz pe motiv că este o problemă administrativă.

Este de remarcat că acest inadmisibil abuz s-a săvîrșit în momentul în care întreaga preocupare a partidului și statului nostru are drept obiectiv instalarea deplină a eticii și echității socialiste, curmarea favoritismului și a oricăror atitudini neprincipiale, cu atît mai mult cu cît ele apar la cadre cu munci de răspundere.

Situația nou creată a adus prejudicii materiale și morale familiei mele, soția mea avînd numai jumătate de normă datorită preocupă-

rilor pentru creșterea celor 2 copii, dintre care unul mic de 3 ani.

Sper că se va restabili adevărul și se repară această nedreptate ce mi s-a făcut pe linie profesională de către Insp. Șc. Municip. București.

Israelo Riegler
București

DE CE AU TREBUIȚI DOI ANI ȘI JUMĂTATE

Mă numesc Harnagea Eugenia, sînt profesoară la Liceul de muzică din Botoșani, iar soțul, Harnagea Ioan, este inginer mecanic la Fabrica de frigidere-Găești.

Sîntem căsătoriți de cinci ani și avem doi copii — fetei 4 ani, băiatul 4 luni.

Totul a început cu repartizarea soțului la F.F. Găești în iulie 1970. Eu am rămas să termin facultatea la Iași. La repartizarea mea în producție nu au fost posturi în Găești sau pe aproape, și am luat la Botoșani, unde lucrez și părinții mei care mă ajută în problema copiilor cînd sînt plecată la serviciu.

Ultimii doi ani de facultate familia mea se prezenta astfel: soțul — Găești; soția — Iași; feteița—Botoșani.

Am fost încadrată la 1 septembrie 1972, iar din iulie am făcut tot ce am putut ca soțul să capete transfer la Botoșani la Uzina de piese de schimb.

Centrala Industriei Ușoare de care aparține numita uzină i-a dat soțului hîrtia prin care era cerut la Uzina P.S. din Botoșani. Dar tovarășul fost director al Fabricii de frigidere din Găești, Pătrășcoiu, nu i-a dat transferul, în schimb l-a sfătuit prietenește pe soț să-și dea demisia cu preaviz, avînd dreptul la 90 zile pînă se va putea încadra la noul loc de muncă. Uzina de piese de schimb-Botoșani nu-l putea încadra căci comitea o ilegalitate, soțul neavînd transferul Fabricii de frigidere-Găești.

Atunci soțul e nevoit să se reîncadreze la 5 decembrie 1972 la F.F. Găești.

De la Centrala I.C.M. București i se spune că situația va fi rezolvată într-o lună de la reîncadrarea lui și va căpăta transfer pentru Fabrica «Electrocontact» ce va lua ființă la Botoșani. De la data de 10 Ianuarie 1973, cînd a avut loc prima audiență la tovarășul Angheloa (Centrala de automatizări) a trecut o lună și încă una, ultima dată mergînd la București pe 10.III, cînd a fost din nou aminat. Bani irosiți pe drumuri, nervi solicitați la maximum.

Cam aceasta este situația. Fiindcă cutare îl amină, altul îi spune să mai aștepte, să mai aibă răbdare etc., etc., ca și cum 2 ani și jumătate de cînd durează situația nu ar fi și așa prea mult.

Nu vreau să impresionez pe nimeni, ne cerem dreptul nostru de a trăi alături noi și copiii noștri.

Harnagea Eugenia
str. M. Kogălniceanu nr. 47
Botoșani

DIN PARTEA COMITETULUI JUDEȚEAN BOTOȘANI AL P.C.R.

La adresa dv. nr. 1847/1973 privind scrisoarea adresată de către Harnagea Eugenia din orașul Botoșani prin care solicită încadrarea soțului ei, Harnagea Ioan, într-o unitate din orașul Botoșani, vă comunicăm următoarele:

Sus-numita a fost primită în audiență de către tov. Breabăn Dumitru, secretar al Comitetului județean de partid, prin care i-a rezolvat favorabil cererea, în sensul că soțul acesteia a fost încadrat ca inginer la Întreprinderea «Flamura roșie» din orașul Botoșani.

FRUMOSUL ȘI AUTENTICUL NU AU NEVOIE DE RETUȘURI

Urmăresc de la început ciclul «Poluarea folclorului» publicat în revista «Flacăra» și am vrut să scriu mai de mult. Dar timpul, acest flagel al lumii moderne, veșnic mă pune în inferio-

ritate. Este bine, este foarte bine că v-ați gîndit și că revista «Flacăra» și-a asumat această nobilă misiune: lupta cu poluarea folclorului și lupta cu poluarea în general. Spre marea mea regret nu am văzut emisiunea «Floarea din grădina» în care Sava Negrean și Lucreția Horț și-au meritat laudele pe deplin, dar am văzut și alte emisiuni, ce-i drept puține, în care arta noastră populară autentică mi-a produs adevărate satisfacții. O adevărată liniște îți pogoră în suflet la auzul unui cîntec popular fie din Ardeal, fie din Moldova sau Oltenia, cîntat de un cîntăreț sau cîntăreață — în mod autentic — autentic și cîntărețul, întrucît frumosul și autenticul nu mai au nevoie de retușuri. Și ce-ar fi dacă televiziunea, cu atîtea cadre specializate în domeniul artistic, ar face mai mult loc autenticului folclor românesc filmat, înregistrat acolo la obirșie, jucat și cîntat de talente locale. O horă sau un dans popular din Oaș sau din Băbeni jucat de oamenii de acolo are un farmec aparte, care se pierde cu totul cînd intervin stilizatorii.

Tovarășe Brauner, marea masă a poporului, sînt ferm convins că vă mulțumește pentru poziția luată! Sper ca în continuare lupta cu poluarea pe toate planurile să fie dusă în continuare cu asiduitate crescîndă.

Pery Octavian,
Craiova, str. C. București,
bloc 7, sc. 1, et. II, ap. 13

P.S. Aș vrea să pun o întrebare: De ce nu se înțelege că «imitațiile» pe care vor să ni le impună niște nechemati în materie de artă în general nu prind la poporul nostru, popor de artiști din generație în generație. Și de ce trebuie să fim arhidopați cu muzică așa-zisă ușoară. Televiziunea prea înjurăzătoare apariția acestor lucruri care nu sînt cîtuși de puțin necesare. Nu sînt un inamic al muzicii distractive, dar cu condiția să fie de bun-gust și de puțin zgomat.

TOATĂ RECUNOSTINȚA ȘI MULȚUMIRILE NOASTRE!

Cu puțin timp în urmă, elevii claselor a XII-a de la Liceul centenar «George Bacovia» din municipiul Bacău am sărbătorit un mare eveniment din viața noastră — absolvirea. Am trăit emoții mari, conducerea școlii ne-a organizat o frumoasă și entuziastă sărbătorire, am predat cheia claselor următoare și ne-am încercat sentimentele de despărțire de profesorii noștri dragi.

Toate mulțumirile noastre nu sînt suficiente și nu pot satisface ceea ce datorăm noi celor care ne-au îndrumat și pătrundem în adevăratele taine ale științei. Această instituție școlară — după informațiile noastre — a avut în trecut profesori celebri care au dat cadre de mare valoare. Am dori să arătăm că și la data aceasta Liceul «George Bacovia» are o conducere și un colectiv de profesori demni de toată stima — bine pregătiți științific, pedagogi excepționali — cărora vă rugăm să ne îngăduiți ca prin revista «Flacăra», rubrica la dispoziția noastră, a cititorilor, să transmitem toate mulțumirile și recunoștința adresate colectivului de profesori din partea absolvenților din promoția 1973.

Totodată, dorim să facem cunoscut un nume de profesor care s-a evidențiat prin ingeniozitate deosebită, printr-o muncă ieșită din comun, neobositul profesor de literatură română Gheorghe Simion, cel care a organizat un frumos și interesant cabinet de literatură, care cu adevărat a fost pentru noi de un folos extraordinar. Facem această mențiune pentru că am lucrat și noi la alcătuirea acestui cabinet — o adevărată bogăție literară. Recunoaștem că datorită exigenței muncii și angajării exercitate de acest excepțional profesor, noi am pătruns cu adevărat tainele limbii și literaturii române. Rar oameni de atîta suflet și profesori cu atîta entuziasm! Facem această remarcă fiindcă alături de acest profesor am lucrat și noi și am rămas cu o amintire plăcută. Noi am scris aceste rînduri cum ne-am priceput și vă mulțumim pentru eventuala găzduire în paginile revistei.

Absolvenți ai Liceului
«George Bacovia»
Bacău
promoția 1973

săptămîna
politică

bătălia pentru
pîinea nouă

Grîul a ajuns în spic și bobul s-a umplut. Are din nou, ca în fiecare vară, culoarea fertilității, unică și inimitabilă. Talia, mai mică decît anul trecut, exprimă lupta pe care, ajutat de oamenii cîmpurilor, a cîștigat-o împotriva condițiilor oferite de o natură puțin îngăduitoare în acest an. După inundațiile de la începutul primăverii, ploile din ultima perioadă au favorizat apariția unor boli, în special a făinării, și este de așteptat un atac de rugină. Au fost semnalate, de asemenea, atacuri ale ploșnițelor cerealelor. Capriciilor naturii, oamenii le-au opus forța lor: solidaritatea; dar și mai multe mașini: sporul de mecanizare oferit de o industrie avînd ritmurile pe care le cunoaștem cu toții. Au crescut investițiile materiale alocate agriculturii și a crescut proporțional interesul pentru muncă conform principiului: nici muncă fără pîine, nici pîine fără muncă. Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a discutat în ultima sa ședință stadiul lucrărilor agricole și a stabilit măsurile ce trebuie luate în vederea desfășurării optime a strîngerii recoltei. Au fost mobilizate și organizate toate forțele și resursele. Deficitul existent în privința spațiilor de depozitare a fost compensat cu improvizarea în acest scop a unor spații deja existente, încît decalajul dintre recoltare și înmagazinare să fie practic desființat. Bătălia pentru pîinea nouă a intrat în etapa finală. Se întrevede o producție relativ bună și nu depinde decît de noi s-o valorificăm integral.

Pîinea anului decisiv al cincinalului este rodul pămîntului, dar în primul rînd al oamenilor, al dispoziției lor eroice. Ea este un simbol dar și, mai ales, o realitate concretă. Pîinea reflectă sintetic efortul și priceperea noastră, gradul de bunăstare la care aceste calități ne dau dreptul și în egală măsură se alcătuiește în purtătoarea unor rapoarturi de muncă. Rapoarturi ce consfințesc mutațiile sociale și economice produse atît la nivelul satului cît și al întregii țări. Campania agricolă ce a debutat angajează într-un efort comun întreaga națiune.

Se intensifică întrajutorarea dintre județele cu perioade diferite de începere a strîngerii recoltei, încît disponibilul de mașini agricole să poată fi concentrat în primul rînd în regiunile unde vegetația cerealelor se află în stadiul optim secerișului. Se încheie convenții cu deosebire între județele din nord și cele din sud. Sînt identificate cu sprijinul instituțiilor și organelor de stat spații de depozitare de rezervă la întreprinderi și consiliile populare. Pentru depănarea rapidă a combinelor aflate încă în reparații, în întreaga țară au fost organizate ateliere mobile din unitățile industriale. La 18 iunie, elevii claselor a IX-a și a X-a ale școlilor generale și cei din anii I—IV ai liceelor teoretice au început practica de vară care, în mare parte, va fi efectuată în fermele și cooperativele din agricultură. Studenții, cadrele didactice, cercetătorii din institutele de agronomie au participat nemijlocit la pregătirea campaniei și în continuare vor fi prezenți la strînsul recoltei pînă spre sfîrșitul perioadei, în cadrul obligațiilor profesionale sau pur și simplu ca voluntari.

Adăugăm cu eforturi colective muncă la muncă, pentru sporirea avuției țării.

Nicolae CRISTACHE

ce profețim,
ce profesăm

oameni mari
și grandomani

Nevoia de a soluționa o problemă a unui coleg de redacție m-a făcut să apelez la primarul unui sector al Capitalei, om care, pe lângă funcțiile importante pe care le deține pe linie de partid și de stat, se bucură și de cinstea de a fi ales în cele mai înalte foruri ale țării. Îl cunoscusem în urmă cu peste doisprezece ani, cînd muncitorul student la seral care era atunci se adresase cu un salut de iubitor al literaturii unei consfătuiri a tinerilor scriitori. Cîteva deplasări ulterioare în marea uzină în care lucra, unde urcase rînd pe rînd toate treptele meseriei, de la cea de elev al școlii profesionale pînă la inginer, mi-l dezvăluise la fel de pasionat în a-și asigura o formație cît mai completă și a se dedica, firesc și dezinteresat, problemelor pe care le ridicau viața și munca tovarășilor săi.

Destul de îndepărtate în timp și de precare erau impresiile nemijlocite asupra acestui om care între timp avusese o ascensiune revelatoare pentru ceea ce înseamnă o înzestrare strălucită unită cu o muncă asiduă, pilduitoare. A fost însă de ajuns un telefon, pentru ca omul extrem de ocupat — surprins de altfel și în ajunul unor importante evenimente care-l solicitau pînă peste cap — să fie gata a ne primi și a vedea despre ce e vorba. Sosind mai devreme decît ora fixată pentru întîlnire, a trebuit să așteptăm puțin în holul sediului revenirea sa dintr-o întreprindere, timp în care am făcut felurite presupuneri în legătură cu modul cum ne va întîmpina, mîrîndu-ne atenția ori de cîte ori se auzeau pași mai siguri, de «șef», pe scări. Omul însă sosi pe nesimțite, simplu și afabil, ne întinse mîna cu bucuria unei revederi de multă vreme parcă jinduită. Ne duse în birou cu aerul meseriașului care-ți arată banul lui de lucru și după ce se interesă de ceea ce facem, ce scriem, cum o ducem, ne luă, fără să-și dea importanță, hîrtiile cu pricina, asigurîndu-ne prompta rezolvare.

Nimic în felul său de a aborda oamenii, de a vorbi, de a gesticula, inclusiv în ținută sa, nu degaja vreoa atitudine de șef, de persoană suspusă. Grandomania cu care te țin la distanță uneori chiar înși împreună cu care ai împărțit banca de școală, camera de cămin sau ai împărțit bucurii și necazuri îi rămăsese străină acestui muncitor comunist devenit intelectual, ajuns atît de sus în ierarhia socială. Omenia, bunul-simț, simplitatea, respectul cu care venise din satul lui dunăren, amplificate în ambianța muncitorească în care crescuse din cei mai fragezi ani, te făceau să i te adresezi cu deplină încredere, cu inima deschisă, ca unui tovarăș apropiat.

O conduită absolut normală pentru un om al obștii — se va considera la citirea acestor rînduri. Într-adevăr, nimic deosebit în felul de a se comporta al tovarășului amintit mai sus. Numai că, din păcate, în viața noastră publică întîlnim și unii grandomani care confundă încredințarea unei funcții, uneori poate și dintr-o insuficiență cunoaștere a calităților morale, cu un fel de omnipotență ereditară. Pînă și să răspundă la bună-ziua li se pare a fi o concesie prea mare, drept pentru care se mulțumesc cu un gest indefinit. Dintre cuvinte nu le mai folosesc decît pe cele monosilabice, iar în impenetrabilitatea expresiei aproape că sîntrec sfinxul.

Un grandoman și nimic mai mult! — așa obișnuiește omul simplu să-l eticheteze pe un asemenea tip — și în această expresie e concentrată lipsa de stimă cea mai necrutătoare.

Niculae STOIAN

opinia
unui alegător

un om important

Ideea polemică din subtextul titlului rubricii de față, rubrică pe care n-am considerat-o niciodată obligată să navigheze în zonele unui fel de estetism jurnalistic care face deliciul cîte unui cititor ce ține cu tot dinadinsul să se mire cînd citește gazeta, ca Jupîn Dumitrache și Nae Ipingescu, ideea polemică din subtextul opiniei mă trimite, azi, la un subiect foarte delicat. Vedeți dumneavoastră, nu se poate să nu fi băgat de seamă cît de «important» devine, brusc, cîte un om mic și de nimic. Acest om mic, care altfel ar putea fi foarte folositor și foarte onorabil, pune mîna pe cîte o slujbulețică oarecare și în limitele ei și în perimetrul ei face să înflorească «virtuțile» unui «tiran». De el începe să depindă un univers întreg pe care cu un instinct — trebuie să recunoșc — extraordinar și-l construiește tenace și chiar solid, ca pe o fortăreață a imobilismului și tembelismului agresiv.

Să zicem că acest om mic și de nimic stă la ghișeu de informații, unde tronează nici nu știți — dar știți foarte bine — cît de important. Ei bine, de aici, de la informații, ca de la un stat-major al secretelor universului, el își anunță categoric că nu-ți da nici o informație și te privește superior cînd rîmii mut și deconcertat.

Să zicem că acest om mic și de nimic este o oarecare curea de legătură dintre o instituție și alta, adică numai el poate ridica un borderou sau numai el are datoria, ca salariat, să dea un telefon și să întrebe dacă borderoul e gata. Știți foarte bine cum nu poate să dea el telefonul acela necesar și cu

cîtă importanță ridică receptorul pentru a-l pune la loc, fiindcă s-a răzgîndit, iar tu depinzi de el și trebuie să simți asta.

Să zicem că acest personaj are datoria, ca salariat, firește, să facă lista concediilor de vară și să repartizeze cîteva locuri la Bușteni sau la Sovata. Nu știți — dar știți foarte bine — cîtă gravitate apare, brusc, în glasul său, cîtă frămîntare meditativă încrețește superior fruntea lui și ce dispreț suveran capătă privirile lui cînd îl întrebi dacă a mai rămas un pat la Sovata.

Nu mai insist. Nu e greu de recunoscut acest om mic și de nimic care are, ca nimeni altul, instinctul exploatarei proprii lui nimicnicii.

Dacă îl aduc azi în discuție, este pentru că personajul reușește să creeze în jurul lui o zonă de radiații bicsnice căreia noi, nu știu de ce, îi suportăm nefastele consecințe.

Omul acesta mic și de nimic are darul dar și plăcerea cinică de a măcina nervii celor din jur.

Chestiunea este de educație și de atitudine. Dar în orice caz de atitudine. De atitudine din partea noastră, a tuturor, evident. Proliferarea bicsniciei acestui om mic și de nimic devine și mai amenințătoare în clipa cînd omul, atît de important în neantul său moral, ajunge într-un post mai puțin oarecare și e pus, plătit, să hotărască. Pentru a evita consecințele ar trebui să hotărîm noi înaintea lui. Pentru că nimic nu e mai periculos decît un om mic și de nimic, ajuns «important».

Dinu SĂRARU

cerul copșei mici se va însenina!

Într-un articol apărut nu prea de multă vreme în revista noastră semnalăm situația deplorabilă a Copșei Mici, ca urmare, în primul rînd, a poluării excesive. Ne întrebăm, firesc, ce măsuri sînt în curs pentru ca aerul, apa și solul acestei localități să devină ceea ce ar trebui să fie, adică surse de generare și regenerare a vieții, și nu contrariul.

Avem satisfacția de a putea afirma că în scurtă vreme cerul Copșei Mici se va însenina. O convorbire cu tovarășul Richard WINTER, prim-secretar al Comitetului județean de partid Sibiu, ne-a întărit această convingere.

Dintr-un început trebuie subliniat că poluarea excesivă a orașului Copșa Mică ne-a preocupat și ne preocupă în cel mai înalt grad. Măsurile s-au luat și înainte, însă ele vor cunoaște cu totul alte dimensiuni și eficiență acum, cînd avem o lege a protecției mediului înconjurător, cînd apărarea purității apei, aerului și pămîntului devine o problemă de importanță națională.

— Concret, vă rugăm!

— Cauzele principale ale poluării Copșei Mici se datorează mai ales proastei funcționări a unor utilaje de la Carbosin și I.M.M.N., uzării altora sau lipsei unor filtre de mare eficiență care să rețină emanațiile de gaze toxice. Am reușit ca încă în acest cincinal să obținem fondurile necesare înlocuirii unor tehnologii de fabricație învechite cu altele de mare eficiență, care să asigure o reținere cît mai completă a noxelor. Aș vrea să amintesc că la I.M.M.N., încă la sfîrșitul anului trecut, a intrat în funcțiune o instalație de captare și reținere a prafului provenit de la concentrațiile zincose care vor diminua noxele cu circa 110 tone pe an. Sînt într-o fază avansată studiile în vederea construirii unui coș de circa 300 de metri, tot în cadrul I.M.M.N. — lucrare unică de acest gen în țară, avînd ca scop dispersarea gazelor de bioxid de plumb. Măsurile preconizate sînt, evident, mult mai numeroase. Rețineți doar că aplicarea lor în practică, pînă în anul 1975, va însemna față de prezent reducerea cu 96,8 la sută a poluării cu zinc, cu 62,7 la sută a poluării cu cadmiu și cu 52,1 la sută a celei datorate plumbului. Se vor reduce cu 11,2 la sută noxele datorate sulfului și cu 66,3 la sută cele datorate prafului și pulbe-

rilor. Se înțelege că o asemenea acțiune de mare amploare necesită fonduri de zeci de milioane.

— Iar la Carbosin?

— Ne propunem aici măsuri încă și mai drastice. În primul rînd, dezafectarea actualii instalații de canale pentru producerea negrului de fum și introducerea unui procedeu nou, cu granulare umedă, care să nu mai permită dispersia negrului de fum. Vom construi o termocentrală care va folosi drept combustibil gazele produse de tehnologia de fabricație. Prin arderea lor se va împiedica poluarea. De asemenea, vom construi o față pentru arderea acidului cianhidric rezultat accidental. Tîn să subliniez că realizarea tuturor acestor obiective la Carbosin presupune investiții foarte mari, de peste o sută milioane lei, ceea ce demonstrează elocvent grija concretă ce o acordă statul nostru sănătății celor ce muncesc.

— Înțeleg că toate aceste măsuri vor contribui la ameliorarea substanțială a aerului Copșei Mici, a Tirnavei Mari, a solului. Dar orasul, orașul Copșa Mică, va beneficia de măsuri concrete care să înlăture imaginea ce o lasă în prezent oricărui vizitator?

— Vom începe o puternică acțiune de împădurire a versanților care înconjoară localitatea cu specii rezistente. Un baraj pe riul Ighis va asigura apa potabilă pentru oraș și cea industrială necesară celor două mari întreprinderi — dealtfel acest obiectiv se și află în construcție. Pentru marea majoritate a salariaților de la I.M.M.N. și Carbosin — care se confundă cu o bună parte din populația Copșei Mici — ziua de muncă a fost redusă la șase ore. La I.M.M.N. vom construi un mare grup social cu o capacitate de circa 1 500 locuri (vestiare, dușuri). Am dori, de asemenea, să construim o casă de cultură în Copșa Mică, așa ceva nu există încă. Sperăm ca forurile centrale să ne sprijine în această direcție.

— Așadar, în anii imediat următori, cerul Copșei Mici se va însenina.

— Sînt convins.

Mihai HETCO

IMPORTANT E CĂ LA MEDIAS TRĂIEȘTE UN PICTOR ADEVĂRAT: ALEXANDRU VLASIN

Îmi vorbise la telefon un om, dominat de plăcerea frumosului, despre pictorul Alexandru Vlasin «care expune, mi se spunea, pe Calea Victoriei, vizavi de Uniunea compozitorilor, ce mai încolo și-ncoace, știl dumneata, la întretărirea Victoriei cu Lemnea». Elena Ghera, viu și înzestrat fotoreporter al acestei reviste care adăpostește rîndurile de față, fusese deja la expoziție și fotografiase tablourile cu două zile înainte de ziua în care am ajuns și eu acolo.

Și iată, mi s-a întîmplat un lucru curios, ceva care m-a legat de pictorul Alexandru Vlasin imediat, printr-o împrejurare specială, din acelea menite să concretizeze în memorie, pentru o lungă durată, înfățișarea unei idei. La cîte expoziții nu am fost noi și nu mai ținem minte decît că am fost? Uităm totul, ne amintim numai Ideea. Eu am văzut însă expoziția lui Alexandru Vlasin într-un fel ciudat: pictorul își strînsese tablourile și era pe punctul de a pleca. În orice caz, apariția lui de provincial ce-și depășește, ambițios și nobil, condiția nu mă atrăgea și a trebuit să aud de cîteva ori îndemnurile Elenei Ghera: «El e pictorul», pentru a nu intra cumva în clădire și pentru a mă îndrepta exact spre cel pentru care mă aflam acolo: Alexandru Vlasin.

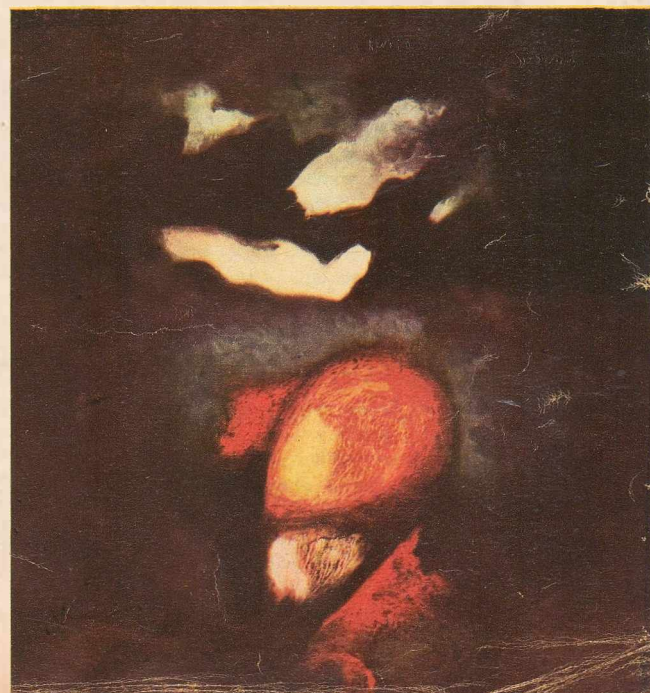
«Cam asta ar fi...», a zis pictorul, continuînd parcă o veche convorbire cu mine deși, cel puțin în această viață, nu îmi amintesc să mai fi stat de vorbă.

— Și-acum unde le putem vedea?—am întrebat.

— Pe undeva, pe aci, mi-a răspuns. S-a uitat împrejur, a măsurat locul, a văzut un automobil în curte, la cîteva pași, a început să ia tablourile unul cîte unul și să le sprijine de automobil. Șase tablouri.

Cel puțin pentru o secundă, nu am mai fost convins că împrejurul privirii mele se aflau patru zări, ci șase zări. Culori nebune și proaspete, culori menite să îmbrace gînduri, iar nu să reproducă trecătoarea priveliște, culori ale unui suflet gînditor, culori vibrînd parcă de atîta acuitate zideau șase zări pe locul pe care pînă atunci fuseseră patru. Și mi-a mai plăcut ceva în mod deosebit la acest pictor—felul prețios în care își rostea crezul artistic. El vorbea despre om și despre arta omului și dovadă stau aceste pagini în care încercăm să reproducem lumea pe care Vlasin a creat-o, că prin arta omului

Portretul mamei mele

CIVILIZAȚIA OCHIULUI

el înțelege o artă a gândirii și a sufletului omului, necum o artă bolnavă de simplism. Iar pictorul nu zicea «pentru că», pictorul zicea «pentru căci», iar pictorul nu zicea «să știți că», pictorul zicea «să știți căci». Și cuvintele ședeau pe limba lui ca țepenele haine de sărbătoare pe trupurile nededate la sărbătoare ale oamenilor munciți și oboșiți. Și mi-a mai plăcut ceva la acel pictor — faptul că arta lui are o istorie: «Eu am avut multe picturi, dar mi le-a luat apa, când cu inundația, pentru căci la noi au fost inundații».

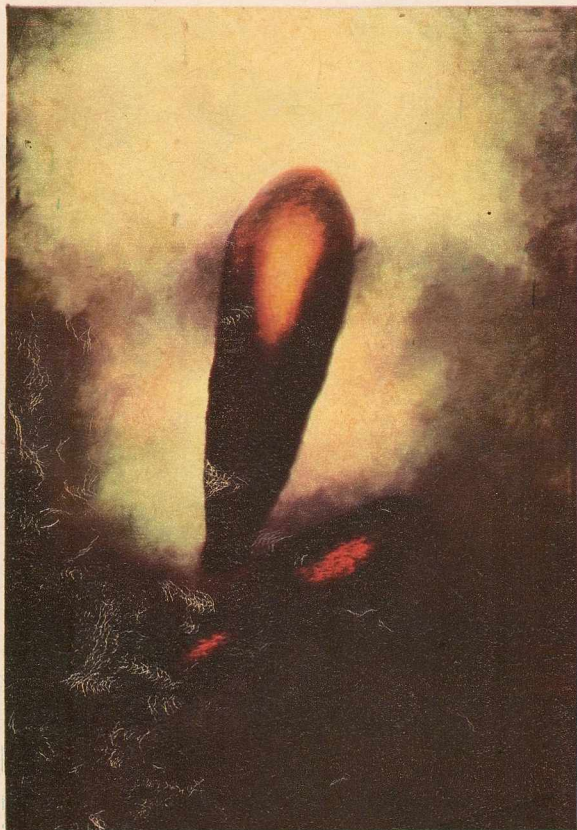
Obsedat de un fel anume de a vedea lumea, un artist transilvănean, plin de credință, coborîse la București să-și arate arta și firește că era nemulțumit de gingăvelile unor artiști fără rădăcini și dezinteresați de problemele omului.

În chiar ora următoare, șase tablouri au plecat înapoi spre Mediaș, ducîndu-și cu ele pictorul. Nici ele și nici el nu aveau și nu au încă destulă glorie. Și pictorul și picturile lui merită o glorie deplină. O vor avea. Minunat e că dincolo de toate palavrele

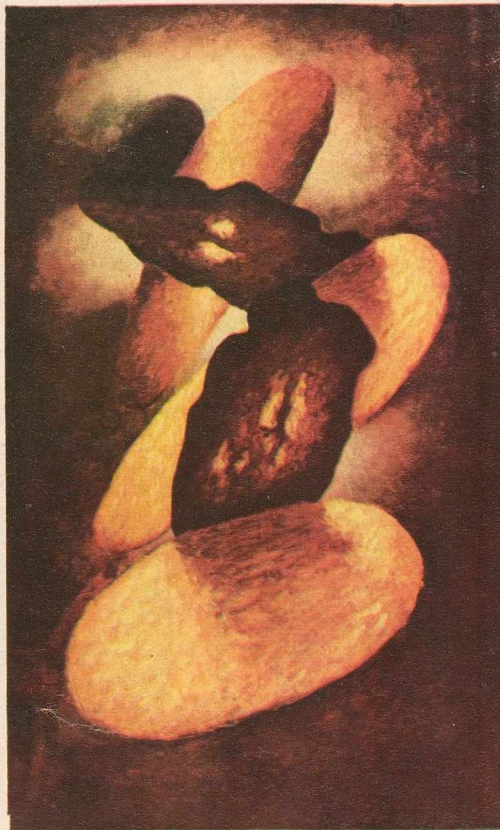
și zădărniciile, în case omenești aflate pe pămîntul acestei țări, în sate sau în orașe iluminate de stelele a căror lumină bate în cuie această cîmpie de pămînt, în anii aceștia de muncă neostenită ce-și merită o artă pe măsură, continuă să se nască artiști de cel mai sfînt elan și de o înaltă acreditare a vocației. Important este că, acum, la Mediaș, trăiește un pictor adevărat: Alexandru Vlasin.

Adrian PĂUNESCU

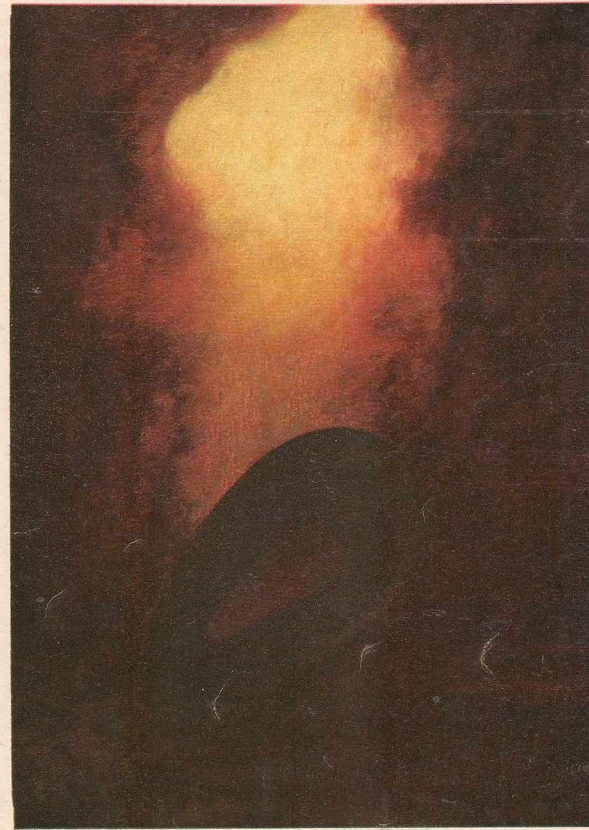
Despărțire

Planuri

Portretul sufletului meu

Schimbarea gamei

DINAMO BUCUREȘTI, campioana țării

Fotografie de J. ZVONEVSKI

ANGELO NICULESCU comentează pentru dumneavoastră incredibilul, dramaticul deznodământ

Ceea ce puțini mai puteau crede, ceea ce nici unul din miile, din zecile de mii de «sufletici» olteni nu-și putea imagina decât în cel mai cumplit coșmar iată că s-a întâmplat totuși în această ultimă secvență din campionatul nostru: Universitatea Craiova a fost ajunsă din urmă chiar pe linia de sosire și depășită «la mustață» prin două mari, neașteptate, «lovituri de teatru» — să fie învinsă la Arad, iar urmărirea ei directă, Dinamo București, să-și înscrie exact atâtea goluri câte îi trebuiau în poarta ceferiștilor clujeni. Diferența de golaveraj (5) a fost ștearsă în dubla cursă contracronometru pe care oltenii o susținău și pe stadionul din Arad și pe cel din Șoseaua Ștefan cel Mare. Și nu se poate spune că băieții lui Cernăianu n-au luptat cu toate bolgiile omenești ce li s-au ivit în cale plus aversa ostilă de la București, care a decalat, măcar cu 18 minute, desfășurarea celor două partide.

Și în timp ce textiliștii arădeni au luptat cu o dirzenie nu prea des întâlnită pe tot parcursul campionatului, C.F.R.-Cluj n-a dovedit la această ultimă lăsară de cortină decât dulcea apatie a unor oameni care se mulțumesc cu călduțul loc 5, după ce tot campionatul «trăsese» pentru a fi prezenți într-una din cele 3 competiții europene...

...Și așa, tocmai în meciul care urma să-i încoroneze munca și lupta din celelalte 29 de etape Universitatea Craiova a clacat. A fost meciul crispării, al deznădejii crescute secundă cu secundă, cu tranzistorul la ureche, până a atins paroxismul, prin zecile de ocazii pierdute de Oblemenco, Țărălungă și Marcu, meci sfârșit cu fluierul arbitrului N. Rainea, care arunca o lespede de mormint peste toate speranțele celui

mai entuziast și devotat popor de suporteri — oltenii, cu mîndra lor Cetate a Băneilor. În toată această împotrivire a destinului venită parcă din tragediile antice, răsună acum două feluri de acorduri finale: grave, beethoveniene, pentru craioveni și vesele, săltărețe, pentru noua campioană, Dinamo București. Oltenii mai au o singură mulțumire, care este însă departe de a constitui o compensație pentru pierderea titlului de campioană: tot o echipă oltenească, Chimia Rîmnicu-Vilcea, a cîștigat clar la Ploiești dreptul de a juca în semifinalele «Cupei României», prin victoria asupra cui credeți? Asupra echipei lui Dobrin, echipă care ocupă locul 3 în clasamentul primei divizii și deci ne va reprezenta în cupa «U.E.F.A.»! Mari și ascunse sînt căile Domnului!

În ajun (sîmbătă, 23 iunie), o echipă din divizia C elimina pe «23 August» formația lui Dembrowschi și a lui Ghiță, dîndu-ne la iveală un portar, Șerbănoiu, mai teribil decât invincibilul Mighty Mouse. Iar Metalul București, cu scorul egal și după 30 minute de prelungiri (ca și Constructorul Galați), a scos din luptă pe petroliștii ploieșteni!

Iată deci că din cele 16 echipe ale diviziei A n-a mai rămas în această penultimă înclăstare pentru «cupă» decât Steaua, care își alină durerile căderii din empireul zeilor (de pe locul I la sfîrșitul turului de toamnă pe locul IV la finalul campionatului) numai printr-o ipotetică adjudecare a «Cupei României» (pe care a mai cîștigat-o de 11 ori pînă acum — începînd din competiția respectivă a anului 1948/49, cînd apărea sub gloriosul nume C.C.A.). Între timp însă nu numai

Steaua a rămas «specialista» cupei. Mai este și Metalul București, care în ultimii ani a făcut mult sînge rău suratele ei mai mari din primul eșalon al țării.

Dar ziua de mîine ne va desemna și pe victorioasa deținătoare a «Cupei României», cînd dipticul fotbalului românesc va fi definitiv conturat, spre a putea face și noi ana-

liza «la obiect» a întregului front — campionat plus «cupă» — al sportului cu balonul rotund din anul 1972/73.

imbatabilele noastre divizionare „c” și „b”

Mărturisesc de la bun început că nu mă dau în vînt după surprize. Motivul fundamental ar fi acela că ele nu schimbă nimic. Cele mici mai mult incurcă, cele mari ne spulberă și bruma de certitudine pe care ne-o apărăm cu mari eforturi. Așadar, sînt pentru statu quo și în fotbal. Eu continui să cultiv prejudecata conform căreia într-un meci, chiar de 120 de minute, în care se întîlnesc o echipă de divizia «C» și una din «A», prima trebuie să fie mai modestă și să părăsească terenul învinsă, merituosă, cuviincioasă, dar învinsă. Eu continui să cred că firesc și recomandabil ar fi, ca din situații asemănătoare, din faze cu același gust ce care să marcheze goluri să fie Dumitrache, Dembrowschi, Dobrin, Tătaru și nu Cernega, Gojgaru sau Orovitz.

Apoi, surprizele au farmec pînă prin sferturi de finală. Mai departe mi se par generatoare de neliniști nedorite. Mă întreb ce trebuie să fie la ora asta în sufletul celor care pregătesc stadionul 23 August pentru finala cupei. Adică, zic și eu, cum să-ți ardă să tunzi gazonul, să-l piepteni în pătrate, cînd în covorul său nu se vor alinta gleznele de sidex ale lui Răducanu, nici ghețele Puma cu crampoane de frișcă ale lui Dumitru, ci el, bietul gazon, va fi tăbăcit englezește de alde Ciobanu, Pintilie, Poșet ori Vochin? Cum să-ți vină să speli și să scrobești plasele porții cînd ele nu vor fi ocolite cu delicatețe de mingea cu care au cochetat șagalnic lordănescu, Nunweiler, Marcu, ci vor fi scuturate fără discernămint de mingea traumatizată de șuturile lui Ghica, Olteanu, Șutru ori Petrică?

Și dacă lucrurile s-ar opri aici. Dar nu. Așa după cum s-a văzut chiar din această ediție, divizionarele noastre «C» și «B» vor deveni imbatabile. Numai o chichiță a regulamentului nu le va permite niciodată să ajungă cu toate în finală. Spre a înclîmpina o astfel de situație s-a recurs la meciuri între ele. Numai Chimia putea opri Metalul din cursa spre finală. Pe celălalt culoar, în lipsa Azotului Slobozia a fost lăsată Steaua să întreprună șirul victoriilor Constructorului. Dar gălățenii au jucat dezinvolt, nu ca în fața Granitului Babadag sau a temutei echipe brăilene Comerțul, și la această oră stabilește numele jucătorilor pe care-i va ceda în ajunul meciului cu Sunderland. Fiindcă nu există ea echipă de divizia «B» care să învingă echipă de divizia «C», chiar dacă numele ei este Chimia Rîmnicu Vilcea. Poate doar renunțarea la serviciile fostului internațional dinamovist Haidu să poată face din echipa vilceană nașa Constructorului Galați.

Dorin TUDORAN

UNIVERSITATEA CRAIOVA, campioana unei mari iubiri

Fotografie: Ion PREDOȘANU

UN CAMPIONAT CU DOUĂ CÎȘTIGĂTOARE: DINAMO BUCUREȘTI ȘI UNIVERSITATEA CRAIOVA

În vreme ce specialiștii au început să se întrebe dacă Dinamo a cîștigat campionatul sau, dacă nu cumva, craiovenii sînt cei care l-au pierdut, fotbalul nostru intră eșalonat dar sigur în mult rîvnita vacanță de vară. Pentru cele două — Dinamo și «U» Craiova — este prea puțin important asupra cărei variante se vor opri specialiștii, căci amîndouă ipotezele sînt la fel de adevărate și, mai ales, nu mai pot schimba nimic. Apoi, nu cred că pentru învinși — dacă băieților din Craiova li se poate spune astfel — deznodămîntul acestui campionat poate constitui o lecție. Sîntem — sper — departe de zodia în care ne închipuiam că Minerul Lupeni învîta mai mult fotbal și acumula mai mult entuziasm dintr-un șir nesfîrșit de înfrîngerii decît o făceau continentalii lor colegi de la Internazionale în monotona campanie de colecționat cupe europene și intercontinentale. Doar victoriile — și nu numai în sport — constituie adevărate lecții, în timp ce înfrîngerile rămîn, cu toată bunăvoința noastră, numai ceea ce sînt.

Pe de altă parte, ar fi meschin să le cerem băieților de la Dinamo să umble cu privirile în pămînt, fiindcă de fapt craiovenii au pierdut campionatul, iar ei n-au făcut altceva decît să-l cîștige. Nici jucătorilor de la «U» Craiova nu li se poate cere, în aceste momente, să fie la fel de veseli ca după noaptea cu Steaua și mai

ales nu e bine ca vreunul dintre noi să-i consoleze strecurîndu-le ideea că li s-a făcut o nedreptate prin disputarea integrală a campionatului, inclusiv etapele în care au pierdut.

Așadar, Dinamo a cîștigat campionatul, iar «U» Craiova l-a pierdut, clasîndu-se la egalitate de puncte pe locul al doilea. Dinamo, echipa care nu susține că a descoperit arma numită contraatac, s-a folosit de ea punctînd decisiv la Brașov, Cluj și Constanța. «U» Craiova a readus în acest campionat frumusețea și eficacitatea jocului pe extreme, oferînd spectaculozității, cel puțin în meciurile cu Steaua și Rapid, certitudinea că o echipă românească poate să cîștige un meci chiar dacă primește două sau patru goluri, fiindcă în acea partidă mai e loc și pentru încă șase goluri pe care adversarii nu le pot evita.

Dinamo a cîștigat campionatul grație clasei unui Radu Nunweiler, datorită răbdării cu care l-a recuperat pe Dumitrache și, de ce n-am recunoaște, mulțumită unei apărări care a învățat să se descurce și în absența lui Gheran, Deleanu și nu rareori a lui Dinu.

«U» Craiova s-a clasat pe locul doi și performanța nu poate fi despărțită de destinul acestui suflet de aur care se numește Ion Oblemenco. Ocolit politicos dar ferm de mai toți antrenorii naționali,

refuzat de un stil de joc în care, de multe ori, un artificiu tehnic gratuit face mai mult decît un șut sănătos și eficace, Oblemenco și-a făcut și în acest campionat datoria. Oblemenco — nu mai e un secret pentru nimeni — înseamnă azi pofta de fotbal, pofta de viață. Dragostea și dăruirea cu care s-a întors pe gazon după două operații dificile ar trebui să-i facă pe jucătorii noștri să înțeleagă că există pe lume situații mai dificile decît cele în care trebuie să joci fotbal 90 de minute.

Dinamo București a cîștigat campionatul fiindcă nu s-a speriat de locul al doilea. «U» Craiova l-a pierdut din teama pentru locul întâi. Înfrîngerea oltenilor mi-aduce aminte de finalul unei curse ciclisme desfășurate la Olimpiada de la Roma. Atunci, un ciclist, ajuns la — spun fotografiile — cîțiva milimetri de linia de sosire, a ridicat mîinile de pe ghidon în semn de victorie. Un altul, la fel de bun dar mai atent, a apăsat pe pedală tocmai atunci, cîștigînd laurii olimpici. «U» Craiova a ridicat mîinile de pe ghidon după meciul cu Steaua. Restul îl știți și dumneavoastră. Se pare că studenții au uitat atunci de tenacitatea lui Nelu Nunweiler, omul care n-a părăsit niciodată terenul fără să fi încercat totul.

«U» Craiova nu trebuie să se înșele cu gîndul că în campionatul viitor Dinamo va iuca fără Radu Nunweiler, Lucescu ori

Dumitrache. Dimpotrivă, profesorul Cernăianu trebuie să-și pregătească elevii ca și cum la Dinamo vor juca Beckenbauer, Lee ori Cruyff. Asta pentru că în competițiile europene avem nevoie de echipe care să nu se teamă de înfrîngere, echipe care să nu tremure la gîndul că sînt în fața unei mari performanțe, echipe care să fie obișnuite cu gîndul că odată și odată trebuie să cîștige. Se poate învăța și asta. Englezii, danezii, italienii și ceilalți au dovedit-o. De ce n-ar dovedi-o și oltenii?

Dorin TUDORAN

P.S. Am dorit să publicăm alăturat fotografiile color ale celor două echipe. Din păcate, cu toată insistența fotoreporterilor noștri, cu toată bunăvoința antrenorului Nelu Nunweiler, jucătorii dinamoviști nu au putut fi convinși să-și sacrifice în aceste zile 10 minute. Mai mult, un «monstru sacru», l-am numit pe Cornel Dinu, a găsit de cuviință să-și spună unuia dintre fotoreporterii noștri: «Lasă tătucu', noi sîntem campioni, n-avem treabă cu fotografiile». Pe lîngă regretul nostru ușor de înțeles, am vrea să adăugăm o întrebare pentru atît de britanicul căpitan al echipei noastre naționale: «Cum stăm cu „balcanismul”, stimate Cornel Dinu?»

D.T.

acesta este rostul teatrului politic

În afară de scurta enunțare statistică, din numărul trecut, a preferințelor celor 30 de spectatori care au avut amabilitatea să răspundă invitației noastre, comentăm de data aceasta mai pe larg răspunsurile oferite de chestionare.

Ancheta efectuată ne-a permis cunoașterea mai detaliată a modului de gândire a celui care vine la teatru. Iar când acest complex de gânduri și de sentimente a fost declanșat de o piesă politică de actualitate, «Puterea și Adevărul», el devine cu atât mai interesant și demn de luat în considerație, pentru că nici unul dintre spectatorii investigați nu venise întâmplător la teatru. De fapt aceasta este rostul teatrului politic, de a dinamiza conștiințele, în ideea unui drum fertil al colectivității.

Setea de cunoaștere și de înțelegere a realității noastre socialiste pare să fi fost principalul mobil al preferinței și al adeziunii de gust pentru spectacolul cu această piesă. («Am venit la teatru pentru a trăi, alături de personajele piesei, lupta pentru adevăr. Adevărul înainte de orice, chiar dacă-l obții cu prețul suferinței... Adevărul, adevărul cu orice preț este mobilul cel mare al conștiințelor. Numai erorile dau mare preț adevărului» — C-tin Voiculescu, mecanic, 32 ani; «pentru că prezintă într-o nouă viziune începuturile revoluției socialiste — destine — sacrificarea vieții personale pentru binele colectivului — dar prezintă și greșelile unor conducători din care contemporanii pot să învețe» — Adalbert Hermanovski, profesor, 37 ani; «... pentru minunățiile care mi-au oprit respirația, m-au pus pe gânduri, mi-au dat un plus de cunoaștere și, sigur, nițel mai multă hotărâre» — Ion St. Fulga, analist sisteme, 25 ani, «Spectacolul a răspuns aproape tuturor exigențelor

mele, atât prin ideea sublimă pe care o derulează, triumful adevărului în diferite ipostaze, cât și prin modalitatea oferită de a judeca actele noastre și ale înaintașilor. Aș zice că însăși montarea invită la dezbateri, la gândire și asta e foarte bine» — Viorel Cosma, profesor, 40 ani).

Că așa stau lucrurile ne-o dovedesc și alte opinii exprimate, rezultatul unui evident proces de punere în ecuație a realității trăite în raport cu cea exprimată artistic, datorită faptului că însăși piesa își construiește conflictul pe dramaticul decalaj dintre ideal și realitate. («Spectacolul mi-a plăcut pentru că aduce în scenă niște mari realități regretabile... Am rămas totuși cu gustul amar al încercării, poate greșesc, de a justifica sau poate reabilita un timp. Să fi fost aceasta intenția lui Titus Popovici?» — I. Isăceanu, profesor, 37 ani; «Foarte problematic mi se pare și faptul că de la toate personajele principale se simte o puternică nostalgie după «adevărata viață dusă în ilegalitate», față de care perioada de 25 de ani trăită și muncită după eliberare devine atât de problematică» — Ruth Kisch, dialectolog, 42 ani; «Este bine că adunarea generală își spune cuvântul alegându-l pe Ion, dar... mai puțin credibil că a fost așa: propunerea primului secretar cade cu atita ușurință» — Ilaria Clușimia, profesoară, 37 ani).

Interesant este că, analizate pe grupe de vîrstă, opțiunile pensionarilor și studenților se arată a fi mult mai receptivă la unele

implicații politice ale piesei, chiar dacă ele nu ajung pînă la esența analizată de Titus Popovici, triumful în sînul Partidului Comunist Român al principiului muncii și conducerii colective. («Autorul a scos în relief unele aspecte valabile și astăzi de care ar trebui să țină cont multe cadre de conducere privind comportarea față de elementul de bază, adică cel ce produce, să i se adreseze cu cuvinte care să-i fie pe înțelesul omului muncii; a nu se merge numai pe linia apăsării (...) în ședințe mereu pe același individ pînă îl aduci în situația că își pierde încrederea în sine» — Alexandru Goldstein, pensionar, 60 ani; «O lipsă fundamentală a piesei este că Petrescu nu atrage atenția la faptul că proiectul de construcție nu avea scop productiv» — Sztamari Zoltan, pensionar, 75 ani; «Acest spectacol este o superbă pledoarie pentru om, este pledoaria pentru drumul spre o suverană finalitate, este drumul dramatic al unei anume alienări și al eludării ei prin puterea adevărului. Divina lege a acestui drum e dialectică» — Mircea Oliv, student, 21 ani; «...conflictul nu se declanșează logic, în urma unor succesiuni de fapte, relevante și cauzatoare precum în film, ci prin niște banale aduceri aminte de genul: «Ehei, îți amintești cum ne-am certat noi odată, într-o ședință?» etc. Din această cauză și o parte din tema piesei — presupusă, zic eu, a fi una și aceeași cu a filmului — anume relevarea unei figuri de comunist, în speță Pavel Stoian, nu își află deplina acoperire faptică. Spectatorul care nu a văzut filmul nu știe că Manu a fost un bun comunist în ilegalitate și nu numai un funcționar servil care privește în ochii șefilor cu spinarea cocoșată. La fel și Olariu» — Constantin Crănganu, student, 21 de ani; «... piesa redă cu fidelitate în spirit critic o perioadă din lupta revoluționară a poporului nostru, trăită și de mine» — Paul Pîslaru, inginer,

67 ani).

Să reținem că de cele mai multe ori valoarea estetică e condiționată de valoarea etică. («Am nevoie de adevăr... Poate numai el, la baza căruia se află și inteligența, e cea mai mare glorie a omului» — C. Voiculescu, mecanic, 32 ani). Dar numeroase sînt și aprecierile artistice, denotînd bun-gust și receptivitate față de actul cultural original («...a fost un spectacol foarte bun din punct de vedere al regiei și al scenografiei, care au fost reunite de MARELE MAESTRU Liviu Ciulei. Să trăiască!» — Daniel Ogrich, mecanic, 22 ani; «...noutatea a apărut încă prin decor, conținînd o notă de intimitate, de participare-dezbateri prin public. Momentele de introspecție — pînă la familiarizarea cu ritmul — au fost rezolvate în dinamica piesei» — Lia Tudor, studentă; «Spectacolul trece peste toate obstacolele puse de structura textului (...) Originalitatea scenografiei (distribuirea locurilor spectatorilor alături de actori), funcționalitatea decorului, ce permite privirilor retrospective, fără treceri greoaie de la o scenă la alta, au dat posibilitatea lui Liviu Ciulei să realizeze unitatea spectacolului, unitate ce, trebuie să recunoaștem, ar fi putut fi ușor scăpată din mînă» — Cristina Avram, elevă, 19 ani; «Iată de ce calea (oarecum inversă) film-teatru poate mări valoarea educativă a unui scenariu bun» — Vasile Ion-Bazil, student, 22 ani).

Confruntat cu «Puterea și Adevărul», publicul format din oameni ca aceia care ne-au răspuns la anchetă dovedește astfel încă o dată că este apt să recepteze înalte adevăruri etice și estetice. Există deci un obiect pentru subiect. Rămîne deci să se constituie mai dens și mai adevărat și «subiectul pentru obiect». Adică marea dramaturgie a zilelor noastre.

Rodica POP

piatra neamț '73

teatru pentru tineret sau tineret pentru teatru?

La Piatra Neamț, cea de-a treia ediție a Festivalului spectacolelor de teatru pentru tineret și copii împreună cu simpozionul *Teatru pentru tineret și problematica tineretului contemporan* au reînscris în agenda dezbaterilor oamenilor de teatru actualitatea preocupărilor (repertoriale, regizorale și teoretice) pentru spectatorii cei tineri. Din 10 piese prezentate, 5 au fost distinse cu diferite premii.

Să ne întrebăm totuși care au fost, dacă au fost, criteriile de intrunire și lansare în competiție a spectacolelor prezentate. În primul rînd, observăm că de la o asemenea întîlnire a teatrelor, mai mult sau mai puțin tinere, a absentat chiar unica instituție specializată — I.A.T.C. — și că alături de «Ninira și Aligru» de Nina Cassian, sau «Valentin și Valentina» de Mihail Roscin, «Scufița cu trei iezi» de Alecu Popovici apar spectacole cu «Stilpii societății» de H. Ibsen și «Casa care a fugit pe ușă» de Petru Vintilă. Iar dacă ne interesează cu adevărat modul și gradul de participare a publicului căruia i se adresează festivalul — copiii și tinerii — ne-am întrebat ce piese intră în competiție: dramaturgie clasică, universală, dramatizări după povești clasice străine și românești («Dănilă Prepeleac», «Inimă rece») sau dramaturgie contemporană? Dar iată că se naște o nouă întrebare: ar fi indicat să concureze doar cea scrisă de tineri (dramaturgi, elevi, studenți), dramaturgie care a lipsit de altfel cu desăvîrșire, sau așa cum remarca un om din public, fizicianul Constantin Munteanu, «piese despre «tinerii de azi» văzuți de autori care au fost tineri?»

Fără îndoială că rostul unui simpozion este acela de a suscita discuții și controverse de opinii. Am asistat astfel la neașteptate

interferențe. Pe de o parte, nobile, științifice sau abstracte, discuții despre Molière și menirea sau criza teatrului, pe de altă parte, variate și docte informații despre mișcarea teatrală mondială și, în sfîrșit, prezentări mai mult decît meritorii ale unor grăitoare radiografii despre gradul receptării fenomenului teatral din țara noastră (notăm excelenta comunicare a prof. dr. Pavel Cîmpeanu — «Ion și Brecht»).

Față de edițiile anilor trecuți, a crescut numărul autorilor de comunicări cuprinzînd referiri la fenomenul teatral românesc,

cea ce este mai mult decît îmbucurător. Dar rămîne încă destul de mare decalajul dintre specialiști și public. O dovedesc problemele ridicate de tînăra elevă Emilia Ciubotaru, participantă la lucrările simpozionului (și aici trebuie felicitați organizatorii). Nu cumva cineva ar trebui să le ia în considerație? Iar dacă ele sînt utile și realiste, oare nu ar trebui și rezolvate?

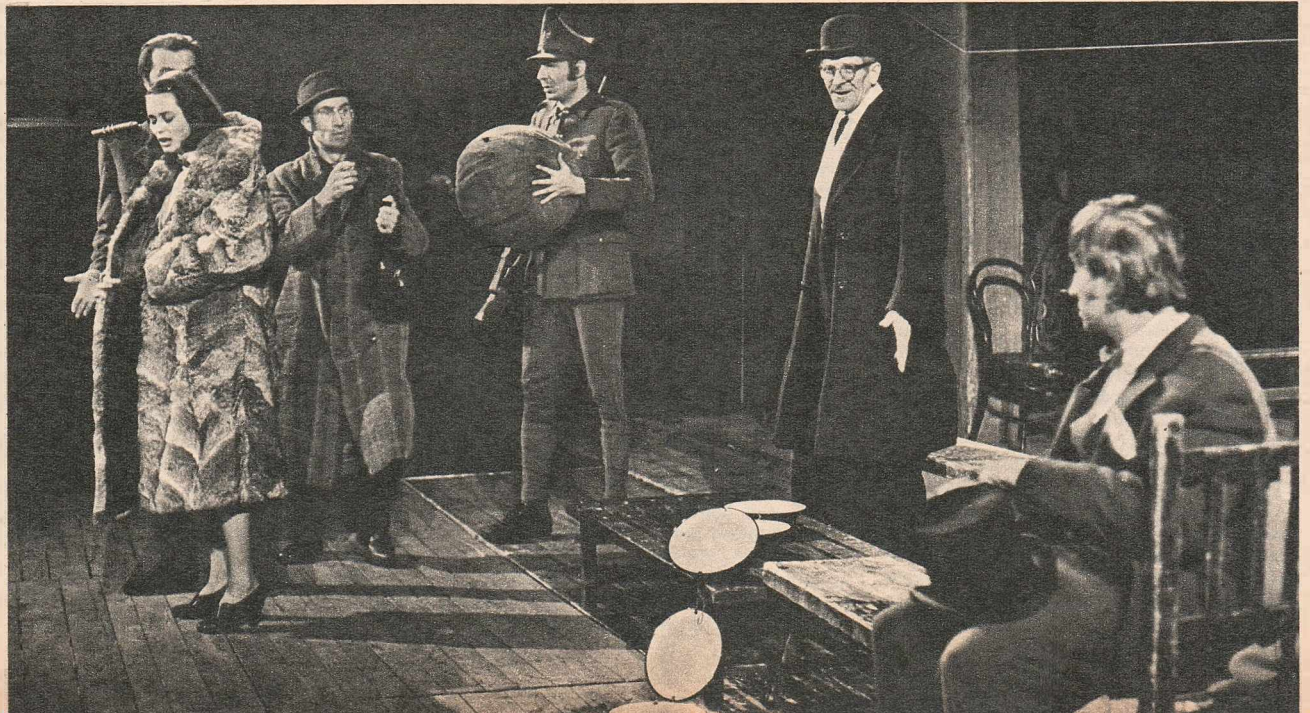
Cităm din aceste confruntări, cu ocazia aceasta punînd la îndemîna importanțelor absenți de la această întrunire (reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului și Educației, dramaturgilor tineri sau nu) cîteva din problemele arzător discutate: «Cum și în ce fel trebuie descifrate cele mai noi modalități regizorale de transfigurare scenică? De foarte multe ori în loc să ajungă la noi, metaforele scenice ne depășesc, ne derutează» (Emilia Ciubotaru, elevă); «Oare cîți dintre elevii noștri cunosc volumul de teatru scris de copiii din S.U.A., conduși de Ruth Byers, grupare care a descoperit în același timp și noi modalități de transpunere scenică» (prof. dr. Ileana Berlogea, I.A.T.C.); «...să-l deprindem (pe copil—n.n.) cu toate

regulile jocului (...) S-o facem programatic, începînd cu cei mai mici spectatori, cei care mîine vor decide dacă teatrul mai are ori ba vreun rost pe lumea asta» (Nicolae Scarlat, regizor, Tg. Mureș); «Sînt foarte mulți dramaturgi care scriu despre tineret de la biroul lor confortabil sau din casele lor confortabile, din situațiile lor respectabile...» (Cătălina Buzoianu-Panduru, regizor, Iași); «Este necesară o legătură mai strînsă între casele de cultură și instituțiile teatrale, în vederea susținerii în comun a unor adevărate spectacole-lecții» (Nicola Corfu, muncitor — I.C.F. Piatra Neamț).

Sperăm că edițiile următoare ale festivalului și simpozionului de la Piatra Neamț vor reuni mai multe trupe tinere, mai multe piese noi românești despre și pentru tineret de astăzi. Și nu ne rămîne decît să dăm o notă bună acestei meritorii manifestări care încearcă din mers, în concordanță cu dinamica vieții societății noastre socialiste, clarificarea unui important domeniu cultural — teatrul.

Magda BORDEIANU

Scenă din spectacolul cu piesa «Speranța nu moare în zori» de Romulus Guga (Teatrul de stat Tg. Mureș, secția română, regia: Dan Micu).

viața lui nicolae bălcescu (IX)

ÎN APĂRAREA «DREPTURILOR ROMÂNILOR»

Bălcescu și ceilalți revoluționari au trebuit să dea dovadă de o îndrăgănită stăruință, astfel încât cele hotărâte la Islaz să devină — măcar parțial — realitate. În legătură cu alcătuirea viitoarei Adunări obștești, Bălcescu a susținut astfel, în opoziție cu Heliade și cu alți membri ai guvernului, necesitatea introducerii imediate a *votului universal și direct*, pe care l-a putut impune guvernului numai după o discuție care s-a prelungit în patru ședințe. Aceeași înverșunată luptă a trebuit să o ducă Bălcescu și pentru înființarea unei comisii care avea să poarte numele de «comisia proprietății», destinată să pună cît mai grabnic în aplicare punctul 13 al Proclamației de la Islaz, privitor la *desființarea șerbiei și improprietărea țăranilor*.

Și totuși nici una din cele două reforme fundamentale ale revoluției — datorită pe de o parte tergiversărilor guvernului, care nu voia să nemulțumească marea boierime, iar pe de alta rapidității intervenției străine — n-avea să fie realizată.

Preocupat necontenit de «revoluționarea» țării, de popularizarea în straturile țărănești a principiilor și obiectivelor ei, la 14 iulie, Bălcescu, în urma insistențelor sale, a primit din partea guvernului aprobarea de a lua sub conducerea sa vechea publicație «Învățătorul poporului», condusă pînă atunci de Petrarhe Poenaru, pentru a-i da «direcția convenită misiiei sale în împrejurările de acum». «Învățătorul» era destinat informării satelor, popularizării principiilor și «puncturilor» înscrise în constituție, propagandei revoluționare oneste și consecvente.

Tot pentru «revoluționarea» maselor, Bălcescu a propus, iar guvernul a acceptat, înființarea unui corp al comisarilor de propagandă, a căror misiune era de a străbate satele și orașele pentru a duce pretutindeni cuvîntul fierbinte al revoluției și totodată pentru a asigura o legătură strînsă între guvern și popor.

O bună parte dintre acești comisari au fost numiți dintre tinerii transilvăneni care, după adunarea de la 3/15 mai, au fost siliți să se refugieze în Țara Românească.

REVOLUȚIA ÎN IMPAS

La sfîrșitul lunii iulie revoluția avea să ajungă însă într-un grav impas, fiindcă sultanul, — incitat de tarul Nicolae I —, nevoind să recunoască guvernul revoluționar și nici constituția adoptată de acesta, a trimis împotriva Valahiei o armată de 20 000 de oameni, comandată de Suleiman Pașa, a cărui misiune era de a dizolva guvernul nerecunoscut și de a restabili situația anterioară, bazată pe Regulamentul organic.

Ajunghind la Rusciuc, Suleiman Pașa își trecu la 19/31 iulie o parte din trupe la Giurgiu, de unde trimise la București pe secretarul său, Tinghir Efendi, cu ordinul de a lua contact cu mitropolitul Neofit și cu boierii reacționari — dar numai cu aceștia, ignorînd total pe conducătorii revoluționari — pentru a proceda, conform Regulamentului organic, la numirea unei Locotenențe domnești alcătuite însă dintr-un singur caimacam, ce avea să exercite puterea pînă la instalarea unui nou domn.

Alarmate de Bălcescu și de tovarășii săi, masele se mișcă însă și de astă dată cu vechea lor însuflețire și energie, Tinghir Efendi fiind astfel constrîns să intre în discuții cu căpeteniile revoluționare.

Deși numeroși fruntași ai revoluției propuseră ca Bălcescu să facă parte neapărat din locotenență, totuși neadmițînd calea concesiilor el respinse demnitatea oferită, în locotenență urmînd astfel să fie aleși Ion Heliade-Rădulescu, Christian Tell și Nicolae Goleșcu, care, recunoscîți ca atare de Suleiman, se arătară dispuși să înlătore din constituție dispozițiile mai îndrăznețe și totodată să accepte ca ea să nu fie pusă

în aplicare decît după prealabila aprobare a sultanului.

La sugestia lui Suleiman, o delegație urma să fie trimisă grabnic la Constantinopol pentru a prezenta sultanului constituția principatului.

La formarea delegației, atît locotenența cît și ceilalți fruntași se gîndiră din primul moment la Bălcescu, el fiind socotit cel mai indicat să susțină în fața Porții revendicările poporului român. Deși a combătut cu energie noua orientare a locotenenței, prin care se aducea o gravă diminuare autonomiei principatului, Bălcescu a acceptat totuși să facă parte din această delegație, avînd convingerea că, ajutat de Ion Ghica, va putea prezenta sultanului însuși textul inițial al constituției, așa cum fusese ea «decretată» de poporul român la 15 iulie.

«STĂRUINȚĂ ȘI CURAJ, DRAGUL MEU»

În preajma plecării avea să primească o scrisoare din partea Luxitei, prin care aceasta, aflînd de intervenția lui Suleiman, îi scria cu patos: «Stăruință și curaj, dragul meu, pierdeți-vă starea, viața, totul, numai drepturile dobîndite nu!»

La 4/16 august, împreună cu Ștefan Goleșcu, Dumitru Brătianu și alți doi tovarășii, Bălcescu se afla la Giurgiu pentru a se îmbarca pe un vapor ce urma să-i ducă la Constantinopol.

Înainte de plecare el publicase însă în «Popolul suveran» un energic articol intitulat «Drepturile românilor către Înalta Poartă», prin care pledase cu energie pentru respectarea autonomiei țării. «Să nu uităm — scria Bălcescu în încheierea articolului — că sîntem datori a apăra naționalitatea și drepturile noastre, de vom fi nevoiți, chiar vîrsînd sîngele nostru. De vom cădea în această luptă sfințită — afirma el în continuare — să cădem încai bărbătește astfel cum au trăit... părinții noștri și ca dînșii să

strigăm: «Mai bine țeara noastră să se prefacă într-un întins mormînt, numai să rămînă tot țeara românilor!».

Locotenenții, pentru a da satisfacție lui Suleiman Pașa, — considerat «binevoitor» revoluției românești —, au operat însă cu de la ei putere modificările cerute de acesta, delegația urmînd să prezinte sultanului textul modificat.

LA CONSTANTINOPOL

La 10/22 august, delegația sosi la Constantinopol, dar membrii ei avură surpriza de a constata că însoțitorul lor turc în loc să-i conducă la forurile oficiale pentru care veniseră, i-a reținut ca prizonieri la locuința sa pentru a-i constrînge astfel să accepte modificările dorite de Suleiman.

La intervenția energică a lui Ghica ei au fost însă grabnic eliberați, dar peste cîteva zile au aflat că nu vor fi primiți de sultan și că însuși Suleiman Pașa a fost înlocuit cu Fuad Efendi. Împreună cu colegii săi, Bălcescu s-a văzut astfel nevoit să adreseze un energic protest marelui vizir Resid Pașa, precum și ministrului de externe Ali Pașa, după care, socotindu-și misiunea încheiată, s-a grăbit a se întoarce la București pentru a participa la apărarea țării.

Singura sa bucurie la Constantinopol a fost întîlnirea cu vechiul său prieten Ion Ghica.

La 29 august/11 septembrie el se afla în Capitală, de care se apropia cu pași repezi Fuad Pașa, decis a lichida cu orice preț revoluția românească.

Capitala și odată cu ea țara întregă, deși Locotenența domnească neglijase să ia măsurile de apărare propuse de Bălcescu, erau hotărâte totuși să reziste, revoluția însemnînd libertatea, egalitatea, independența, viitorul.

La 5/18 septembrie, ca dovadă a spiritului ce anima pe locuitorii Bucureștiului, fusese

ars pe Cimpia Libertății Regulamentul organic și odată cu el «arhondologia» rangurilor boierești alcătuită din 12 volume.

Înspăimîntată, reacțiunea îi ceru lui Fuad, care staționa la Giurgiu, să intervină cît mai grabnic, revoluționarii fiind hotărîți să organizeze rezistența.

La 13/25 septembrie trupele lui Fuad ajunseră la Cotroceni unde, prin mitropolitul Neofit, generalul a invitat în tabăra sa pe principalii boieri și notabili ai Bucureștiului, cărora le-a comunicat ordinul sultanului de reintroducere a Regulamentului organic și totodată numirea lui Constantin Cantacuzino în calitate de caimacam al țării.

Fuad, alături de care se afla și generalul țarist Duhamel, a refuzat orice discuție cu purtătorii de cuvînt ai poporului și a ordonat imediat arestarea lor.

Caimacamul Cantacuzino aplică apoi conducătorilor revoluției pedeapsa exilului pe timp nedeterminat. Ținuți în tabăra de la Cotroceni timp de cinci zile, de unde trimiseră, prin ziaristul francez Ubcini, un nou protest sultanului, la 18 septembrie cei arestați din ordinul lui Fuad au fost conduși spre Giurgiu, escortați de două escadroane turcești.

ÎN GHIMIE SPRE EXIL

La Giurgiu ei fură apoi urcați pe două ghimii (mici vase de Dunăre) insalubre și porniți în susul fluviului cu destinația Semlin (astăzi Zemun, în Iugoslavia). Bălcescu a făcut drumul în aceeași ghimie cu C.A. Rosetti, Ion Brătianu și Ion Ionescu de la Brad, răbdînd împreună cu ei foamea, setea și aerul înăbușitor al vasului.

La Svinița, ajutați de Maria Grant, soția lui C. A. Rosetti, care împreună cu pictorul Rosenthal, îi însoțiseră tot timpul pe uscat, ei izbutiră însă să evadeze, N. Bălcescu împreună cu Cezar Bolliac, D. Bolintineanu, A.G. Goleșcu (Albu) și alții — hotărîți să continue lupta alături de ardeleni — îndreptîndu-se spre Transilvania, iar C.A. Rosetti, Ion C. Brătianu și ceilalți prieteni ai lor, înspre Paris.

Chinuitorăa călătorie de la Giurgiu la Svinița durase nu mai puțin de 30 de zile, 14 din ele fiind petrecute în închisoarea de la Vidin.

În viața zbuciumată a lui N. Bălcescu începea un nou capitol: al luptei pentru împăcarea românilor cu ungurii, al fecundei activități din exil, al scrierii, în așchia febrei, a capodoperei sale istorice și literare: *Românii sub Mihai-Vodă Viteazul*.

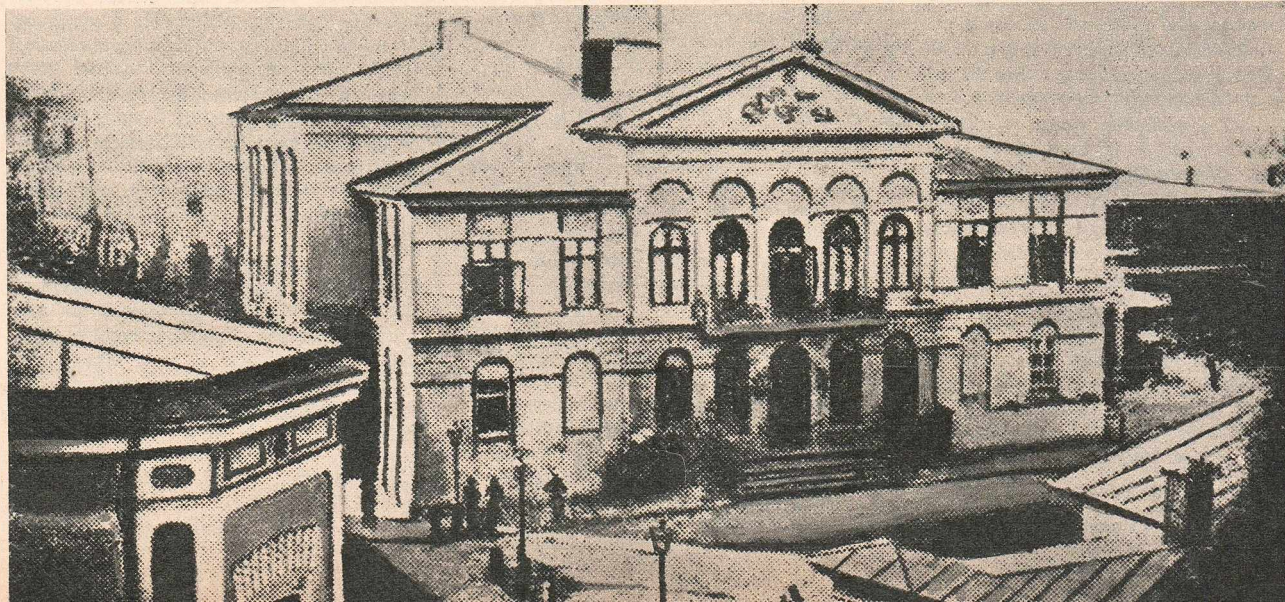
Vasile NETEA
(Va urma)

«NU FACETI POEZIE ȘI SENTIMENTALISM, CI DREPTATE STRĂSNICĂ»

Casele lui Dinicu Goleșcu (în fotografie) de pe Podul Mogoșoaiei au fost sediul guvernului provizoriu. Bălcescu a fost elementul cel mai dinamic al guvernului, atrăgînd neîncetat atenția colegilor săi asupra efectelor nefaste ale politicii de compromis. Astfel, în drum spre Iași, la 22 iunie 1848, el scria lui Al.Gh. Goleșcu-Arăpîlă, cerînd, în cuvinte energice, ca ancheta privind complotul contrarevoluționar urzit de colonelii Odobescu și Solomon să fie condusă cu cea mai mare severitate: «Faceți cît mai curînd judecata arestuiților. Acum avem mijloc de a ne scăpa de toți reacționarii. Trebuie ca judecata să fie foarte expeditivă... În împrejurări grele și extraordinare trebuie măsuri extraordinare. Nu faceți poezie și sentimentalism, ci dreptate străsnică».

În aceeași scrisoare Bălcescu cerea colegului său de ministere să se ia măsuri urgente pentru «revoluționarea țăranilor» prin aplicarea neîntîrziată a hotărîrilor de la Islaz, menite să-i improprietărească și să le acorde dreptul de vot care să le asigure participarea corespunzătoare în viitoarea Adunare obștească. «Altmintrelea — avertiza Bălcescu — revoluția noastră, care este politică și soțială, se pierde pe jumătate, poate și toată».

La 25 iunie, ajuns la Focșani, el îi trimite lui Arăpîlă o nouă scrisoare prin care, în ipoteza unei intervenții militare străine, îi cere să atragă atenția guvernului asupra necesității organizării unei rezistențe naționale. În legătură cu aceasta el informează totodată că s-ar putea procura arme de la întreprinderea Hübner et Sohn din Prusia (Breslau). «Nu știu ce măsuri ați luat — scrie Bălcescu în continuare — cu înrolarea la garda mobilă și cu pandurii. Ar trebui să puneți steaguri... toba să bată în piață și astfel să chemați oamenii să se înscrie». Prin rezistență, Bălcescu înțelegea nu numai o confruntare la cîmp deschis cu invadatorii, ci chiar și un război de partizani care ar fi urmat să se desfășoare în zona munților.

viața modernă

dependențe

Să ne gândim la o zi din viața noastră. La o săptămână. La oricare zi din viața noastră, la oricare săptămână. Și să observăm de ce anume depindem. Ce anume interceptează și influențează existența noastră obișnuită. Mai depindem de natură. Așa cum depindeau strămoșii noștri cu veacuri sau cu milenii în urmă. Mai depindem de fenomenele naturii, de capriciile, de răbufnirile, de colera ei, mai depindem, dar mai puțin decît altădată. Ne aflăm tot în pumnul naturii, dar strînsăoarea pumnului a slăbit. Am căpătat o oarecare mobilitate, o parțială independență, și sîntem pe cale să distrugem pumnul naturii și să trecem dincolo. deși dincolo de el nu există nimic. Deocamdată, atît, mai depindem de natură, dar nu cine știe ce, exceptînd acele manifestări brutale, isterice, exceptînd calamitățile. Să ne gândim la o zi, la o săptămână, la o secțiune din viața noastră, și să vedem de ce anume mai depindem odată ce de natură am devenit mai puțin dependenți. De ce anume mai depindem? Leșim în stradă, spre pildă, și din acea clipă depindem de atîtea și atîtea, încît nu degeaba se spune că pe o stradă, că pe un drum, ești în mai puțină siguranță azi decît într-o junglă. Și mai depindem de instituții. De ierarhia instituțiilor, de toți cunoscuții și necunoscuții care reprezintă instituțiile. Depindem de I.T.B., de C.F.R., de O.N.T., de TAROM, de NAVROM, de P.T.T.R., de I.C.R.A.L., de Aprozor, de Ascensorul, de T.A.P.L., de I.H.R., de I.C.A.B. și de alte sute și sute de instituții și întreprinderi. Mai depindem, noi cei scăpați de sub tirania naturii, de centrul de lapte și de tot ce stă în spatele centrului de lapte, de centrul de piine și de tot ce stă în spatele centrului de piine, de magazinele cu articole de îmbrăcat și încălțat și de toate industriile care-și varsă producția în ele ca niște fluvii, mai depindem de Ciclop și de CENTROCOOP, de Peco, de Apicola și de Gostat, de Fabrica de țigarete și de traulerele care pescuiesc pește oceanic. Și iarăși și iarăși mai depindem de vînzătorii de tot felul, de funcționarii de tot felul, de medici, de farmaciști și de dentiști. Și mai depindem noi, cei pe care natura a început să-i privească respectuos și temător, — însăși ea a început să tremure cînd ne vede sau cînd aude de noi oamenii —, mai depindem, zic, de cei ce fac filme și de programele Radioteleviziunii, mai depindem de șefii noștri direcți și indirecti și de cei din jurul șefilor noștri direcți și indirecti, mai depindem de vecinii din bloc și de responsabilul de bloc. Și iarăși și iarăși mai depindem de microbi, de lună și de alte planete, mai depindem de Oficiul de invenții și inovații, de C.E.C., de industria grea, de pămînt, de rude, de prieteni și de inamici. Și mai depindem de toți concepătorii noștri, iar la sfîrșit, să nu uităm, mai depindem și de noi înșine. Cele înșirate nu reprezintă nici un sfert din toate cele cîte interceptează și condiționează existența noastră cotidiană. Din toate cele de cîte depindem. Viața însăși este deci o realitate birocratică. Se simte, se aude și se vede. În care fiecare zi a omului depinde de mii de semnături, parafe și ștampile, văzute și mai ales nevăzute, cu toate că noi cei în cauză nu cunoaștem decît cel mult cîteva. Iată de ce, la birocrația vieții nu trebuie să mai adăugăm nimic. Ajunge! Birocrația creată, supraadăugată birocrației naturale, este una dintre cele mai nefaste invenții împotriva căreia Conferința Națională a partidului a îndreptat un armament subtil și distrugător. Au fost sfărîmate o serie de profilări birocratice, dar trebuie să fim în continuare ofensivi, fiindcă birocrația se comportă ca acele reptile inferioare care se refac din resturi de coadă strivite la prima vedere.

Romulus BALABAN

principii și năravuri

dulcele teritoriu al copilăriei

Iată și vacanța mare!... Prilej să mai stric și eu un strop de cerneală reamintind — public — «problema» *locurilor de joacă destinate copiilor*. Relativ recent, cineva îmi povestea tragica întîmplare a unui copil bucureștean, locatar al blocului C1, amplasat (împreună cu C2) în fostul parc din strada Dimitrie Marinescu. Fostul parc a devenit, așadar, curte comună (la două blocuri cu o populație infantilă de ordinul zecilor). Copiii sînt goniți de colo-colo (după mărturisirea scrisă a unuia dintre locatari), o pancartă ancorată pe garajul cuiva interzice categoric accesul lor în acest loc (deși s-ar zice că dumnealui, autorul textului de pe pancartă, nu-i proprietar decît pe pămîntul construit, nu și pe cel din jur). Unde să se ducă cei veșnic gonii? N-au decît să meargă — susțin aprig «combatanții adulți» — în parcul «23 August» (astă-iarnă, dînd curs sugestiei, printr-o nefericită coincidență, unul dintre copii, elev de-a VI-a, dîndu-se cu sania pe un derdeluș din parcul citat, s-a izbit extrem de grav). Firește, regulamentul de ordine interioară se cuvine a fi respectat — și se pare că în linii mari este respectat — între orele 14 și 17,30 fiind liniște deplină, dar nici după aceea, pînă la ora 20, cînd de bine de rău, și chiar puțin înainte, se mai trag copiii pe lîngă televizoare, pregătindu-se de culcare, degeaba, nu se pot juca, nu-și pot cheltui energia (nu auzim țevile de eșapament sparte sau motoarele ambalate la maximum, nu auzim covoarele bătute voinicește, ore în șir, sub fereastră, nu auzim mașina de cusut a vecinei de deasupra care își țâcăne în cap și în timpul «interzis» — auzim în schimb și ne chinuie cumplit glasurile cristaline ale copiilor).

Un adult cu suflet de copil, pe numele său Antoine de Saint-Exupéry, scria: «Copilăria, acest vast teritoriu din care a ieșit fiecare dintre noi! De unde sînt? Sînt din copilăria mea. Sînt din copilăria mea, așa

cum sînt dintr-o țară... Există undeva un parc încărcat de brazi negri și de tei și o casă veche pe care o iubeam... Ah! Miracolul unei case nu stă în aceea că ea te adăpostește și te încălzește și nici în aceea că ești posesorul zidurilor ei, ci în faptul că a depus, cu încetul, în noi aceste provizii de dulceață, de tandrețe. Că a format în străfundurile inimii acest tufiș întunecat din care se nasc, la fel cu apele izvoarelor, visurile».

Și ce provizii de tandrețe, de dulceață, vor fi acumulat zecile de copii din blocurile amintite, cînd — permanent — voci bubuitoare, decapitante, taie aripile oricărei imaginații exersate în joc, consumate cu voie bună? Da, ziduri «proprietate personală» și autoturism idem, dar unde-i amintirea țării de basm din care cu toții ne tragem, deopotrivă? Chiar dacă proiectanții, loviți subit de amnezie, și-au uitat cu desăvîrșire anii aceia de demult, și «vastul teritoriu» se reduce fie și la o biată palmă de teren, vastitatea cumsecădeniei, a tandreței față de o vîrstă unică nu se măsoară în metri pătrați. Că nevinovații pătînesc stau măturie neîntrerupte ecouri din presă: «Inspectoratul școlar al municipiului București a hotărît (subl. ns.) ca toate curțile școlilor să fie puse la dispoziția tineretului pentru practicarea sporturilor». Fără a căuta nod în papură, am vizitat înainte de vacanță cîteva școli din București, în orele în care nu erau cursuri: majoritatea curților pustii, ba chiar lacătul mare e la vedere, pe poartă; unii copii — mai întreprinzători — săreau gardul sau se strecurau pe sub plasa gardului să bată cumva mingea înăuntru, la adăpost de forfota mașinilor, de observațiile adulților care-i alungă. Acum, în plus, e și vacanță. MARE. Și dacă am hotărît, ce-ar fi să facem și pasul următor, minim: să și organizăm. Dulcele teritoriu al copilăriei...

Mihai STOIAN

starea comerțului

praful din ochii cumpărătorului

Reclame puțin inspirate, așezate unde nu te aștepti și unde nu trebuie, ne vestesc de cîteva ori pe an că ne-a căzut norocul pe cap: se vînd mărfuri cu preț redus. Adică, vezi Doamne, cui va i s-a făcut milă de noi și grabnic să ne sară în ajutor reduce prețul. Lucrurile sînt însă altfel, simple și clare, neputînd fi «acuzate» de generozitate, milă sau alte sentimente caritabile. La contractări, fabricile își etalează produsele și reprezentanții comerțului se decid și cer atîta și atîta. Deseori însă, îmi spune Florica Dănăilă-Zamfir, responsabilă magazinului «Adolescentul» din București, de aici pornește toată povestea asta: manechinele (uneori lîpsite de calitățile necesare) poartă o concepție din țesături sintetice și totul e în regulă. Contractezi. Dar după aceea îți trimit produsul lucrat din stofă și cade altfel și nu e la modă, și în final e vîndut (dacă e) cu preț redus. Printre altele, la contractări se fixează și termene ferme. Pentru primăvară, marfa să vină la sfîrșitul lui februarie, dar nu vine. Cînd vine, în unie-iulie, vara a trecut și nu se mai vinde. Toamna, cînd s-ar mai putea vinde, apare alt pardesiu și cel vechi trebuie vîndut cu preț redus.

Cine iese păgubit din toată «afacerea» asta? Economia națională, firește, în primul și cel mai important rînd. Produsul nu-și scoate banii sau, mă rog, nu aduce profit. Cumpărătorului nu i se explică întotdeauna cinstit că produsul e vechi, depreciat și că dînd cu 25 de lei mai puțin ia de fapt o marfă cu un an în urma cerințelor modei. Și clientul plătește cu banii lui muncii tot

ceea ce industria n-a produs la timp sau a livrat mai tîrziu. La rîndul lor, magazinele sînt puse într-o situație grea. Responsabila «Adolescentului», vorbind despre mărfurile cu preț redus, spunea: Este o preocupare de prim ordin. Avem un plan de desfacere a lor. Sîntem obligați să le călcăm din nou, să le înfrumusețăm; clientul nu trebuie să sesizeze că avem și asemenea produse. Lă-sînd la o parte faptul că acesta știe din reclame (fonduri pentru reclamă există și nu puține), și se aruncă deci și praf în ochi. S-ar putea explica cumva lucrurile, nu-i oblig, vrea, cumpara, nu, nu. Dar, în spiritul reclamelor, clientul este educat să vadă într-un produs cu preț redus o șansă, ori nu e. Noi luptăm să ajungem pe cele mai înalte culmi ale civilizației, inclusiv vestimentară, și nu putem fi de acord ca unii să umble demodați și strîmți la umăr, iar alții cu bani mai mulți sau mai înțelepți, mereu la patru ace. Muncind bine, serios, energic, fiecare la locul său de muncă, confecțiilor li se vor reduce prețul și fiind noi, moderne, de calitate.

Clientul cere, clientul cumpără, clientul suportă. El ajută fabricile și magazinele să-și vîndă marfa și personalul lor să-și încaseze salariile. Comerțul trebuie să fie sincer și cu clientul și cu el însuși. Între reducerea prețurilor și mărfuri cu preț redus există o deosebire nu chiar așa mică, și gîndite bine lucrurile încă de la contractare s-ar evita multe necazuri, greutăți, suprasolicitări.

Eugen SECELEANU

cronica pretențiilor

culturism

Aș vrea să spun aici cîteva cuvinte despre culturism și o fac, credeți-mă, în cunoștință de cauză. În urmă cu vreo zece-cincisprezece ani, mișcarea de culturism, cel puțin la noi, era ca și inexistentă, iar originalul care se declara adept al dezvoltării fizice armonioase, ca scop în sine, era privit cu suspiciune și sancționat moral fără drept de apel fiind considerat un egoist de un tip special, un Narcis «pe cit de nefolositor, pe atît de nociv». Țin minte că în «adîncă ilegalitate», mai precis în podul locuinței unui prieten, destul de vast și aerisit pentru a se putea respira în voie, instalasem un fel de scripete grosolan și cîteva haltere dibuite în Talcioac. De trei ori pe săptămînă, cu o punctualitate «demnă de o cauză mai bună», cum se exprimau persiflîndu-ne cei cîteva comozii care ne cunoșteau activitatea, ridicam greutăți, executam genuflexiuni ori flotări, cu un entuziasm și o dexteritate care și acum, la trecerea atîtor ani, mă farmecă. Făceam culturistică, așa cum ne pricepeam, cu gîndul la formalismul orelor de educație fizică din liceu și facultate și din dorința secretă de a cîștiga la acea vîrstă destul de ingrată, pe lîngă forță și armonie fizică, mai multă încredere în noi.

Efortul disciplinat cu halterele, scripetele și extensoarele n-a fost inutil, pe lîngă forță fizică și sănătate creîndu-ni-se deprinderi de viață ordonată și igienică, fiindcă una din obligațiile culturistului fervent este de a nu fuma și bea alcool și de a respira cit mai mult aer curat.

În ultimii ani se vorbește mai mult despre culturism. I se recunoște marile calități — de a dezvolta în scurtă vreme corpul, grație unor exerciții speciale, vizînd principalele grupe musculare, folosindu-se pentru aceasta în special halterele, a căror greutate crește progresiv, odată cu sporirea forței culturistului. Rezultatele sînt spectaculoase. În puține luni, grație perseverenței, continuității efortului mai ales, se obțin biceps și pectorali de invidiat.

Vreau să fac o precizare: culturismul se adresează tuturor vîrstelor și îl înțelegem ca o terapie fizică și morală și nu ca prilej de exhibiție a unei musculaturi hipertrofiate.

În cîteva ziare centrale au apărut mai demult articole și scheme cu exerciții de culturism. S-au editat și cîteva broșuri, iar în două-trei orașe din țară funcționează centre de culturism mai mult sau mai puțin bine dotate. Cred că se simte nevoia unei mai largi popularități a culturismului, care de fapt reprezintă o ramură sportivă de bază, indispensabilă pentru oricine vrea să facă sport în general și de performanță în special. Lipsesc din magazinele de specialitate halterele, scripetii, pliantele cu exerciții. De ce nu s-ar edita periodic un buletin al culturistilor din România, ca să nu mai vorbim despre o revistă sau un supliment de specialitate care, nu ne indoim, ar avea un răsunset extraordinar? Și, la urma urmei, de ce n-am introduce exercițiile cu halterele în licee și facultăți, evident ținîndu-se seama de condiția fizică a fiecărui practicant, elev ori student?

În loc de coniac și tutun, în locul unor ore de educație fizică făcute la întîmplare — cum se obișnuiește — exerciții simple, eficiente, executate cu ajutorul halterelor și al aparatelor de gimnastică. Succes garantat. Ce spuneți?

Mihai HETCO

tipuri și tertipuri

omul de cafea

Omul de cafea nu vine la cafea pentru voluptatea cafelei. Nu vine nici pentru o tihnă, meritată, după un proces de creație extenuant. Vine ca să aștepte știri. Faptul nu e, în sine, reprobabil, informația cotidiană constituind pentru omul modern un aliment indispensabil. Istoria începe să devină stranie din clipa în care te dumirești ce noutăți vinează omul de cafea. Știri aflate în versiuni diferite, de nenumărate ori, și dezmințite sau blamate de omul de cafea cu intransigență. «X a terminat romanul». «Știu, răspunde omul de cafea satisfăcut și sigur, o timpelie». «Cunoașteți cartea?» «Nu, dar îl cunosc pe X». Sentința e dată zgomotos, în admirația unei galerii consecvente. Fiindcă la cafea, la masa lui, omul de cafea domnește peste un imperiu de marmură cu cești, scrumiere și vasali fascinați. În limitele acestui teritoriu au loc execuțiile unor adversari loviți de incapacitate, dar se petrece, mai ales, încoronarea serală a unei opere — a omului de cafea, bineînțeles — ajunse la pragul de sus al genialității. În tăcerea unui auditoriu smerit, omul de cafea își descrie opusurile viitoare, sortite să azeitze într-un crepuscul umilit întreaga cultură a umanității. Cînd va apărea cartea de poezii a omului de cafea, se va vedea, își vou da seama și orbii, că Leopardi a fost un imbecil, Rimbaud un impostor, Poe un dipsoman nefericit și confuz. «Așteptați să mi se tipărească romanul... — amenință subtil omul de cafea în liniștea plină de elevație spirituală a confrăților lui de zaț. Și din anunțul său suficient se deduce peremptoriu că viitoarea operă va face demonstrația evidentă a nimicniciei lui Tolstoi. «Vă invit să-mi citiți «Metaestetica» — adaugă omul de cafea, înainte de a cere socoteala — și «Transfenomenologia», și pe urmă să stăm de vorbă...» «Cînd apar, maestre?...» «Ai puținică răbdare». Și în zîmbetul omului de cafea se condensează nu numai compasiunea pentru destinul unui Hegel spulberat, dar și disprețul pentru o contemporaneitate ignoră și cinică, incapabilă să pretuiască meritele marilor bărbați. Stăpînit de aceste sentimente superioare, demn și incoruptibil, omul de cafea părăsește localul pînă a doua zi la aceeași oră, cînd, în fața acelorași spectatori seduși, își povestește viitoarea comedie satirică, terminată în ajun, pe lingă care «Gogol e un copil nevinovat».

Am meditat insistent asupra cafelei, solicitat cel mai adeseori de ipoteze negative. Mă rectific. Cred că face serviciu de spital de urgență. Pentru ameliorarea temporară a durerilor acute provocate de o boală cumplită și fără leac: ratarea.

Aurel BARANGA

cronica satirică

idiotenie și mîndrie

Cu ani în urmă, un individ pe care îl cunoșteam foarte bine dintr-o împrejurare oleacă dificilă mi-a replicat tăios, ca Napoleon: — Eu am ridicat problema, eu o bagatelizez...

Pentru el problemele dezvoltării instituției erau proprietate personală. De aceea le putea ridica, le putea coborî, le putea schimba, le putea bagateliza, le putea analiza, le putea amîna, le putea da chiar cu împrumut. După cum se vede, între prostie și vanitate n-a fost niciodată un război de moarte. Idiotenia și vanitatea au făcut casă bună, s-au ajutat reciproc, au fost alături la bine și la rău. Idiotul consideră ineptia o realizare de care e greu să se despartă. Era, desigur, problema lui, avea dreptul juridic de a o bagateliza, așa cum tatăl are dreptul de a-și trage odrasla de urechi. «Prostul dacă nu-i fudul nu-i șade bine», înseamnă că nu și-a dus opera pînă la capăt. Numai sprijinită de brațele vînjoase ale îngîmfării, prostia poate străluci în toată splendoarea. Alții sînt chiar mîndri de prostia lor. O socot o realizare demnă de toată considerația.

— De douăzeci de ani n-am citit o carte. Vă dau cuvîntul meu de onoare.

Nu era nevoie să-mi dea asemenea asigurări dramatice. Fața lui timpă demonstrează fără nici un echivoc că de foarte mulți ani nu s-a mai abătut asupra lui nici măcar umbra unui gînd. Nu-i facem nici un reproș. N-o să-i punem cartea cu forța în mînă. Amorul și cultura nu se pot face în silă. Ignoranța, ca ignoranța. Da de unde atîta mîndrie? De unde puterea de a-ți striga ignoranța în gura mare? Da de unde convingerea că prostia ta trebuia răsplătită?

E aproape sigur că prea multe lucruri nu se pot face în acest domeniu. Am putea pretinde însă numai puțină modestie, o oarecare sfială, o anumită discreție. Măcar s-o ascundă și el. Să n-o mai fluture mîndru ca un curcubeu în lume.

Teodor MAZILU

cronica serviciilor către populație

spune-mi ce vrei și să nu te mai prind pe aici
că-ți rup picioarele

Sigur, dacă aș fi arătat ca Seceleanu (uns cu toate alifiile, mare ocnă) ori dacă aș fi inspirat încredere ca Pătrașcu (băiat de viață, de caracter, de aici din Capitală), Cornelia Secui nu m-ar fi pus pe fugă, așa cum a făcut-o. Dar eu, în loc să-i zîmbesc, n-am avut de lucru și ascultînd îndemnul celor 17 persoane care se aflau în spatele meu într-o coadă neliniștită, miercuri 20 iunie, orele 15,30, la cofetăria «Fistic», am întrebant mai întîi: «Pe noi cine ne servește?»

— Stați acolo și aveți răbdare.

Am mai adăugat cu toții încă 2—3 minute de răbdare la cele 10—15 dinainte, dar degeaba.

— Tovarășe dragă, dacă tot ești acolo, în față, mai întrebă o dată ori bate în teighea, poate se-dură careva să ne servească.

Și iarăși n-am de lucru. Bat de cîteva ori în teighea cu o monedă. Dacă s-ar fi dat o alarmă ori dacă s-ar fi anunțat că în cofetărie a intrat Alain Delon, nu cred că vînzătoarea Cornelia Secui ar fi apărut mai repede de după draperia din spatele teighelei:

— Care bați, mă, acolo? Ce, n-ai ce face?

— Eu am bătut, domnișoară. Vroiam să...

— la mai taci, mă, din gură, că te plesnesc.

— V-aș ruga, dacă se poate, vorbiți cum se cuvine.

— Mă, da' obraznic ești. Cară-te de-aici și nu-ți mai da atîtea ifose. Ce, ești de la secție?

— Nu mă car nicăieri, nu sînt de la nici o secție și vă rog să ne serviți.

— Ce spui? Crezi că eu servesc cînd vrei tu. Hai, spune ce vrei și să nu te mai prind pe-aici că...

— Că?

— Că-ți rup picioarele. Zi-i ce vrei.

— Un Ci-Co.

— Na, și fii atent la ce ți-am spus.

Ce era să fac? Am fost foarte atent. Am luat mărturii scrise de la două persoane aflate la coadă și am plecat.

După o oră, am revenit, însoțit de un coleg foto-reporter și avînd în buzunar delegația pentru „documentare la cofetăria «Fistic».”

— Bună-zia. Aș dori să vorbesc cu șeful sau șefa de unitate. E aici?

— Ce vrei cu ea? Cornelia Secui este din nou «pe fază».

— V-am întrebant ceva.

— Mă, tu n-ai? Ce vrei cu ea? Spune-mi mie ce vrei cu ea și pe urmă-ți răspund.

— Nimic deosebit. Aș dori să stau de vorbă cu șefa de unitate.

— Nu e aici și vezi-ți de treabă.

— Asta și tac. Cine îi ține locul?

— EU!

— Atunci, poftiți legitimația și delegația mea. Vă pot spune și dumneavoastră despre ce este vorba.

Cornelia Secui dispăre în spatele draperiei de unde revine peste cinci minute.

— Vorbește cu ea (mi-o arată pe vînzătoarea Eugenia Drăgan), dacă-ți arde de vorbit. Ea îi ține locul șefei.

Eugenia Drăgan, după ce consultă preț de cîteva minute legitimațiile și delegațiile mele și ale foto-reporterului, ne întrebă candidă:

— De la ce ziar ziceți că sînteți?

O lămuresc. Ii spun pe scurt despre ce e vorba. Eugenia Drăgan dă din umeri a lasă-mă să te las, își declină orice putere de a hotărî ceva și-mi spune să vin a doua zi dimineață, pentru a vorbi cu șefa. În timpul acesta, condica de reclamații și sesizări a dispărut, ca prin farmec, de la locul ei.

Joi dimineață, relatîndu-i toate acestea Anei Bocșa, șefa unității, domnișoaara avea să-mi lămurească și misterioasa dispariție a condicii.

— Păi cum să nu dispară condica? Din cauza repetatelor reclamații făcute de clienți, Cornelia Secui a fost penalizată cu sume substanțiale.

Răstoind condica, găsim numai în ziua de 7 aprilie 1973 două reclamații la fișele cu numerele 77 și 78. Ambele rezoluții ale comisiei care a penalizat-o pe Cornelia Secui sună astfel: «Retuz de a servi».

Ne întrebăm și întrebăm organele competente: ce încălcare mai flagrantă a normelor de muncă poate săvîrși un salariat din comerț decît aceea de a refuza să servească? Retuzul de a servi este, în acest caz, retuzul de a munci.

Se pare — după spusele Anei Bocșa — că vînzătoarea Cornelia Secui are mari dificultăți familiale, că muncește cit doi dar că o strică gura rea și lipsa de caracter. Numai că, dacă toți vînzătorii din comerțul nostru s-ar purta în timpul serviciului în funcție de greutatea de-acasă și stăpîniți de o agresivitate asemenea celei etalate de Cornelia Secui, mai toate magazinele noastre ar trebui să devină, prin forța împrejurărilor, «auto-servire».

Dorin TUDORAN

Cornelia Secui sau mai mult ca perfectul politeții: «Ce vrei, mă?»

semenul și fratele nostru, cititorul...

Ne întorcem acum la uneltele mai proprii aspirațiilor noastre, ca un fluier risipitor ce a căutat înțelesurile lumii sale în mirajul altor spații. Nu mi s-a părut niciodată exagerat a crede că un scriitor este chemat să exprime opinii cu privire la cele mai diverse probleme ale contemporaneității. Am citit întotdeauna cu pasiune și am avut «în aceeași zonă a rafturilor», cum s-ar zice, alături de Tolstoi pe Ricardo, iar după Faulkner l-am parcurs pe Dewey în modul cel mai firesc. Mărturisirea candidă a unui tânăr critic literar că nu se pricepe «la filozofie» este o mică insolență, fiindcă nu-l împiedică nimeni, la urma urmei, să-și schimbe meseria. A fi scriitor înseamnă o misiune ce nu ține numai de un tip particular de activitate, ci și de amploarea conștiinței civice, de posibilitatea de a-ți asuma răspunderi și de o anumită universalitate (Adrian Marino o consideră semnificativă pentru intelectualul român în general).

De ce totuși critica literară? Înțenția noastră era de a pune între cărțile de proză un singur volum de opinii, menit a risipi o seamă de neînțelegeri și a oferi un model de apropiere a realității artistice. Morbul ne-a atins, și iată-ne acum la vârsta și momentul când Hegel îi scria lui Schelling, dacă nu mă înșel, că a hotărât să se dedice științei. Vom rămâne desigur la predilecția noastră pentru roman, cercetând însă cu rigoare și cu aplicație săptămânal aparițiile cele mai semnificative și încercând să ne ferim de păcatele obișnuite ale unei atar tentative: părtinirea și opacitatea, neînțelegerea multumită de sine. Ne permitem o mărturisire, a cărei impudoare ne va fi scuzată de faptul că nu se referă la ceva obișnuit: iubim cartea de literatură și stimăm pe scriitor. Ultimul condei este tovarășul nostru de drum cel mai apropiat, fiindcă visează și suferă în același fel cu noi, iar lucrarea minții lui ni se pare cea mai de preț ambiție a acestei lumi! De aceea, vom căuta să-l înfățișăm cititorului în toată noblețea atitudinii lui, subliniind de asemenea distanțele față de idealul său, drumul pe care-l mai are de parcurs.

Să ne fie iertată prezumția de a nu socoti scriitorul român de astăzi mai prejos decât înaintașii săi și decât colegii din alte literaturi. Mediul firesc al unui volum de versuri sau de proză îl dau tot cărțile, și mai ales cele importante, de la noi și de aiurea. Cea mai bună critică ar consta în a măsura sentimentul valorii prin raportarea la coordonatele stabilite, deja și jalonate prin operele sancționate de timp și de conștiința publică. Nu avem ce face, vom rămâne probabil cu acest defect de a ne considera contemporan cu Maiorescu sau cu Lovinescu, de a ne referi la operele fundamentale fără a crede că operația înseamnă paradă de erudiție și manie a citării. Un complex cultural, datorat școlilor slab frecventate de criticii noștri în anumiți ani, i-a făcut prea sensibili la mitologia artistică și a schimbat venerația într-un fel de obscurantism de cea mai proastă factură.

Unul dintre aspectele cele mai contro-

versate în anii din urmă se referă la structura actului critic și la posibilitatea de a raționaliza judecățile de valoare. A înflorit o anumită specie de comentariu pe care l-am numit odată «paraliteratură», un discurs pompos și lipsit de semnificație, excrescența impresionismului epigonic, păgubitor în egală măsură pentru cititor și pentru autor. Noi credem în posibilitatea dialogului dintre «gîndire și poezie», socotind că valoarea criticii este dată de alte atribute decât cele ale beletristicii. Dealtfel, nicăieri în lumea mare nu se mai pune accentul pe subiectivitatea pretențioasă a «judecătorului literar». Nu acceptăm o autoritate «de origine divină» a autorului de foiletoane săptămânale, cerind să vedem justificarea sa în ordine intelectuală și să putem cerceta instrumentele cu care operează. Postulându-se îndeterminarea poetică a operei literare, imposibilitatea de a fixa cu precizie nucleul ei de lumină, s-a ajuns la cea mai teribilă formă de abdicare a gîndirii, la cel mai pur agnosticism al criticii literare. Din demnitate intelectuală, nu simțem de acord cu o asemenea poziție. Critica și-a determinat concepte, și-a configurat un domeniu și are un statut științific. Horribile dictu! Dar a spune «știință» nu mai înseamnă astăzi pozitivismul secolului trecut, nici pe departe.

Desigur, nu voim a expune aici un întreg program critic. Nu ne permite nici împrajurarea, supusă fatalmente imperativelor unei cronici hebdomadare, și nici obligația noastră față de un public atît de numeros precum al revistei «Flacăra». Unica noastră pretenție este de a-l informa cinstit, pe cît ne ajută experiența literară și mijloacele pe care le-am deprins, asupra literaturii la zi și asupra clasicilor cu mai acută prezentă contemporană, apărute în ediții semnificative. Ne vom feri de viziunile fragmentare, la modă prin paginile publicațiilor Uniunii, judecînd opera ca un ansamblu de posibilități expresive, creatoare de satisfacții estetice. Nimic nu constituie mai mult un «scandal» pentru inteligență decât extrapolarea unui element ne semnificativ.

Un ultim cuvînt despre statutul cronicii literare în paginile revistei. Este de la sine înțeles că prezența noastră de la primul număr înseamnă o adeziune la noua viață a revistei «Flacăra», un acord cu finalitățile pe care și le-a stabilit și cu stilul său mai bătaios. Răspunderea pentru opiniile apărute sub semnătură ne aparține însă în întregime, după cum asigurăm pe toată lumea că singurul vinovat pentru limitele de înțelegere este autorul lor. Pornim la drum cu convingerea că sensibilitatea ultragiată a confracților ce vor fi tratați mai sever nu-i va împinge pînă la îndoială cu privire la buna noastră credință. N-avem decît un singur interes: dreapta judecată a cărților. Cel pe care vrem să-l slujim este publicul, semenul și fratele nostru, cititorul, cum spunea poetul.

Aurel-Dragoș MUNTEANU

despre anumite lentile

Observăm că, în genere, literatura lui Ion Lăncrănjan, atunci cînd nu e trecut sub tăcere, beneficiază din partea unor recenzenti și cronicari de o lupă critică exagerat de deformatoare. Folosindu-se un astfel de instrument optic viciat, cel puțin, de prejudecăți și snoabe mimetisme, nu e de mirare că scrisul unui prozator înzestrat cu sigure însușiri epice și de observație socială apare de sub lentilele scâlîmbe secet de seva și semnificațiile conținute. Cu Ion Lăncrănjan doar s-a întîmplat faptul incredibil al exprimării — strict, de la o săptămînă la alta — de către unul și același critic a unor poziții diametral opuse. Amintim de această întîmplare nu pentru că ea ar caracteriza activitatea criticului respectiv, ci pentru că e totuși simptomatic unei situații stabilite de niște superficiale puncte de vedere.

Iată, acum cîteva luni a apărut la Editura Dacia o culegere de nuvele din proza lui Ion Lăncrănjan: «Ploaia de la miezul nopții». Prozele sînt deosebit de actuale nu numai din cauză că subiectele sînt alimentate de evenimentele prezentului nostru socialist, dar prin semnificațiile implicate i se conferă evenimentului adevăratul grad exponențial în cadrul realității. Realismul literaturii lui Ion Lăncrănjan e datorat, cu precădere, semnificațiilor dinamicii sociale. În timp ce mulți dintre confracții săi navighează pe apele lîncede ale unor problematici de import sau își extrag bruma de subiecte din medii periferice, neesențiale pentru viața noastră, Ion Lăncrănjan scrie cu o nobilă obstinație despre ce are el mai mult la inimă: satul românesc, surprins în mutațiile lui revoluționare. Scrie despre acest sat cu preocuparea expresă de a-l prinde «pe viu» în procesul adîncilor transformări. Ion Lăncrănjan face o bună literatură realistă, dar o parte din critica noastră, ocupată fiind cu despicarea firului în patru specios tors dintr-o proză linoasă și atemporală, nu ia

în seamă realitatea unei astfel de creații.

Se vorbește în presa noastră literară despre necesitatea realismului în literatură, despre realism ca o condiție indispensabilă unei arte adevărate. Se fac pe această temă grupaje de articole, anchete, mese rotunde, interviuri. Totul însă, de cele mai multe ori, pe un ton de generalitate absolută, de pleo-dinarie vagă, fără exemplificările necesare. Se discută despre realism numai ca despre o entitate abstractă, fără să se aibă în vedere că acest realism există, concret, și prin scrierile respective. Desigur că nici proza lui Ion Lăncrănjan, care întrunește atributele unei arte realiste, nu face obiectul unor astfel de discuții.

Am recitat nuvelele din «Ploaia de la miezul nopții». Le-am recitat cu același interes ca și la prima lor lectură. Proza lui Ion Lăncrănjan respiră mult firesc și autenticitate. Atmosfera satului nostru e cu artă reconstituită. Autorul nu ocolește comod realitățile contradictorii ale noului mediu rural. Și nici nu le rezolvă artificial. Conflictul e de multe ori dramatic, de asemenea, deznodămîntul. Fără tezim, totuși prozele lui Ion Lăncrănjan ne avertizează că nocivul sub diferite înfățișări nu poate fi prevenit și înlăturat fără efort.

Departee de «sfătoșenia» unei literaturi a satului, în care «lămurirea» se produce în urma unor fastidioase și ireale dialoguri, în nuvelele din «Ploaia de la miezul nopții» se investighează conștiințele în momente de intensă încordare, relevîndu-ne o lume ce-și trăiește cu acuitate viața. Mijloacele artistice sînt de asemenea relevabile. Nu putem insista asupra tuturor. Vom remarcă finalurile povestirilor întotdeauna imprevizibile. Satul e evocat într-un cadru natural pe cît de autentic, pe atît de atrăgător. Dar prin niște lentile pornite spre deformări, e și firesc să nu se vadă toate acestea.

S. TRAIAN

copiii

Cartea lui Dumitru M. Ion, *Povestea minunatelor călătorii*, unul dintre premiile Uniunii scriitorilor, ne-a dus pe toți cei care am citit-o în lumea plină de zbucium a unui om care nu vrea să-și piardă sensibilitatea monolitică, primară dar fundamentală, nediferențiată și puternică, a celor dintii ani de viață. Amestecul de Andersen cu Boris Vian, de basme populare românești cu basme ale Fraților Grimm, amestecul acesta fermecător e dominat de atmosfera, de aerul copilăresc cel mai autentic cu puțință: al copilului însuși. Și în plus, fapt care trebuie reținut, al copilului din România. Există o interferență a belșugului auzit, gras și scînteietor al Orientului cu puritatea, grea de sensuri ca orice puritate, a celui dintii gînd. Există o interdependență între descrierea amplă a senzațiilor puternice din copilărie, a bucuriilor datorate puținței noastre de a simți și folosirea întîmplărilor imposibile, fermecătoare prin aducerea lor în sfera posibilului — fie chiar și imaginar.

Ce mai există? Mai există o călătorie în căsuțele de rouă (sau de Jacrimi). Există un motan, numit Mirel, care poate să-și proiecteze ca pe un film iluziile — și apoi să se hrănească cu aceste iluzii. Există o broască țestoasă care «într-o zi cu soare mult, la marginea Bălții de Aur (...) a închis ochii și a murit. Cine știe cum a fost cu adevărat cerul atunci?» Cîteva animale pleacă să vadă locul de unde răsare soarele. Și ajung:

«În clipa aceea din Muntele de Zăpadă se iviră mii de flăcări și soarele se arată urcînd pe scări de flăcări. Strigăte, țipete, urlete:
— Ura!! Am văzut de unde răsare soarele!
— Soarele răsare din zăpadă!»

Un meșter aurar a făcut un «gînditor» mic, mai mic decît degetul, din foițe străvezii de aur; i se putea vedea chiar și inima bătînd. Un altul ar fi vrut să facă din aur chiar și gîndul gînditorului, dar construcția n-a mai rezistat și s-a născut.

Există o floare roșie pe care dacă o miroși o singură dată «scapi de orice suferință...»

Farfuriile zburătoare îi duc pe cei doi copii pe planeta FAR, în orașul Farniente, unde se află printre alții și altele: un inspector șef al omletei, cinematografe cu cîrnați, cu băi de aburi ori cu pisici trase de coadă. Copaci cu «Te-miri-tu-pînă-nu-te-mai-miri-tu» străjuiesc insula artificială, special construită pentru arheologii care susțineau că singurul loc de unde se poate extrage o civilizație este o insulă și că deci e nevoie de o atare insulă.

Și tot așa. Veri călduroase, cu lăcuste sărînd prin iarba, cu toropeala umedă a amiezii. Ierni furate de un pictor și care, după ce tabloului i se scoate rama, se întînd strălucitoare peste oraș. Și tot așa. Primăveri care vin din cauza fluturilor. Ninsori căzînd peste sate din cauza lui Sir care cîntă la pian pentru a o însănațoși pe Mariove...

E adevărat. Uneori, cel puțin pentru cititorul matur, se petrec prea multe lucruri în două-trei pagini, cît durează o povestire. Sînt prea multe fantezii și evenimente imposibile. Dar pentru copii, pentru copiii această scurgere continuă a poveștii, acest «a fost odată ca niciodată» permanentizat trebuie să devină o plăcere nemaipomenită. Dacă ne gîndim cu cîtă lăcomie mîncă un copil toată dulceața din borcan, — și ce dacă i se face rău?! el e fericit! —, putem înțelege că avalanșa de lucruri, de întîmplări, de fantezie corespunde tocmai acestei lăcomii fundamentale, curată și simplă ca însăși viața copilului. Această lăcomie nu e decît o mare, o enormă, o uriașă poftă de viață. Și nimic nu ne poate sătura foamea asta, copilărească ori juvenilă. Nimic. Poate numai vîrsta.

Scriind *Povestea minunatelor călătorii*, Dumitru M. Ion s-a îmbogățit pe sine cum n-ar fi putut-o face citind zeci de alte cărți; s-a purificat; s-a limpezit. Iar cititorilor cărții sale le-a dăruit unul dintre cele mai frumoase opuri ale genului din România.

Ce se mai poate spune despre o asemenea carte pentru copii? Că îți rămîne, dacă știi să o citești, propria ta existență recîștigată.

Alexandru PAPILIAN

ion gheorghe

Dintr-un poem *Din dragostea pentru pământ*, în care scriitorul își enunță condiția sau cum i-ar plăcea să zică «matricea» socială, aflăm numele părinților: «Sint născut din dragostea pentru pământ străin/ Ce-o nutrea Anton D. Gheorghe, în-surat/ c-o săteancă, Filoftea D. Marin/ care-atiția ani de flori i-a scuturat». Data nașterii: 16 august 1930 (nu 18 august, cum eronat se mai consemnează), în comuna Florica, județul Buzău. Școala primară în satul natal. În anul 1947 se înscrie la Școala normală (pedagogică, mai târziu). Întrerupând cursurile, urmează între anii 1952 și 1954 Școala de literatură «Mihai Eminescu» (promoția N. Labiș). Reia cursurile Școlii pedagogice, obținând diploma de învățător în anul 1959. În anul 1969 își dă licența în filologie, specialitatea limbă și literatură română. Are vocația călătoriilor de lucru. În anul 1965 însoțește pe Oceanul Atlantic în trauler românesc, de unde rezultă cartea de poeme *Nopti cu lună pe Oceanul Atlantic* (scrisorile esențiale), în anul 1968 poposește în R.D. Vietnam, iar în 1970 se află în Cuba. Lirica din *Avatara* e rezultatul ultimelor două călătorii. A fost, cu intermitențe, redactor la revistele *Lucașfărul* și *Gazeta literară*. În momentul de față, redactor la *Lucașfărul*. Debutează cu poezie în revista *Viața românească* (nr. 4) în anul 1954. Debutul editorial, cu romanul în versuri *Piine și sare* în 1957.

Opere: *Piine și sare* (1957), *Căile pământului* (1960), *Țara rîndunelor* (versuri pentru copii, 1963), *Cariatida* (1967), *Nopti cu lună pe Oceanul Atlantic* (1966), *Zoosofia* (1967), *Vine iarba* (1968), *Cavalerul trac* (1969), *Mai mult ca plinșul* (1970), *Avatara* (1972), *Cele mai frumoase poezii* (1972), *Megalitice* (1972).

De o excepțională forță a expresiei poetice și o originală viziune, Ion Gheorghe se află în plină construcție a unui univers liric impresionant prin prospețime și vigoare. Tot mai mult se accentuează o trăsătură fundamentală a personalității lui poetice, și anume aceea de a interpreta dintr-un unghi de vedere cu totul inedit datele realității, fie ele dintr-un timp revolut sau ale ceasului de față. În fața ochilor poetului lumea a început să se înfățișeze în starea ei virginală. Totul capătă o nouă interpretare, un nou înțeles. Într-un poem din cartea *Nopti cu lună pe Oceanul Atlantic*, intitulat *Am dormit prima noapte pe mare*, se află, credem, cheia înțelegerii liricii lui Ion Gheorghe. Sint aici două dintre ideile majore ce-i determină poezia. Departe de țară, poetul își retrăiește cu acuitate apar-

tenența la pământul ei. Dealtfel, ideea aceasta străbate toate «scrisorile esențiale» de pe Oceanul Atlantic. Legătura cu pământul natal, cu acel pământ pe care-l încercuiește cu sensibilitatea și înțelegerea lui spre a-i pătrunde spiritualitatea pînă-n zonele originare, e resimțită, cu o intensitate crescîndă, pe măsura distanțării de el. Dar ce se găsește unic în acest poem și extraordinar conceput și exprimat e conștientizarea sentimentului de început al existenței, chiar a propriei ființări: «Am dormit prima noapte pe mare;/ am visat cum umbla o țărancă pe drumurile de pământ/ cum țipa ținîndu-și pîntecul cu amîndouă palmele—/ și pînă m-am spălat pe față am simțit cum mă ține în sine,/ o căldură de sînge ajută firea mea și trezirea/ parcă de mult viețuiam într-o plămadă;/ ...Se-auzea însă metalic vuietul de legătură sfîrșită/ și poate țărancă, pe cînd scotea apă la fîntînă,/ suspina de pedeapsa de-a mă naște înc-o dată și de departe.// O, Doamne, și brazii de-acasă au țipat de durerea aceea;».

Această idee de «naștere a doua oară» se răsfrînge asupra întregii lumi explorate de poet. Totul e refăcut, e reconstituit în virtutea unei insolite viziuni. Revelator pentru aceasta e interpretarea folclorului, a mitologiei populare românești. Aici Ion Gheorghe e de o profundă originalitate. În poezia lui Ion Gheorghe folclorul nu intră ca un simplu motiv, ca un element decorativ de autohtonizare. El retrăiește creația populară, considerînd-o ca pe o cultură a satului, o cronică orală țărănească, expresie a probelor istorice prin care a trecut poporul român. Mergînd pînă la condiția arhaică a acestei culturi, poetul nu interpretează elementele ei ca pe niște fenomene supranaturale, ci le vede ca pe niște realități viabile în relații istorice sau familiare cu viața lumii țărănești. Toată această confundare în mitologia populară prilejuiește poetului lirica de meditație asupra rostului omului în istorie și în viața lui de toate zilele. Vom mai observa că în ciuda caracterului ei de liberă fantezie și de mare capacitate asociativă, lirica lui Ion Gheorghe e, în același timp, de o deosebită concretețe. La aceasta concură desigur plasticitatea mijloacelor de expresie, cuvîntul de o rară expresivitate, dar mai cu seamă sorgintea faptică a liricii sale. Poemul are la origini, mai întotdeauna, datul realității. Fără a cădea în baladism manufacturier, poezia lui Ion Gheorghe e, în dinamismul ei, epică. Nu o dată poemul e relatarea unui act de viață, în el fiind vorba de chipurile reale ale unor țărani, muncitori, activiști de partid. Și de acțiunile lor de fiecare zi sau despre unele desfășurate în condiții excepționale, cum este, de pildă, *Șarja*. Poet comunist, Ion Gheorghe e solidar cu mutațiile revoluționare ale societății noastre, fiind rapsodul lor și al nobilului mesaj ce îl însufleștește. Dar să remarcăm, numai deocînd, că aici nu avem de-a face cu niște reportaje versificate, ci cu poezie autentică, datorită unei aure de basm și legendă structurală liricii lui Ion Gheorghe. Același lucru se petrece și cu reinvierea mitului popular, evocat, prin modalitatea specifică poetului, dinamic, epic. Ion Gheorghe se află în plin și efervescent proces de creație a unei poezii mari, de sunet adînc, personal. Desigur că nu totul e transfigurat pînă la diamant de incandescența laboratorului său de creație. Analiza critică poate semnală unele inegalități, unele crudități ale expresiei. Le semnalăm și noi pentru a sta în atenția autorului. Ca tot ce e omenesc, și poezia lui Ion Gheorghe a cunoscut și, neîndoindu-ne, va cunoaște încă multe perfecționări. Dar de pe acum, putem întrevedea în poetul Ion Gheorghe evoluînd în timp pe unul dintre marii aleși ai poeziei românești.

Traian STOICA

de ce învățăm gramatica? (IV)

Am vorbit în însemnările anterioare despre «cunoașterea științifică» a limbii materne. Cred că este cazul să precizăm unele lucruri în legătură cu aceasta.

În primul rînd ar trebui să convenim asupra faptului că deprinderea meșteșugului (șin la acest cuvînt în special pentru notațiile lui în acest context) de a face o analiză de text nu înseamnă a cunoaște științific o limbă. Cunoașterea științifică debutează acolo unde noțiunile de gramatică încep să fie integrate în contextul lor lingvistic, acolo unde faptele de gramatică sînt privite din punctul de vedere al problematicii lingvistice. Nu este suficient ca cineva care vede sau aude substantivul *casă* să spună că este de declinarea întii, pentru a putea considera că acel cineva are cunoștințe științifice despre gramatica limbii române. Pentru aceasta trebuie ceva mai mult, să știe: a) de ce sînt grupate substantivele în declinări, b) care sînt proprietățile care caracterizează substantivele ce aparțin declinării întii, c) că apartenența unui substantiv la o declinare sau alta este dependentă în mod exclusiv de criteriile de clasificare alese și că criteriile alese nu sînt singurele

posibile și că, în sfîrșit, d) există clasificări mai bune și clasificări mai puțin bune și, în consecință, orice sistem de clasificare poate fi oricînd revizuit și ameliorat. Nu cred că e admisibil ca cineva care a absolvit școala medie și a învățat acolo gramatică să poată spune, atunci cînd este pus în fața unei clasificări diferite de aceea pe care a învățat-o, că lingviștii «vor să schimbe limba!»

Ca orice știință, lingvistica și gramatica, una dintre disciplinele lingvistice, își pun o serie de probleme pe care își propun să le rezolve. Unele probleme sînt mai grele, altele mai ușoare sau numai aparent mai ușoare; pentru unele s-au propus soluții, pentru altele, nu; o serie de soluții mai vechi au fost înlocuite cu altele mai noi, așa încît se ajunge de multe ori la soluții competitive. A cunoaște științific gramatica unei limbi înseamnă, printre altele, și a ști că există probleme pe care gramatica le are de rezolvat și nu sînt probleme particulare ale cine știe cărui text ciudat, ales în vederea unui examen.

Emanuel VASILIU
(Va urma)

într-una din zilele „memoriei” argeșului:
O ÎNTÎLNIRE CU EMIL BOTTA

Eram noi și scena, noi și actorii, eu și vecinii mei, vecinii mei din stînga, vecinii mei din dreapta, cei din față, o sută de capete, o sută de perechi de ochi, eram noi, într-un timp și un spațiu dat, actorii spuneau versuri, sau citeau versuri, sau declamau versuri, băteau reflectoarele pe fruntea lor, pe pleoapele lor, pe miinile lor, le vedeam brazdele de pe frunte sau cuta mică dintre sprîncene, le vedeam zbaterea genelor, le numărăm inelele și verighetele. Eu eram aici și ei acolo, condiția spectatorului, condiția actorului, un ritual unic într-un fel, obișnuit în altă privință, se spuneau, se citeau, se declamau versuri, sosea pînă la mine fiecare silabă, fiecare cuvînt, cu muzica lor, cu înțelesul lor, eram aici, într-un timp și un loc precizat. Simțeam prezența mea, simțeam prezența vecinilor mei, simțeam prezența sălii.

Actorii se ridică, noi aplaudăm, ei se inclină, se dizolvă în arhicin.

...În scenă, un om și o carte.

Un singur om, o singură carte.

Degetele tresaltă pe carte, se face liniște mare, degetele scurmă în carte, noi nu ne mai auzim respirațiile. Cartea suferă ca o ființă.

Omul cu cartea, omul care chinua cartea și își chinua miinile, o scrisese chiar el, cu miinile acelea, și răsucindu-și degetele printre file scurme în sufletul său, în trecut, în amintire.

Și vecinii mei nu știu ce s-au făcut că nu mai erau acolo, și nu știu ce s-a făcut cu reflectoarele, sala s-a dizolvat și ea, s-a risipit în neant. Nu mai existăm decît noi doi, eu și omul cu cartea, noi doi în tot universul, ochii noștri, ochii lui de fanatic și ai mei halucinați, vocea lui în timpanul inimii mele și miinile care torturau sufletul lui, sufletul meu.

Apoi nu am mai fost nici eu...

Cît a ținut asta, cîteva minute, cîteva ceasuri, o sută de ani? M-am încropit din nimic, am luat încetul cu încetul cunoștință cu conturul meu și de existența mea, îmi erau acolo și vecinii, cei din dreapta, cei din stînga, o sută de capete în față și o sută de perechi de umeri, plafonul, candelabrele, reflectoarele, noi, omul cu cartea.

Omul care desființase timpul și desființase spațiul și ne desființase și pe noi, pe fiecare, înființîndu-ne într-o altă ipostază, așa cum nu de multe ori ne este dat într-o viață.

Am înțeles acum, de-abia acum, o expresie intrată de mult în vocabularul nostru, dar al cărei sens îmi scăpa printre degete, am înțeles, în sfîrșit, ce este acela un «monstru sacru».

Și te-am urît și te-am iubit mult, maestre Emil Botta, îți mulțumesc!

Marin IONIȚĂ

despre cărți

Lucian Blaga, «Ceasornicul de nisip», Editura Dacia. Fără îndoială, seria «Restituiri», care apare sub îngrijirea profesorului Mircea Zăciu, constituie una din reușitele editoriale ale «Daciei». În «Ceasornicul de nisip», Mircea Popa, cel care s-a ocupat de realizarea acestei ediții, și-a propus să restituie cititorului o mare parte din publicistica literară a lui Lucian Blaga. Este de datoria noastră să remarcăm, de la bun început, că Mircea Popa a avut de învins dificultatea, deloc neglijabilă, a parcurgerii unui întins material inedit, nesemnat, și a cărui identificare a constituit o întreprindere de durată. Volumul se compune din patru secțiuni — «Aspecte și interpretări», «Profilurii», «Polemici, pamflete» și «Ceasornicul de nisip» — cărora în final li se adaugă o bibliografie excelentă, realizată de Mircea Popa. Dacă îngrijitorul ediției se înșală văzînd în Lucian Blaga un creator de «imagini de o mare succulență verbală», posesorul unei verve pamfletare deosebite, nu e mai puțin adevărat că publicistica lui Blaga ne ajută să ne întregim, să ne nuanțăm datele cu privire la formația spiritual-culturală a poetului. Bineînțeles, ni se pare exagerată afirma-

ția lui Mircea Popa conform căreia această etapă a creației blagiene ar fi cea mai aptă «pentru descifrarea și surprinderea formației spirituale a poetului». «Aspecte și interpretări» se constituie din lucruri publicate de poet între 1921 și 1931. Sint aici atitudini ferme în raport cu o proastă politică culturală («Statul fără vișătorii», «Dușmanii statului»), opinii pe marginea unor volume («O antologie a poezilor de azi», «Legătura roșie» de Em. Bucuța, «Un studiu al d-lui Vianu»), ori aprecieri despre critica literară sau trecerea în revistă a cărților mai însemnate apărute într-un an. «Profilurii», în jur de 30, ne dau o imagine suplimentară despre proporțiile ariei de informație în care s-a mișcat eruditul Lucian Blaga. Dealtfel, aceste două secțiuni mi se par a forma partea de rezistență a ediției. Căci «Polemici, pamflete» nu face altceva decît să ne întărească opinia că Lucian Blaga nu avea, nici pe departe, structura și armele unui polemist, iar aforismele din «Ceasornicul de nisip» sînt neglijabile în raport cu ceea ce poetul ne-a dat în «Pietre pentru templul meu».

Dorin TUDORAN

premieră
românească

„lumea
se distrează“

Este nevoie din când în când și de cite un astfel de film de montaj (despre vioișie ori despre tristețe, despre războaie sau despre pacea cea de toate zilele, despre pământ ori despre cer), pentru a ne mai aduce aminte de incredibila omniprezență a aparatului de filmat. În fața unor asemenea cantități de peliculă ocrotită de arhivele lumii, te descoperi dintr-odată un Candido: chiar așa să fie, există un operator și o cameră pentru fiecare pas, pentru fiecare respirație? Există, fără îndoială că există puzderie de ochi văzuți sau nevăzuți, din moment ce nici cele mai nevinovate petreceri ale omenirii nu au scăpat de riscul imortalizării.

Filmul lui Alecu Croitoru și Dumitru Fernoagă (acesta din urmă coautor al scenariului), un panoptic al celor mai năstrușnice chipuri de distracții existente pe mapamond, omagiază în felul lui neistovita fantazie a oamenilor și, la urma urmelor, spiritul competitiv necesar în toate cele, fie că este vorba de o întrecere pe tema «cine bea mai mult» ori de «cursa broaștelor». Montate cu meșteșug, însoțite de comentariul hazliu al lui Valentin Silvestru, cărui i-a revenit greoaia sarcină de a asigura un liant verbal, secvențele «lunii care se distrează» ne conving încă o dată că nebunia nu este de un singur fel, căci altminteri, vorba poetului, ar fi trist în lume. Surprinde însă ușoara neîncredere a regizorului în receptarea ca atare a imaginilor de pe ecran, drept care a simțit nevoia introducerii unor intermezzo-uri de prisos, un fel de momente «serioase» virite cam cu de-a sila. Nu văd, bunăoară, rostul cîntecului liric interpretat de Cristian Popescu în secvența cailor, ecou îndepărtat din lumea westernului, după cum fragmentul «Scrisorii pierdute» pe scena Sălii Palatului vine și el din altă lume. Una este să te distrezi născocind cine știe ce năzbitie (plutitul pe apă, în saci de plastic, să zicem), altceva — o reîntîlnire cu Caragiale! Să nu facem chiar o apă și un pământ din toate! Filmul nu ar fi suferit fără acest episod autohton. Oricum, publicul înțelege ceea ce trebuie din «Lumea se distrează» și reacționează, sănătos, distrîndu-se. Bineînțeles, publicul care nimereste din întâmplare în sala de la Capitol, căci niciodată nu am întîlnit mai multă nedumerire în fața unui afiș românesc: «Ce-o fi asta?» «Despre ce este vorba?» Este normal: lansat fără premieră de gală, fără nici o publicitate, neavînd nici avantajul vreunui nume de vedetă pe generic, lung metrajul de montaj al lui Croitoru și-a început cariera sub semnul vitregiei și este păcat.

Magda MIHĂILESCU

solaris sau drumul
științei către poezie

Solaris, planetă ciudată, se opune cunoașterii ei de către oameni — iată un subiect de science-fiction din care Andrei Tarkovski a făcut un film profund filozofic. Omul — ne sugerează filmul — tinde la capătul cunoașterii spre taina sa inefabilă (să nu se supere Alexis Carrel). Filmul curge viscos, cu o lentoare fascinantă. Acțiunea se topește în Timp. Spațiul devine element al Timpului — Timpul devine personaj principal. Evenimentul trecut izbucnește din urmă și se concretizează în timpul prezent. Cunoașterea? Omul de știință lucid, de pe Pământ, se îndoiește. Omul de știință poet, de pe Pământ, intuiește adevărul. Amîndoi sînt departe. Dar distanța nu contează; lipirea de obiectul cunoașterii — planeta Solaris — nu înseamnă nimic. Adevărul nu se grăbește în revelația sa — el există în alt timp, timpul său propriu, eternitatea.

În final ne întrebăm dacă nu cumva totul a fost un vis sau o prăbușire înăuntrul sinelui, dacă Solaris și Pământul există separat sau cuprinși într-o unitate. Ne amintim (memoria!) că nu apar nicăieri acele repere concrete ale lumii povestirii de anticipație. Unde sînt cosmodromul, racheta, planeta? Drumul spre planetă se face printr-o înșurire de imagini onirice și planeta însăși este o imagine indescriabilă, o halucinație colorată. Mișcarea aparatului și a personajelor transmite senzații de pîndă, neliniște. Personajele se dezvăluie treptat, niciodată pînă la capăt. Ce ascund ele, de ce planeta scormonește doar rănile din trecutul lor? Le pedepsește, se joacă cu ele sau prin trimișii săi efectuează un proces de cunoaștere? Comunicarea prin biocurenți dintre Chris și Solaris este enigmatică. Ce este realitate, ce este iluzie? Scena care precede apariția fetei are o imagine alb-negru. Fata cunoaște un sentiment omeneșc, — durerea —, ea suferă pentru că devine, suferă pentru că-și refuză ambiguitatea. Cealaltă ascund. Ea nu are ce oferi. Timpul ei este altul. Oare Solaris simte prin ea durerea omenească? Cînd fata contemplă pictura lui Bruegel, peisajul de iarnă, se aud două sunete — zgomotul naturii vara și muzica stranie a lui Solaris. O misterioasă comuniune se creează între fată și pictură și deodată ne dăm seama de vocea secretă a filmului. Ea ne pătrunde încet prin arta fascinantă a lui Tarkovski și trebuie să rămînem agățați de buzele lui, să nu pierdem o șoaptă, un gest fugar, unduirea ierburilor pe fundul apei sau reflexul într-o suprafață metalică... «Pentru păstrarea adevărurilor simple trebuie să existe tainele — ale morții, ale fericirii...», spune Chris, el se purifică prin dragoste și suferință și lui îi este oferit primul gest al planetei Solaris. Un final tainic și luminos ca o iconă de Rubliov...

Andrei-Cătălin BĂLEANU

post cannes
'73

dosarul filmelor

În exclusivitate pentru «Flacăra»: de vorbă cu JERRY SCHATZBERG

Cele două extreme:

SCARECROW — «Sperietoarea de ciori», filmul căruia nu i se poate reproșa nimic.

LA GRANDE BOUFFE — «Marea haleală», filmul care a stîrnit cele mai mari pasiuni.

— Ați primit Marele Premiu de la Cannes, eveniment decisiv în viața unui regizor de film. Care este povestea filmului?

— «Sperietoarea de ciori» este la origine o piesă de teatru. În fiecare an citesc între cincizeci și o sută de posibile subiecte de film, și dacă vreunul dintre ele mă emoționează, pornesc în «urmărirea» lui. Încerc pe orice căi să obțin drepturile transformării lui în film. De obicei, dacă un scenariu îmi place nu spun nimănui de ce. «Sperie-

toarea de ciori» a fost de la început o excepție. I-am telefonat agentului meu, am comentat împreună cu el subiectul, l-a cerut și el să-l citească; zis și făcut, mi-a telefonat la rîndul său și mi-a propus pentru rolurile principale pe Al Pacino și Gene Hackman. Fantastic, am spus eu, dar oare ei vor fi de acord? Am vorbit personal cu fiecare în parte și din fericire au fost și ei interesați în realizarea filmului.

— Ați pronunțat cuvîntul magic «emoție».

Marele JOHN HUSTON are nostalgia romantismului, drept care a realizat filmul «O plimbare cu dragostea și moartea».

CINECOTA SĂPTĂMÎNII — 9 cronicari — 9 filme

Filmul	Călin Căliman	Ioana Creangă	Florica Ichim	Gelu Ionescu	Magda Mihăilescu	Horia Pătrașcu	Valerian Sava	Tudor Stănescu	D.I. Suchianu
Lumea se distrează	**	**	**	***	**			**	***
Ultimul cartuș	**	**	**	**	**	**	**	**	**
Ciprian	**	*	**		*	*	**	**	***
Porumbescu									
Antoniu și Cleopatra				*				*	**
Fluturii sînt liberi	**				**		**	***	****
Simon Templar	*		*	*	*		*	*	**
intervine	**	***	**	***	**		**	***	****
Solaris	**	**			**		**	**	***
Rond de noapte	**	***	**	***	**	**	**	**	**
Clasa muncitoare	***	***	**	***	***	***	***	***	**
merge în paradis									

o inutil a vă deranja
* de văzut eventual
** de văzut

*** de văzut neapărat
**** capodoperă

Nicoleta GHERGHEL

Care sînt motivele pentru care «Sperietoarea de ciori» v-a emoționat?

— Privind înapoi, peste ani, îndrăznesc să spun că nucleul operei mele e constituit nu din filme narative, ci din filme despre oameni, despre ființe omenești inocente și pure, care tocmai din cauza inocenței devin victime. E vorba, mai ales, de decalajul tragic dintre realitate și ceea ce își închipuie personajele mele că e viața. Dacă acești oameni — despre care mi se pare că voi face toate filmele mele de acum încolo — ar înțelege că viața trebuie privită în față, nu ar mai fi atât de loviți. Începutul «Sperietorii de ciori» e un fel de romanță, de «A fost odată ca niciodată», e cheia filmului, dar în ciuda prevestirilor, Lion și Max, personajele mele, refuză să creadă ce li se va întâmpla, iar «realitatea», căreia ei trebuie să-i facă față, îi ajunge inexorabil din urmă.

— Cum ați lucrat cu actorii?

— Pentru mine momentul alegerii e decisiv, căci eu unul nu cred că poți determina un actor să joace decît cu cel mult trei sferturi din personalitatea lui reală din viață. Al Pacino și Hackman sînt foarte deosebiți, și ca oameni, și ca actori. Depindea de mine să aflu cum sînt ei ca oameni, ca să pot realiza ceva cu ei ca actori.

Apoi, îmi place să-mi exprim majoritatea sugestiilor încă înainte de filmare, pentru ca personajul din film să plutească «în aer» pentru toată lumea, să fie simțit. Atunci cînd lucrezi cu oameni atît de interesați ca Al Pacino și Gene Hackman, care digeră vorbele tale, poți să le spui tu cîte-n lună și în stele, dacă ei nu cred în ele, tot degeaba. Dar atunci cînd se conving singuri — fac minuni.

— Cum ați devenit regizor?

— Bună întrebare! Cînd eram copil mergeam foarte mult la cinema. Apoi am devenit fotograf și vedeam totul cu alți ochi. Tot timpul îmi spuneam: uite, și din asta aș face un film, și din asta... În mod cu totul întâmplător, un producător m-a întrebat odată dacă vreau să fac regia la un serial de televiziune. Am spus da, dar totul s-a împotmolit încă de la început, căci s-au cerat producătorii între ei. Oricum, eu apucasem să pornesc pe un drum în viață. Am avut mai multe idei pe care voiam să le transform în film, am adunat două dintre ele, le-am unit, după trei variante de sce-

Jerry Schatzberg — cîștigătorul Medaliei Premiului Palme d'Or.

narii am eliminat una, și patru ani mai tîrziu mi-am făcut primul film.

— Patru ani?

— Da, patru ani.

— E greu.

— Da, e greu.

— Ce înseamnă pentru dumneavoastră «a fi regizor de film»?

— Nu am un răspuns la această întrebare. Sînt o fire foarte instinctivă. Nu am avut o educație intelectuală. Îmi închipui că dacă cineva este pasionat de un lucru, tot află pînă la urmă despre ce este vorba.

Filmul «Sperietoarea de ciori» văzut în presa franceză și străină

Franța — *L'Aurore*: «Acest film admirabil este și cel mai pudic pe care l-am văzut de la deschiderea festivalului. Schatzberg a devenit unul dintre cei mai mari regizori americani» (Guy Teisseire).

Spania — *Informaciones*: «Filmul este o exaltare a prieteniei, studiul personajelor — superb, analiza relației dintre cei doi — penetrantă, realizarea — splendidă» (Alfonso Sanchez).

Synopsis-ul filmului

Doi autostopiști, Lion și Max, se împrietenește de-a lungul drumului care îi duce spre Est. Fiecare dintre ei are cîte un proiect pe care speră să-l realizeze la capătul călătoriei. Lion se reîntoarce la casa unde trăiesc nevasta și copilul său, pe care i-a părăsit cu cîteva ani înainte. Max se îndreaptă către banca din Pittsburgh pentru a-și retrage banii pe care i-a economisit ani îndelungași ca să-și deschidă o stație de spălat și gresat mașini, să devină proprietar, adică «american respectabil».

Pe drum, Max îl învață pe Lion să nu depindă decît de el însuși, în schimb Lion își învață noul prieten să nu se ia prea în serios. Cei doi sînt fericiți că sînt împreună. Ajuns la capăt, Lion eșuează în mod lamentabil, iar soția sa, considerînd-l un străin, îl alungă; Max încearcă să-l ajute ca de obicei, dar de data aceasta fără efect. De-acum încolo Max își va urmări visul de unul singur.

Textul de prezentare a filmului «Sperietoarea de ciori» de către realizatorul său Jerry Schatzberg, editat de festival

«Sperietoarea de ciori» este un film despre puritate. Definiția din dicționar: Puritate—1. Calitatea sau starea de a fi pur, de a nu păcătui ori de a nu fi imoral. 2. Castitate. 3. A nu comite un rău anume ori o ilegalitate. 4. Simplitate, dreptate, ingenuitate. 5. Lipsa de cunoaștere ori de înțelegere, naivitate. 6. Inofensiv.

Personajele Lion și Max au aceleași aspirații ca milioane de oameni de pe întreg pămîntul. Drama pe care o trăiesc cei doi eroi este străbătută de o notă optimistă: Lion învață că în viață nu poți întotdeauna să iei fără să și dai. Iar Max descoperă că nu poți trăi singur pe lume. Că a iubi pe cineva poate fi mai important decît a avea ceva. Lion încearcă să-l convingă pe certărețul Max că poți obține mult mai mult făcîndu-i pe oameni să ridă, ca în parabola sperietorii de ciori, care nu îngrozește păsările, iar pe oameni îi face să ridă.

Nicolae OPRÎTESCU
Boris CIOBANU

KERR
Deborah

Actriță de teatru și film anglo-american, născută Deborah Kerr-Trimmer, la Helensburgh (Scoția), la 30 septembrie 1921. Se impune ca una dintre marile interprete de dramă ale filmului britanic încă din anii războiului, cînd realizează pe rînd performanțe memorabile în filme ca: *Major Barbara* (1940), *Castelul pălărierului* (1941) după A.J. Cronin, *Colonelul Blimp* (1943), *Perfect Strangers* (1945), *Black Narcissus* (1946). Angajată sub contract la Metro, D.K. se va stabili la Hollywood după

război, unde va fi apreciată mai ales pentru sobrietatea, distincția, tactul și eleganța ei tipic britanice, și poate nu îndeajuns pentru certele sale calități dramatice (rod al unei lungi cariere teatrale britanice între anii 1939 și 1946). După o perioadă de afirmare cu filme de mare spectacol ca: *Edward My Son* (1949), *King Solomon's Mines* (1950), *Quo Vadis* (1951), *Prisoner of Zenda* (1952), *Young Bess* (1953), *Julius Caesar* (1953), se afirmă ca o mare interpretă de dramă în filme de prestigiu ca: *De aici în eternitate* (1953), *The End of the Affair* (1955), *The King and I* (1956), *Ten and Sympathy* (id.), *Heaven Knows Mr. Allison* (1957), *An Affair to Remember* (1957), *Bonjour tristesse* (1958), *Separate Tables* (id.), *Marele Scott* (1959), *The Sandlot* (1960), *The Grass is Greener* (id.), *The Innocents* (1961), *Grădina de cretă* (1964), *Noaptea iguanei* (id.), *Marriage on the Rocks* (1965), *Eye of the Devil* (1967), *Prudence and the Pill* (1968).

KIEPURA
Jan

Actor de film și cîntăreț polonez, născut la Sosnowice (Polonia), la 18 mai 1902; mort în 1966. Ca și alți mari cîntăreți de operă ai timpului: Gigli, Tauber, Tito Schipa, J.K., stea a scenelor lirice mondiale, este solicitat încă din primii ani ai sonorului, atît în Europa cit și în S.U.A., pentru un număr de filme muzicale, realizate cu mult gust și ingeniozitate, menite a pune în valoare atît vocea sa de tenor de o mare strălucire cit și dezinvolvura și farmecul său (uneori chiar neașteptate calități de comedian). A

turnat astfel la Berlin, Viena, Paris și Londra filme a căror muzică a făcut înconjurul lumii, realizate în triple versiuni (germană, franceză, engleză): *Orășel cîntecului* (1930) cu Brigette Helm, *Cîntecul nopții* (1932) cu Magda Schneider, *Un cîntec pentru tine* (1933) cu Jenny Jugo, *Cîntă inimă* (1934) cu Martha Eggerth (și Danielle Darrieux în versiunea franceză), *Iubesc toate femeile* (1935) cu Lien Deyers (și Danielle Darrieux în vers. franc.). Steaua norocului (1936) cu Luli Hohenberg, *Farmecul Boemei* (1937) cu Martha Eggerth, iar în S.U.A.: *Dăruiește-ne noaptea* (1936) cu Gladys Swarthout. În anii războiului, stabilit în S.U.A., a dat împreună cu soția sa, Martha Eggerth, o serie de spectacole muzicale memorabile pe Broadway, apoi, reîntors în Europa, a turnat (tot alături de Martha Eggerth) la Roma: *Addio Mimi* (1947), la Paris: *La valse brillante* (1949) și în R.F.G.: *Das Land des Lächelns* (Țara surisului) după opereta lui Lehár.

KIRIENKO
Zinaida

Actriță sovietică de film și teatru născută în 1936. Originară dintr-o staniță căzăcească, Z.K. se înscrie în 1952 la Institutul unional de cinematografie. În timpul studiilor își uimește profesorii și colegii prin

talentul sau multifateral, interpretînd cu brio atît roluri dramatice cit și lirice. Debutul ei în rolul Nataliei din *Pe Donul liniștit* (1957) constituie o adevărată revelație. Sensibilitatea și farmecul ei vor fi puse ulterior în valoare în filme marcante ca: *Poemul mării* (1957/58, A. Dovjenko), *Soarta unui om* (1958, S. Bondarciuk), *Coșofana hooță* (id.), *Povestea anilor inflăcrați* (1959, A. Dovjenko, I. Solnteva), *Cazacii* (1961), *Desna cea fermecată* (1965, A. Dovjenko, I. Solnteva), *Cruciatul Aurora* (id.), *Căderea imperiului* (1970) ș.a. Zinaida Kirienko este actriță a Teatrului de dramă și comedie din Moscova.

KNEFF
Hildegard

Actriță de film cu activitate internațională, născută la 28 decembrie 1925, la Ulm (Germania). Se impune de la debutul ei strălucit în *Asasinii sînt printre noi*, film realizat în 1946 pentru Defa de Wolfgang Staudte, pentru care va obține marele premiu de interpretare la Locarno (1947) și își va menține prestigiul pe care i-l vor asigura frumusețea, talentul și temperamentul ei, de-a lungul unei bogate ca-

rieri internaționale, marcată de filme ca: *Film ohne Titel* (1947, R.F.G.), *Die Sünderin* (1950, R.F.G.), *Nochts auf dem Strassen* (1951, R.F.G.), *Decision before Dawn* (id., S.U.A.), *Zăpezile de pe Kilimanjaro* (1952, S.U.A.), *Night Without Sleep* (id.), *La fête à Henriette* (id., Franța), *Alraune* (id., R.F.G.) cu Erich v. Stroheim, *Illusion in Moll* (id., R.F.G.), *The Man Between* (1953, Anglia), *Svenigoli* (1954, S.U.A.), *Madeleine und der Legionär* (1957, R.F.G.), *La fille de Hambourg* (id., Franța), *Subway to the Sky* (1958, S.U.A.), *La strada dei giganti* (1959, Italia), *Catarina di Russia* (1962, Italia), *Lulu* (id., Austria), *Landru* (id., Franța), *Ballade pour un voyou* (1963, Franța), *Gibraltar* (id.), *Mozambique* (1965, S.U.A.) etc...

Constantin
POPESCU

AI CARTE, AI PARTE, DAR ȘI VACANȚĂ

— Copii, știe cineva ce înseamnă exigent? De unde vine?

— Tăcere. Au fiecare câte 9 ani, sînt în clasa a III-a A la Liceul din Predeal. Au intrat într-a-ntîia la 6 ani.

— Vine de la oxigen, spune cineva. Sigur, nu vine de acolo, învățătoarea Ana lordache le spune: un om cu pretenții mari. O fetiță declară: atunci tata e exigent. A fost naș la o nuntă și nu s-a lăsat pînă nu l-a dus ginerele cu mașina tocmai acolo. Acest moment, să-i spunem amuzant, își are originea și în modul de redactare a articolelor din revista «Cutezătorii», care se adresează și elevilor din clasele mici. Iată o frază din revistă, citită în clasa în care mă aflu: «...Aceasta va înfățișa aspecte semnificative din experiența comandamentelor pionierești, va vorbi despre hărnicia, patriotismul și dăruirea copiilor în tot ceea ce întreprind». Nu numai revistele școlare suferă, ci și manualele în bună măsură.

Un copil de clasa a III-a are 6 cărți în ghiozdan: Muzică, Citire, Aritmetică, Gramatică, Geografie și Cunoștințe despre natură; cit cîntăresc, n-am aflat. Ana lordache, 36 de ani vechime la catedră, îmi spune: «In cartea de aritmetică sînt prea puține probleme de același tip. Și dac-ați ști cit de grele sînt problemele cu împărțirea prin cuprindere... Din această cauză copiii se descurcă foarte bine doar la exerciții. Basmele, acît cele din Citire cît și cele din reviste și cărți, sînt prea naive și copiii nu le cred».

Dar un adevărat învățător, cazul Anei lordache, nu se pierde cu firea, face lecții bune și frumoase și basmul se încropește așa ușor, nesilit (și neplătit).

Un învățător este obligat să explice mai la tot pasul care-i deosebirea. Între roman și cartea de povești, de pildă. Și pentru că în articolul din «Cutezătorii» era vorba despre tabere, Ana lordache vrea să lămurească deosebirea dintre tabără propriu-zisă și tabăra de schi (Liceul din Predeal este singurul liceu din țară unde se predă schi). Într-o tabără propriu-zisă copiii n-au fost încă...

— Ce credeți voi că fac copiii într-o tabără?

— Se recrează. Vizitează muzee. Se joacă. Fac excursii. Învăță (asupra acestui ultim punct, Ana lordache se exprimă clar: acolo nu învață).

— Cu ce începe o zi într-o tabără?

— Cu scutul.

— Cum?

— Toți odată.

— Ca la armată.

Atență la acești copii inteligenți care învață într-o oră cum se trăiește într-o tabără, învățătoarea mă uită complet. Le cere copiilor să fie gazdele unei imaginare tabere organizate de ei aici, la Predeal. Ce-ar face ei cu oaspeții? Păi, i-ar scula, i-ar trimite la spălat și apoi i-ar conduce la «Trei brazi». Ar ajunge acolo gîfînd, dar asta nu strică, ci dimpotrivă, le face poftă de mîncare. Vor și mîncă. Apoi se vor juca, dar le și vor atrage atenția asupra «frumuseților înconjurătoare». Cît vor sta acolo?

Pînă a doua zi. Nu. Se vor întoarce în aceeași zi la ora... mesei — se strigă vesel în clasă. După masă vor dormi, două ore zic cei mai mulți, cinci ore zice unul singur, și apoi vor organiza concursuri de geografie, desen, circulație. Și, în fine, vor dormi.

Dincolo de frumusețea lecției este regretabil că la Predeal, stațiune vestită pentru taberele ei de tot felul, se învață în bancă ce înseamnă tabără. Pe această linie, să zic așa, se înscriu și următoarele cuvinte ale învățătoarei: «Am organizat și eu cu ei un concurs de desen ca la Vulturești. Sînt foarte mulți copii talentați, dar nu toți ajung la televiziune...».

Înainte de a se da tema pentru acasă, se mai discută despre ierbar și despre insectar. «Ați văzut voi, copii, la televizor băiatul acela care avea o frumoasă colecție de fluturi? Își amintește cineva?» Firește: Da, dar avea și fluturi din străinătate.

Și: »Pentru mîine îmi veți scrie o compunere intitulată «O zi petrecută în tabără»».

În această penultimă zi de școală, eleva Lele Virginia își încheie compunerea în felul următor: «Cînd am plecat de la școală mi-am luat rîmas bun de la colegi». Unde va pleca totuși și ce va face? Ne-o spune în aceeași compunere: «Și mie îmi pare bine că luăm vacanța și mă voi duce la spital, iar cînd voi veni mă voi juca, dar și citesc cărți de povești și mă voi strădui să nu mai rămîn repetentă».

La spital: nu vede bine de vreo doi ani și abia în acest an va fi tratată. Legat de asta: a fost repetentă anul trecut. Ca și ceilalți doi frați ai ei, aflați în băncile li-

ceului din oraș. Unele familii, sau cele mai multe, nu dorm noaptea avînd un singur repetent, dar cu siguranță acelea sînt cu adevărat familii.

Adrian Lele nu știe ce înseamnă minunat. Nici «clasa muncitoare». Știe în schimb ce înseamnă trist: adică supărat. Simțindu-mă de partea lui îmi spune: «Am un frate mai mare. Mi-a spus tîticu că a făcut armata și stă la Cioplea». Fratele ăsta dacă există ar trebui să mai coboare pe la Predeal.

Popovici Florian a lipsit foarte mult de la școală anul trecut. Se uita ore în șir la mașinile care treceau pe șosea. A căpătat cu timpul o mare încredere în ele. Cînd era bolnav și trebuia să meargă la policlinică pentru injecții, lua fiolele și le punea sub roțile lor. Are cîțiva frați mai mici pe care-i iubește și-i îngrijește. În ziua cînd l-am cunoscut avea în ghiozdan o sticlă goală. «Pun apă în ea și ud florile». Da, repetenții sînt și ei copii. Cu sensibilitatea lor curată și naivă, ceilalți nu sînt răutăcioși cu repetenții. Nici nu-i divinizează. Fiecare copil vrea să aibă superioritatea lui — spune Ana lordache. Puțină ironie există totuși. Toța Marcel, un premiant vesel și plin de umor, spune despre Popovici: «Învață o dată pe an, da' cînd o mai fi și asta! Apoi, concesiv: Popovici învață totuși mai bine». De fapt, cei mai mulți repetenți ai anului trecut au învățat mai bine. Au trecut clasa. Învățătoarea i-a avut mereu în atenție. Părinții și ei. Dacă nu vor deveni genii, vor și uita că au fost repetenți. Doar genii li se reamintește delicat că au rămas într-a doua sau într-a treia...

Avînd 36 de ani la catedră, Ana lordache este cunoscută de tot orașul. E și normal: analfabetismul a fost curmat din rădăcini.

— Cum vă simțiți într-un oraș alcătuit din elevi, foști elevi și viitori elevi?

Șade în bancă și se gîndește. Spune că am înțeles esența muncii unui învățător. ELEVUL. Trebuie să-i spui tot, să-i explici totul și încă ce mai urmează. Să-l faci să scrie, să citească, să deseneze, să cînte, să nu fluiera pe stradă, să înțeleagă de ce și iubește părinții și de ce «prietenui adevărat la nevoie se cunoaște».

— Acum trei ani ați luat în primire copii de 6 ani. Erau cu un an mai mici. A fost

De cîte ori o fi văzut învățătoarea Ana lordache în 36 de ani la catedră mîini ridicate? (stînga sus).

«Nu, anul acesta n-a mai ținut figura. Am trecut clasa» (stînga jos).

Băiat inteligent, dar leneș. Cazul aproape clasic (dreapta).

Fotografiile de Ion PREDOȘANU

nevoie să fiți cu un an mai mare sau cu mai mulți mai mică?

Spune: a fost frumos. Inteligența lor era vie, crudă. O copilărie inteligentă umple clasa. Voiau de pildă să fie toți la «A». Am simțit că trebuie să le dau voie să fie inteligenți. Să-și poarte inteligența fără teamă. Și a mers. Dacă vor, pot spune că au un an mai mult. E al lor și îl merită.

— V-am întreb mult și multe despre repetenți. Un repetent înseamnă o nerealizare, un mic eșec al celor mici. Ce fac ei de regulă?

Afirmă că mai tîrziu devin cetățeni. Se descurcă frumos și în condiții bune în viață. Devin familii. Cu gîndul la trecutele lor repetenții, scot din copiii lor elevi buni.

...Era în urmă cu mulți ani, știți dumneavoastră, în anii foametei. Erau mulți copii din Moldova. Nici nu-i cunoșteam prea bine. Pe unul l-am surprins dormind în bancă. Unde-ai dormit azi noapte? — îl întreb. În bancă, răspunde, și adoarme iar. L-am luat în brațe, era mic și ușor, și l-am dus acasă. Seara, cînd soțul s-a întors de la serviciu, aveam un copil. După ce a crescut l-am dat la «Steagu» și a învățat meserie. S-a însurat, are o fetiță și o casă aranjată. Am uitat să spun: mama lui murise de tifos în patul ei... Dar ce-a făcut mai tîrziu? S-a făcut bucătar. Mic fiind, stătea numai cu mine și mă urmărea făcînd mîncare. I-a rămas totul în inimă și acum e bucătar. Acum citeva zile, soțul meu, însoțit de o delegație importantă, l-a văzut. S-a apropiat de el și l-a sărutat. A fost așa, o mîngiere pentru el...

Așa se face că, plină de tact, această învățătoare a distrus o întrebare, care la rîndu-i a distrus mulți ziaristi și nenumărate articole: lubiți copiii?

Eugen SECELEANU

reflectați la...
„reflector“!

Un final de roman polițist al unei crime oribile, cu protagoniști senili. Un logodnic stupid și laș își duce logodnica (după ce și-au depus actele pentru căsătorie) la o... popicărească care primește 500 de lei, prețul uciderii pruncului din pînțelele mamei. Mentalități condamnabile ale părinților și ale tinerilor aproape căsătoriți au dus la săvîrșirea unei duble crime. Nu este un accident. Nu este o întâmplare, ci o crimă, o crimă oribilă. Tînăra femeie, care fusese la prima probă a rochiei de mireasă și comandase bucatele pentru nuntă, se duce cu viitorul ei soț de mină, pentru a nu întrista ochii timpului ai celor care consideră o rușine aducerea pe lume a unui copil cu citeva luni mai «devreme», și acceptă o intervenție criminală numai pentru a păstra aparențele. Și astfel bucatele pentru nuntă din comuna Bănești s-au servit... la înmormîntarea mireslei. «Reflectorul», emisiune care nu prea are un loc fix în schema de program a televiziunii și apare în zilele și la orele cele mai neașteptate sau este abandonată fără explicații, vine din nou în atenția telespectatorilor să infieraze fapte reprobabile. Comentariul bun și reconstituirea amănunțită a întâmplărilor (realizator Ștefan Dimitriu), fețele celor care într-o noapte au învelit trupul unei tinere femei într-o «pătură eco-sez» ca să-l arunce în apă. Moralitatea femeii care produce fatalul avort și care a doua zi joacă o partidă de popice, melodramatică intenție a logodnicului de a sîrși alături de victimă, pentru a ascunde fapta popicărească, renunțarea vizibilă la acest gest pentru că tocmai trecea «paza contractuală», toate acestea sînt prezentate într-o lumină care poate pune pe gînduri o mentalitate, însemnînd totodată opoziția opiniei publice.

Cu o săptămînă înainte, Florin Brătescu declara în revista «Cinema»: «...realmente o seamă de lipsuri strigătoare la cer, care în urmă cu șapte ani erau sarea și piperul «Reflectorului», nu mai sînt de găsît, nu fiindcă n-am mai vrea să le găsim, ci pentru că au dispărut sau sînt pe cale de dispariție». Eu aș zice că pînă cînd dispar de tot să nu cedăm. Nu credem că «Reflectorul» în șase-șapte ani de activitate a lichidat obiceiuri și mentalități înrădăcinate de secole. Mai insistati. Ne cunoaștem exigențele și știm bine că lumea pe care o visăm noi, comunistii, este o lume a faptelor constructive, umanitare, o lume fără idei preconcepute, o lume care acceptă numai ce este **pentru și în folosul omului**. Această lume trebuie creată și procesul acestei superbe și unice creații continuă. Să nu zicem hop, înainte de a ajunge!

Din nou ALBUMUL DUMINICAL ni s-a părut tributar unui gest inoelnic, amator. Radu Zaharescu își face chip cioplit suprapunîndu-se pe imaginea inegalabilului (deocamdată!) Constantin Tănase, care privește din... fotografie cu zîmbet ironic inadvertența. Lui Bocănet de la «Gala lunii...» i se ia un interviu de către vecinii de la «Album duminical». Pe cînd realizatorii «Albumului duminical» la «Gala lunii...? Toma Caragiu improvizează un umor discutabil, parafrazînd emisiunile despre zborul pe Lună, pe care cîndva le-am urmărit cu sufletul la gură pînă tîrziu în noapte. Atunci mi s-au părut excelente. La Toma Caragiu, nu!

De gustibus... Punctul de atracție al emisiunii a fost... copilul Radu Postăvaru, care la vîrsta de 5 ani, dirijînd orchestra Filarmonicii din Iași, nu ne-a impresionat numai pe noi, ci și pe Roberto Benzi, Ion Voicu, Valentin Gheorghiu (care-i prezic o strălucită carieră). Copilul este un fenomen. Trebuie deci apărut de admiratori. Numai modestia va putea însemna o garanție pentru viitorul muzician. Atenție, părinți! (În treacăt fie spus, cîțiva metri de peliculă meritau și părinții acestui minunat copil din Iași.)

Coman ȘOVA

reclame

Civilizația modernă a ridicat reclama la rangul de componentă principală a vieții cotidiene din marile orașe. În fața magazinelor, pe arterele principale, în spațiile speciale rezervate pentru aceasta, pe zidurile exterioare ale unor imobile ce pot să atragă atenția, la intersecția căilor de circulație, în tramvaie, în autobuze, în piețe, pretutindeni te întîmpină reclama. Sintem solicitați fiecare, în modul cel mai divers, să consumăm anumite produse, să utilizăm anumite obiecte, să facem apel la anumite servicii, să vizităm anumite raioane unde găsim ceea ce ne interesează.

Să fim drepti și să recunoaștem că ne simțim bine în condițiile unui asemenea bombardament cu invitații privind «lucrurile» care ne interesează. Reclama realizează bun cel puțin atît: facilitează celor interesați accesul la categoriile de obiecte căutate. Sintem ajutați să ne descurcăm într-un labirint comercial obositor. Psihologia reclamei însă privește și unele elemente ignorate, de obicei, de către «publicul consumer». Cînd obiectul pe care vrei să-l cumperi poate fi produs de către mai multe firme, reclama își asumă rolul de invizibil ghid către produsul unei firme determinate. Din activitatea de ghidaj dezinteresat al cumpărătorului sau consumatorului, reclama devine, astfel, în condițiile societății capitaliste, o activitate urmărind scopuri comerciale foarte precise. Pentru atragerea cumpărătorului sau consumatorului, în conformitate cu interesele firmei pentru care se face reclama, nimic nu este precupețit. Artele plastice, indeosebi grafica, — prin ramura sa publicitară —, au fost și sînt solicitate astăzi, în modul cel mai divers, pentru operațiunile de reclamă. Citeodată, dîncolo de considerentele comerciale, prea puțin generoase, ce tutelează principiul reclamei apare și un efect estetic neprevăzut. Toate marile orașe de astăzi își datorează o parte din fascinația estetică, ce le este proprie, reclamei. Aceasta intră în momentul de față în structura «ambientului» urban de pretutindeni. În funcție de interesele comerciale, care se schimbă în funcție de sezoane, în funcție de produsele noi care apar, cetatea modernă își modifică înfățișarea estetică periodic. Rămîn ca puncte de referință estetică stabilă doar monumentele, doar marile edificii arhitectonice, doar punctele de interes artistic consacrat. Interesant este faptul că ponderea elementelor de ordin stabil în construcția conceptului contemporan de ambient urban pare a descrește. Nu cumva se va ajunge ca reclama să monopolizeze întreaga viață estetică în condițiile orașului de mine? Ar fi sinistru. Pentru că dincolo de datele prezentate pînă acum, reclama mai comportă și o altă modalitate de abordare. Orice reclamă funcționează în condițiile în care exagerarea calităților unui produs nu deranjează sau nu sîdiază clientela. Orice reclamă însă, presupunînd exagerarea calităților unui produs, funcționează pe bază de fals. Și va trebui să recunoaștem că prin intermediul reclamei, în viața cotidiană a marilor orașe contemporane, se introduce și se vehiculează o impresiionantă cantitate de fals. Prea puțin se are în vedere, de obicei, efectul negativ al impresiionantei cantități de fals introdusă în viața modernă a marilor orașe de astăzi asupra generațiilor ce se formează, asupra psihologiei oamenilor. Morala ambiguă a reclamei, cu statutul pe care-l cunoaștem în condițiile societății capitaliste contemporane, se cere studiată cu toată atenția. Fără a renunța la serviciile reclamei, va trebui totuși să ne gîndim la o utilizare rațională a acesteia în condițiile societății noastre socialiste, pe linia politicilor umaniste pe care o promovăm consecvent.

Gheorghe ACHITEI

o carte despre I. ȘT. PAULIAN (I)

Nu bănuiam, cînd îl evocam deunăzi pe bunul meu dascăl de muzică și creatorul corului «Doina», că stă gata să apară, din inițiativa Centrului județean de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă — Mehedinți, la Drobeta Turnu-Severin, cartea distinsului muzicolog Viorel Cosma: **Ioan Șt. Paulian în lumina izvoarelor**. Este un arătător volum, în-8°, de 287 de pagini, cu numeroase reproduceri în text și ilustrații în afară de text, pe hîrtie de cretă. Nu sînt însă deloc surprins că substanțiala introducere a lui Viorel Cosma începe cu aceste cuvinte de recunoaștere: «În istoria culturii muzicale românești din pragul veacului XX numele dirijorului și compozitorului I.Șt. Paulian se înscrie la loc de frunte, alături de mînunchiul artistic care lupta pentru afirmarea tinerei noastre școli muzicale naționale». A fost un «talent multilateral (compozitor, dirijor, cîntăreț, scriitor, orator etc.)». N-aș fi crezut însă, fără precizările lui Viorel Cosma, că fostul meu profesor «ar fi putut deveni un remarcabil cîntăreț de operă, fiindcă vocea naturală și școala de cînt a maestrului George Stephănescu i-ar fi asigurat certitudinea unei cariere artistice internaționale». Animatorul corului «Doina», bun bariton, așadar «a renunțat la gloria personală a scenei pentru că și-a dat seama de nevoile sporite și imediate ale școlii, ale educației muzicale a maselor».

O mare parte dintre compozițiile sale ar fi dispărut «în urma bombardamentelor aviatice din 1944», care i-au distrus casa. Cele cunoscute sînt înregistrate la rubrica de la finele cărții: «Catalogul creației muzicale a lui Ioan Șt. Paulian». Mulțumindu-se cu rolul ce și-l asumase, «pentru meleagurile mehedințene și oltenene, I.Șt. Paulian rămîne un ctitor al culturii muzicale locale, egalul lui Gavriil Musicescu în Moldova, al lui Ion Vidu în Banat, al lui D.G. Kiriac în Muntenia, al lui Iacob Mureșianu și Gheorghe Dima în Ardeal».

I.Șt. Paulian (1864-1936) a fost înainte de toate un admirabil profesor. De aceea a putut scrie fostului meu coleg, inginerul Sabin Săceanu: «Clipele petrecute în mijlocul elevilor mei au fost cele mai plăcute și prețioase din viața mea». Cariera sa didactică n-a fost lipsită de unele tribulații, pînă ce s-a fixat în frumosul oraș de pe malul Dunării. Din interesantele pagini memorialistice pe care le-a publicat în anii 1927-1931 (vezi **Amintiri I-VIII**, pag. 151-185), reținem că, numit la 1 octombrie 1893 suplinitor la catedra de muzică a gimnaziului din Slatina, a fost mutat la Turnu Severin, fără voia sa, la 15 noiembrie 1894, din inițiativa profesorului Teodor Costescu, care în calitate de director al Liceului «Traian» știa să-și recruteze personalul didactic «pe sprînceană». Departate de a-și intui destinul, tînărul maestru suplinitor se prezintă înaintea lui Take Ionescu, ministrul instrucțiunii în cabinetul lui Lascăr Catargiu, ca să protesteze cu indignare împotriva actului pe care-l considera unul de flagrantă nedreptate. Dacă n-ar fi intervenit un senator slătinean, acțiunea protestatarului ar fi rămas fără efect. Ministrul cedă înaintea presiunii locale a partidului și-l restituie Slatinei, nu fără această subliniere ironică:

«...În frumoasa dumnealui Slatina, unde o singură noapte am dormit la hotel, înconjurat însă de cea mai amabilă și minuțioasă atențiune a păduchilor de lemn».

Teodor Costescu nu dezarmă însă, asigurîndu-l pe momentanul victorios că își va petrece zilele vieții la Severin și că amîndoi, «uniți», aveau să înfăptuiască «multe lucruri bune și frumoase».

Așa s-a și întîmplat. I.Șt. Paulian n-a avut să se mai plîngă, constatînd că s-au adevărit prevederile marelui om de bine care a fost Teodor Costescu:

«Procierea d-lui Costescu s-a realizat mai curînd decît ne-am închipuit, căci după trei ani m-am stabilit definitiv la Severin».

Transferarea s-a făcut pe data de 1 septembrie 1897, «la catedra de Musica vocală de la Liceul clasic din Turnu Severin», unde urma să predea cursuri «și la cele trei clase divisionare».

Îl găsim pe I. Paulian (sic) în anuarul Liceului «Traian» din Turnu Severin, 1898-1899, ca al 19-lea din cei 22 de membri ai corpului didactic. Dintre aceștia i-am apucat, după 15 ani, la intrarea mea în gimnaziu, pe T.D. Costescu, de fizico-chimice, pe D. Mateescu, de latină, pe C. Armașu, de istorie, pe M.N. Hergot, de matematici, pe S. Bodi, de germană, pe V.V. Chiriac, de geografie, pe N. Herăscu, de fizico-chimice, și pe I.Șt. Paulian. Dintre elevii acelei serii rețin printre absolvenții clasei a VI-a, ca premiant al II-lea, pe Richard Franasovici, care avea să facă o surprinzătoare carieră politică, și pe viitorul celebru doctor Victor Gomoiu, ca al III-lea premiant al aceleiași clase.

Severinul n-a fost deci opțiunea celui ce și-a legat numele de acest oraș, ba chiar, cum s-a văzut, a apărut întii tînărului maestru ca o sperietoare, de care n-a știut cum să se scuture, înfruntîndu-l și ministrul cu temeritate și amenințîndu-l cu demisia dacă nu ar fi readus la Slatina.

Numele lui I.Șt. Paulian — curios — nu apare proeminent în anuarele următoare ale liceului. Astfel, la «Programa serbării de la 2 iulie (1904), aniversarea a 400 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare» (Anuarul pe anul școlar 1903-1904, datat 2 iulie 1904), nu este menționat dirijorul corului «Doina», nici titularul catedrei de muzică, ci pur și simplu, cînd «corul liceului», cînd «corul tuturor școalelor, acompaniat de orchestra liceului», sau «corul elevilor și elevelor tuturor școalelor, acompaniat de famfara (sic) liceului». Numele lui I.Șt. Paulian nu e rostit nici în «Scurtă privire retrospectivă asupra activității Liceului «Traian» de la înființare și pînă astăzi», unde se relevă însă, cu mîndrie, după ce se citează la loc de cinste «famfara» și «orchestra»:

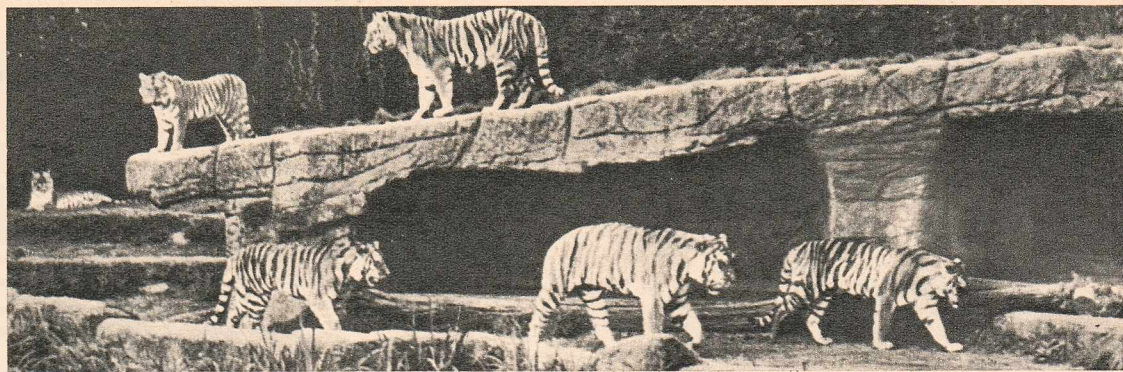
«Astfel liceul nostru a devenit în Mehedinți centrul de unde pleacă și se dezvoltă întreaga activitate intelectuală».

Directorul liceului, la acea dată, era profesorul M. Hergot. Să nu se fi avut bine cu impetuosul maestru de muzică, prea independent în inițiativele sale? Vorba lui C. Tănase:

— Mă rog, mă rog, o întrebare!

(Va urma)

Sub titlul generic «Zoorama» vă propunem, dragi cititori, o serie de vizite la Grădina zoologică bucureșteană prin intermediul paginilor revistei noastre. Nădăjduim ca aceste vizite să fie nu doar amuzante, ci și instructive, un mijloc de a afla lucruri mai puțin cunoscute din viața necuvântătoarelor, evenimente din lumea lor, informații despre alte grădini zoologice, vestite în lume, și despre relațiile lor multilaterale cu grădina de la Băneasa ș.a.m.d. Un asemenea serial va începe, firesc, cu încercarea directorului Grădinii zoologice Băneasa, **Mihai Cociu**, de a da un răspuns la întrebarea

CE ESTE DE FAPT O GRĂDINĂ ZOOLOGICĂ ?

Mai întâi de toate, ce nu este o grădină zoologică: ea nu este doar distracția duminicală a celor mici. Potrivit definiției elaborate de Consiliul Internațional al Muzeelor (I.C.M.), grădina zoologică este un așezământ cultural de interes general care întreține, studiază și pune în valoare prin expunere, în vederea instruirii și educării publicului, o varietate cât mai mare de animale sălbatice vii. Cu alte cuvinte, grădina zoologică este un muzeu viu, în care oamenii pot observa animalele pe care le numim sălbatice, în toată plenitudinea comportării lor. Imaginea aceasta este infinit mai expresivă, mai impresionantă decât, de pildă, imaginea statică a animalelor împăiate din vitrinele muzeelor.

În epoca noastră, când civilizația restrânge tot mai mult arealele majorității animalelor sălbatice, grădinile zoologice devin, alături de rezervații, singurele oaze în care ele mai pot găsi un refugiu.

Există astăzi în lume 739 grădini zoologice. Aproape jumătate dintre ele sînt concentrate în S.U.A. (205), R.D.G. și R.F.G. (64), Japonia (56). Cifrele acestea de referință exprimă, de fapt, necesitatea omului de a compensa ruperea sa de natură, consecința industrializării și tehnificării intensive propriie țărilor pomenite.

Și în țara noastră, care astăzi face pași uriași pe calea industrializării, problema grădinilor zoologice ar trebui să capete un rol important în ocrotirea și păstrarea resurselor faunistice naționale, acționîndu-se cu promptitudine pentru a preveni greșelile făcute anterior în țările puternic dezvoltate. Chiar în regiunile de pe glob considerate extrem de bogate în faună situația a devenit alarmantă. Așa, de exemplu, aria de răspîndire a leului în Africa s-a restrîns considerabil în ultimele decenii la cîteva puncte din centrul continentului. Copilul unui diplomat european acreditat într-o țară africană, deși născut acolo, nu a reușit să vadă un leu în carne și oase pînă la vizitarea unei grădini zoologice din Europa. Recent, mai multe grădini zoologice din Europa au livrat cimpanzei — specie exclusiv africană — pentru colonizarea unor rezervații din Africa!

Grădina zoologică participă la desfășurarea procesului de învățămînt biologic prin prezentarea științifică a colecțiilor animaliere, folosind un sistem informațional complex constînd din panouri explicative, prospecte și publicații cu diferite tematici, conferințe și lucrări practice la disciplinele de specialitate. Prin prezentarea științifică a colecțiilor sale, grădina zoologică determină formarea unei atitudini realiste, corecte, față de lumea animală.

Întreținerea animalelor sălbatice în captivitate presupune o permanentă activitate de cercetare și documentare științifică datorită diferenței esențiale ce există între comportamentul animalului sălbatic și cel al animalului domestic. Aceasta cu atît mai mult cît într-o grădină zoologică se acumulează un număr foarte mare de specii, provenind din cele mai diverse regiuni zoogeografice.

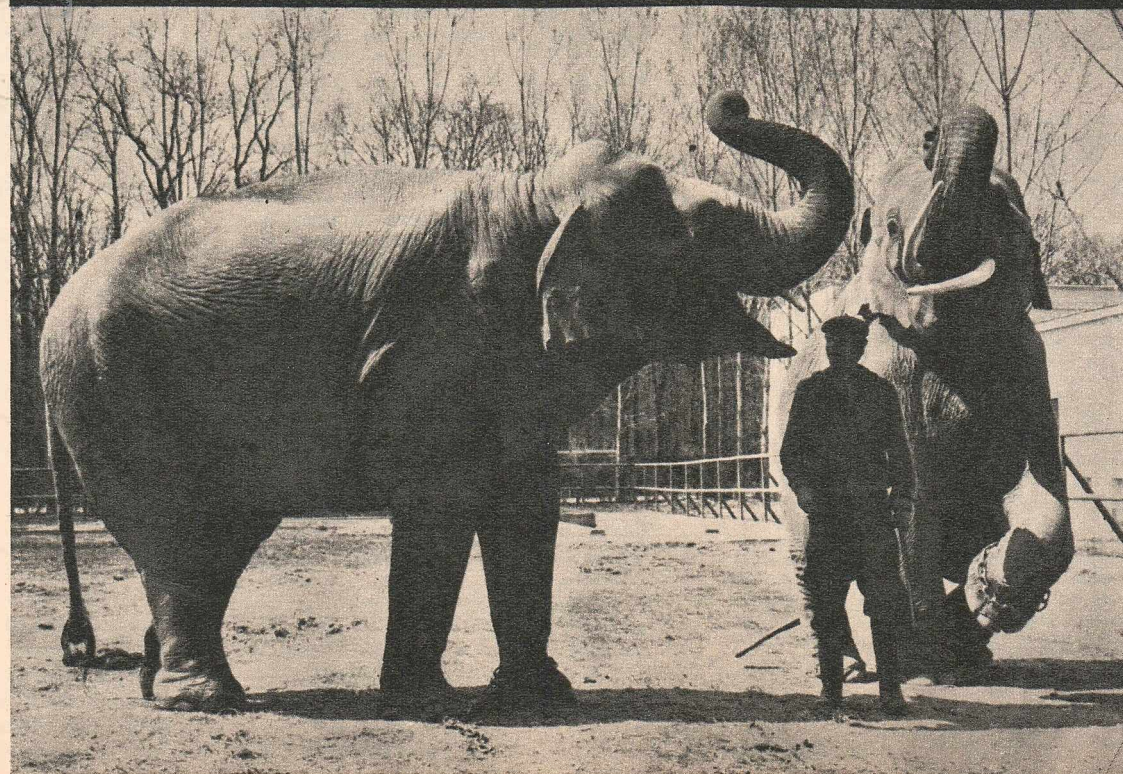
Cercetarea efectuată în grădinile zoologice are aplicabilitate și în domeniul biologiei umane. Consecințele captivității asupra animalelor sălbatice prezintă un paralelism evident cu multe din efectele produse de civilizație asupra oamenilor și pot servi drept model în studierea acestora. Astfel, institute de medicină umană din S.U.A. și Belgia au abordat, în colaborare cu unele grădini zoologice, cercetarea rolului favorizant al alimentației neraționale și sedentarismului în producerea aterosclerozei la oameni și la animalele sălbatice captive, ajungînd la concluzia existenței unei asemănări flagrante în declanșarea acestei afecțiuni în ambele cazuri. De asemenea, unele boli provocate de stress-ul specific marilor centre urbane supraaglomerate prezintă numeroase puncte comune cu anumite tulburări patologice constatate la animalele sălbatice din grădinile zoologice.

În sfîrșit, o grădină zoologică folosește animalele sale ca sursă de inspirație pentru artiști — pictori, sculptori, fotografi, cinești.

Activitatea unei grădini zoologice este deci extrem de complexă, imbinînd armonios munca biologului cu a arhitectului, a patologului cu a constructorului, latura muzeistică cu cea de cercetare biologică, la tot acest ansamblu asociîndu-se o administrare necesarmente energetică și competentă.

Zoo — frumusețea naturii redescoperite. (Grădina zoologică Carl Hagenbusch, Hamburg.)
 Zoo — obiectiv pentru TV, intrînd astfel în atotputernicele circuite mass-media (Grădina zoologică din San Diego, California.)
 Zoo — recreare, relaxare, puțin umor — dacă se poate. (Grădina zoologică Băneasa.)

**INTRAREA STRICT OPRI-
TĂ!** La Brașov rulează «Pe ari-
pile vîntului». Biletul costă 20
de lei. Fiind vorba de un film
de dragoste, măsura este bine-
venită. Ce să caute copiii acolo?
(E. Seceleanu).

FERICIȚI CEI PESTE 16 ANI.
Filmul «Fluturii sînt liberi» este
interzis tinerilor sub 16 ani. De
ce? În fața cinematografelelor, ti-
nerii de 16 ani îi așteptau pe
fericirii care au de acum 16 ani
și 2 zile pentru ca «bătrîni» să
le povestească «grozăviile» de pe
ecran. Care grozăvii? (Magda Mi-
hăilescu)

**TELEFOANELE DIN EFO-
RIE-NORD.** Cei ce vor să facă
o comunicare telefonică după ora
21 din Eforie-Nord trebuie să
se gîndească cu ce se pot deplasa
pînă la Constanța și să telefoneze
de acolo, pentru că după incrimina-
ta oră — 21 — în amintita
perlă a litoralului telefoanele
publice sînt, ca niște veritabile
bijuterii, ferecate sub cheie.
(I. Pătrașcu)

A DELAPIDAT 2 «DACII».
Elena Munteanu de la raionul de
bijuterii al Complexului comer-
cial Govora-Băi știa tot. Și știind
ora și ziua controalelor, a del-
apidat cam două «Dacii» în bani
lichizi. Cine-i șoptea? Chiar dum-
nealui, revizorul de gestiune Ion
Săndulescu. (C. Bozbici)

**URĂRI DE SĂNĂTATE
PENTRU MOȘION.** În comu-
na Erbiceni, județul Iași, Ion Pri-
săcaru și-a sărbătorit de curînd
centenarul. Moș Ion, în cei 100
de ani a dus o viață model, de
cinstă și cumpătare. Are 3 copii,
10 nepoți și 20 de strănepoți.
(Marga Nedelea)

**TESTE PENTRU CANDI-
DAȚI.** Liceul de informatică
și prelucrare automată a datelor
«Dr. Petru Groza» din
București intră în al doilea an al
existenței sale. Selecția științifi-
că a candidaților se permanentizează.
Ceea ce era anul trecut
«un experiment» a devenit anul
acesta o necesitate. 530 de candi-
dați — înaintea examenului de
admitere propriu-zis — au fost
supuși la două teste menite să
probeze capacitatea elevilor pen-
tru acest liceu de o specialitate
atît de modernă. Un test de in-
teligență, de memorie, de aten-
ție concentrată și distributivă,
dar și unul de testare a capacității
de învățare a elevului — calități
cu cote maxime necesare viito-
rilor programatori, analiști...
(Dan Bîrlădeanu)

**OAMENII CARE N-AU VĂ-
ZUT (ÎNCĂ) MOARTEA.**
Pentru că, deocamdată, n-a fost
semnalat nici un caz de acciden-
tare în legătură cu transformator
din imagine, aruncat pur
și simplu pe trotuar (nîmic de
zis, e «izolat» cu o... foaie de
tablă!). Deasupra, pe un carton,
sîntem avertizați: «Înaltă ten-
siune». Toate acestea în Piața
Amzei, unde de aproape un an
a fost dat în folosință un mini-
complex comercial. Mai recent,
au început lucrările de execuție
a firmei. Halal! (T. Michinici)

VICTORIA «VICTORIEI».
Din cele 5 tipuri de ceasornice
pe care fabrica «Victoria» din
Arad a început să le dea în fa-
bricație de serie, unul a fost
solicitat la export în R.F. Ger-
mania și în Grecia. Noul ceasor-
nic se remarcă printr-un grad
mai ridicat de precizie și printr-un
aspect exterior deosebit de atră-
gător. Deci un succes al fabri-
canților demn de laudă și o ga-
ranție a ceasului «Victoria» —
«Made in Romania». (C. Ugle-
șici)

ȘI STICLELE ERAU PLINE.
Sîmbătă, 23 iunie, orele 8,15,
autocamionul cu nr. 22-B-7984
care transporta băuturi răcori-
toare a «pierdut», în apropierea
stației Lizeanu, mai mult de o
duzină din navelele cu «Ci-Co».
(Dorin Tudoran)

APOSTU LA PARIS. Presti-
gioasa galerie pariziană de artă
«Raymonde Cazenave» acordă
un spațiu larg de expunere celor
mai recente sculpturi ale lui
George Apostu. Ne bucurăm ală-
turi de sculptor — mesager vi-
guros al artei românești în lume
— de succesul său parizian.
(C. Bozbici)

DE O SUTĂ DE ORI 100.
Nu demult, ca pe vremea lui
Tepeș, un teanc de sute însu-
mind 10 000 lei «s-au odihnit»
cam un ceas pe o masă din holul
Băncii Naționale a R.S.R., da-
torită grabei de sîmbătă a unui
casier plătit. E demnă de sem-
nalat conștiințiozitatea tovarășei
Navarra Mihaela — casieră prin-
cipală — care a dat nu numai
peste bani, dar și peste 100 de
telefoane în căutarea norocosu-
lui păgubaș. Casiera principală
Navarra Mihaela este «recidivi-
vistă»: acesta este al patrulea
caz! (T. Michinici)

**DIN NOU DESPRE SPECU-
LĂ.** «la plasa, la plastic», ține
și la varză acră și la pește viu!»
Dar știți cu cît? 3 lei cea mai
ieftină, 10 lei cea mai dechisită
(«că are mîner tari, neamule!»).
Foarte amabile, cele două «an-

grosiste» mi-au declarat că n-au
autorizație de vânzare și s-au
oferit să pozeze în exclusivitate
pentru «Flacăra». Nu mi-au dat
în schimb autografe, cu alte cu-
vinte n-au vrut să-și divulge nu-
mele. Ca dealtfel nici de la cine
și nici în ce mod își procură
marfa. (T. Michinici)

VULPI PREȚIOASE. O cres-
cătorie de animale cu blănuri
prețioase — vulpi argintii și
nucii — similară celei din apro-
piere de Tg. Mureș se află în
curs de amenajare în apropierea
orașului Reghin. (L. Nițescu)

**UN PUNCT DE ATRACȚIE
NEGHIJAT.** În apropierea Ba-
căului există o rezervație de spe-
cii rare de arbori lăsați în para-
gină. Rezervația ar putea consti-
tui un punct de atracție atît
pentru turiști, cît și pentru lo-
calnici. Inițial însă ar trebui să
atragă... atenția autorităților lo-
cale. (Iulia Moldoveanu)

SPECIALIȘTI. În cadrul Mi-
nisterului Transporturilor și Te-
lecomunicațiilor s-a elaborat un
modern sistem de circulație ru-
tieră. Noile pasaje de nivelate care
se construiesc la intrările orașe-

lor București, Timișoara, Sucea-
va, Tîrgoviște, Giurgiu, Pașcani
și Alexandria vor fi prevăzute cu
2 pînă la 4 benzi de circulație.
(Dorin Tudoran)

CA PE ROATE. Aflat în pre-
zența la Hamburg, în cadrul ex-
poziției naționale a țării noastre,
un set de 50 de mostre de rul-
menți fabricați la uzina din Bîr-
lad vor fi prezentați la alte expo-
ziții internaționale: Bilbao,
Kinshasa, Izmir, Salonic etc. (Do-
rin Tudoran)

«AUR, AUR — DAR CUM?!»
10 tineri (media de vîrstă: 22
ani), muncitori la atelierul de
bijuterii al cooperativei meșteșu-
gărești «Semenicul», Caransebeș,
județul Caraș-Severin (str. 30
Decembrie nr. 26, în plin cen-
trul orașului), lucrează într-o ca-
meră de circa 4/4 metri, în con-
diții de poluare excesivă: nu
există o nișă de evacuare a ga-
zelor; lumina — un singur tub
cu neon! — este absolut insufi-
cientă; zgomotul produs de că-
tre diversele aparate electrice
deranjează permanent viața lo-
catarilor de sus. Care locatari au
și copii. Care copii se joacă în
curte; în care curte sînt însă —
din lipsă de alt spațiu — îngro-
pate reziduurile atelierului de
produs frumuseți: cianură, acid
sulfuric și alte alimente domes-
tice!... Tinerii artizani sînt pe
bună dreptate nemulțumiți de
condițiile în care lucrează. Dar
dacă și copiii ăia, care se joacă...!
(Horia Pătrașcu)

CEL MAI. De curînd, delfina-
riul din Constanța a achiziționat
cel mai mare delfin dintre exem-
plarele pe care le are de la în-
ființarea sa. Acomodarea cu ce-
lalți delfini în captivitate a fost
rapidă, noul venit dînd dovadă
de inteligență și înțelegere pen-
tru noua sa situație. (Marga Ne-
delea)

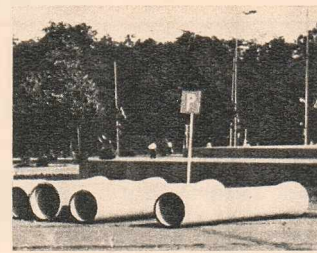
**ȘI LACRIMILE ALTORA
SÎNT SCUMPE.** Petre Dră-
ghici din Sălătrucel (județul Vil-
cea) a vrut cu tot dinadinsul să
facă o glumă concetățenilor săi.
Și iată că prilejul s-a ivit la că-
minul cultural: într-o seară el a
spart aici o fiolă cu gaze lacri-
mogene. Și lumea a început să
plîngă... iar el să ridă. Amenda
de 1 000 de lei i-a potolit hoho-
tele. (C. Bozbici)

**CU PICIOARELE PE CATA-
FALC?** La crematoriul uman
«Cenușa», puse la loc vizibil,
două avize: «Nu călcați pe cata-
falc», «Nu vă urcați cu pi-
cioarele pe scaune». Rugăm să
ni se spună cînd s-a înregistrat
pentru ultima oară un caz de
călcare a catafalcului și de ur-
care cu picioarele pe scaun! (De-
lia Ștefan)

UNDE NU TE AȘTEPTI. Uti-
tima descoperire în materie de
panificație: pateuri de ficat în
cutiuțe. La alegere. Ficat de porc
sau de găină. De vânzare la unele
chioșcuri pe care scrie «produse
de panificație», cum ar fi, de
pildă, cel din Piața Scintei. Pe
cînd varză murată? (Magda Mi-
hăilescu)

**ÎNTÎLNIRE LA UN CEAI
DE MENTĂ!** Locul cel mai
nou al întîlnirilor din Baia Mare:
ceainăria magazinului de plante
medicinale din centrul vechi. Pe
loc, la cerere, un ceai de mușetel,
o cană de talpa gîștei ori un ceai
amestecat de păpădie, cicoare și
trei-frați-pătăci. Un leu, și criza
s-a potolit. Acest (al treilea din
țară) magazin combinat cu ceai-
nărie a devenit un loc de întîlnire
a tinerilor care preferă să se
întîlnească după-amiaza la un ceai,
în loc de un coniac. (Sanda Faur)

**UN LOC PLIN CU TUBURI
GOALE.** Toți cei care au văzut
fotografia m-au întreat: «Ale

cui sînt și la ce-or servi?» Între-
bare pe care mi-am pus-o și eu,
mai ales că aceste tuburi sînt
«parcate» (V. semnul P.) în Piața
Scintei de cîteva luni bune. Nu
plătește nimeni chirie pentru ele?
(T. Michinici)

**UN OCEAN DE UN FEL
DEOSEBIT.** Revista «Terra»,
organul Societății de științe geo-
grafice din R.S. România, face o
prognoză interesantă pentru creș-
terea consumului de ape mine-
rale în țara noastră: 350 milioane
litri anual, la sfîrșitul cincinalu-
lui (față de 16 milioane litri în
1958). Un adevărat ocean de
apă minerală. (L. Nițescu)

**55 000 DE TUFE DE TRAN-
DAFIRI:** iată «porția» de roze
cu care s-a înnoit în această vară
frumosul oraș Baia Mare. Toate
sorturile — Meiland, Texas, Paul
Scarlat, Bomba atomică etc. —
bordisec diverse străzi și spații
verzi băimărene. (Sanda Faur)

**ACCIDENT DE CIRCULA-
ȚIE PROVOCAT DE O.Z.N.**
Circulînd, saptămîna trecută, cu
mașina pe Bd. Republicii din
Bîrlad, cetățeanul Calistru Dumitru
a observat la un moment dat
cum din văzduh se proiectează
asupra mașinii sale un obiect
zburător neidentificabil. Brusca,
a pus frînă, iar în secunda urmă-
toare obiectul a aterizat pe ca-
pota mașinii. Miliția, venită la
fața locului, a stabilit că O.Z.N.-
ul căzuse dintr-un... dud și nu
era altceva decît minorul de 9
ani Berteza care a avut noroc la
aterizare (și-a fracturat numai
un picior). Cetățeanul C.D. a
fost absolvit de orice răspundere,
avînd în vedere că pietonul i-a
picat din cer. (M. Blejeru, Bîrlad)

**GREU DE CREZUT, DAR
ADEVĂRAT:** pensionara Mi-
tana Paraschivescu, în vîrstă de
71 de ani, l-a omorît pe Florea
Ghenoiu, de 85 de ani, aplicîndu-
i mai multe lovituri cu un corp
contondent. Așadar, vîrsta
victimelor și a criminalului însu-
mează peste un secol și jumătate!
Motivul acestei crime pe cît de
monstruoase pe atît de absurde
— care a dus pe unul din bătrîni
pe banca acuzaților, iar pe al
doilea, pe celălalt tărîm — este
alcoolul. (L. Nițescu)

**LA ORA 8,30 POEZIA NOP-
ȚII ÎNCEPE ÎN PARCUL
HERĂSTRĂU!** Pentru fiecare
floare s-a ales o poezie anume,
de Eminescu sau Baga, de Ar-
ghezi sau Macedonski. În liniștea
tihnită a parcului, muzica, dansul
și în primul rînd Poezia sînt, timp
de un ceas, principalii invitați.
S-a creat o adevărată tradiție.
stagiunile estivale de sunet și lu-
mină, realizate de un nucleu de
entuziaști, care de cîteva ani dau
poezie nouă noptilor bucureș-
tene: Alecu Popovici, regizoarea
Olimpia Arghir, maestrul de lu-
mini Titi Constantinescu, autorii
ilustrației muzicale, Romeo Va-
nica și Dan Popovici, balerinii
Victor Vlase, Andreea Constan-
tinescu, Eugenia Moroșanu, co-
ordonatorul tehnic Napoleon
Cretu (Dan Bîrlădeanu).

**LE-NTOARCEM DRAGOS-
TEA LA CAP DE LINIE.** În
București sînt cam 600 de taxiuri.
În '38 erau cam tot pe aici. De
unde rezultă că lumea iubește
mai mult tramvaiele, troleibuzele
și autobuzele, care le întorc dra-

gostea la cap de linie. Și cum
dragostea e eternă, acolo, la cap
de linie stau, și stau, și stau.
(E. Seceleanu)

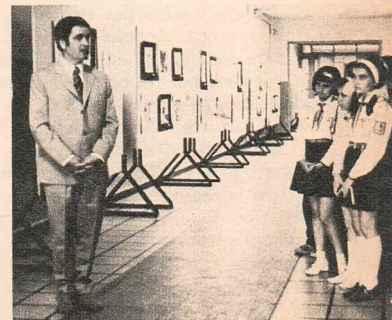
**MAI MULȚI SINDICALIȘTI
DECÎT LOCUITORI!** La Mier-
curea Ciuc se afirmă că sînt
aproximativ 20 000 locuitori, dar
numărul membrilor de sindicat
e mai mare. O butadă? Nu, o
realitate: navetismul, cu toate
problemele serioase pe care le
implică. Între care — una din
cele mai importante: fluctuația
forței de muncă. Un singur ex-
emplu: la Fabrica de tricotaje,
pentru ceva mai mult de 2 000
de posturi, de la 1 ianuarie 1970
pînă-n prezent numărul angaja-
ților s-a cifrat la aproape 4 000
(I. Cioară)

TOT ALCOOLISMUL După
fiecare beție, asistenta sanitară
Elena C. din Zalău cădea pradă
unor grave depresii psihice.
Recent, nefericita victimă a alcoo-
lismului a încercat să-și pună
capăt zilelor. Surprinsă de către
colega, a fost imobilizată și în-
chisă într-o cameră de unde iz-
butește totuși să evadeze, ajunge
în apropierea gării și, răpusă de
bătură, se culcă pe linia ferată.
Roțile unui tren îi reteză un
picior. Este descoperită în comă
abia în orele dimineții. (Liviu
Timbus)

PLOUĂ ÎN SMÎNTÎNĂ.
Fenomenul s-a produs într-o sim-
bătă, orele 16,30, a.c. În București,
ploaie. În magazinul Delta Du-
nării din B-dul Magheru se vin-
dea, printre altele, smîntînă la
pahare. Niște pahare însă con-
fecționate foarte șubred din car-
ton prost ceruit. Cu niște ca-
pace care mai mult nu-s, decît
sînt. Dat fiind starea acestor
așa-zise pahare și timpul pluvios,
clienții cereau ca firavelor pa-
hare să li se aplice un ambalaj.
Dar într-un magazin din plin
centrul Capitalei aceste cereri
nu puteau fi satisfăcute, pentru
că nu exista hîrtie și pentru
ambalajul paharelor. (Traian Stoica)

**PARTICULARII, ZI — LU-
MINĂ, APROZARELE,
MINI-ZI** Prețurile la particu-
lari variază, în piețele Capitalei
și, probabil, și în ale orașelor de
provincie, în funcție de... orarul
«aprozarelor»: cresc între orele
11 și 16, ca și seara, după ora 20.
Pentru că, deși aproape în fie-
care piață există mai multe uni-
tăți de stat, toate funcționează
după același program, adică nici
jumătate din timpul de activitate
comercială (5.00—23.00) de la
tarabele învecinate ale negus-
torilor particulari. (M. Fodoreanu)

**SEFUL COOPERATIVEI
«ARTA ELEVILOR DIN PRE-
DEAL».** Se spune că o mare
greșeală — pentru un director
de școală — este să coboare la
nivelul elevului. Dar cîte nu se
spun în lumea asta... Cînd «co-
boară» și unul și altul într-o ex-
poziție cuprinzînd lucrări de artă
(fotografii, desene, sculpturi)
ce le aparțin, totul e în regulă.
Directorul se numește Ion Matei
și e șef peste toți elevii din Pre-
deal care fac artă. (E. Seceleanu)

plantele noastre și medicina populară

Este minunată strădania omului depusă de-a lungul miilor de ani de a lupta împotriva durerii, de a-și tămădui rănilor și de a-și alina suferințele. Folosirea de către el, încă de la apariția sa pe pământ, a mijloacelor din mediul natural, și în primul rând din cel al plantelor, pentru combaterea bolilor sînt dovezi grăitoare ale inteligenței și geniului uman, dovezi transmise din generație în generație, la început oral, apoi în scris. Cu drept cuvînt, specialiștii susțin că «pădurile au fost primele farmacii, copacii și ierburile primele medicamente».

Și în țara noastră arta vindecării cu ajutorul plantelor are o veche și bogată tradiție. Datorită poziției sale geografice și climatice, teritoriul patriei noastre a fost de la început și pînă astăzi leagănul unei vegetații variate și bogate; specialiștii au putut identifica pe întinsul lui circa 3 600 specii de plante superioare, spontane și de cultură, pe care poporul le-a botezat cu peste 5 000 nume expresive, clare, variate și frumoase.

Lui Herodot, răsăfatul muzei Clio, considerat nu numai părintele istoriei, ci și părintele istoriei strămoșilor noștri, îi revine meritul, cu 500 de ani î.e.n., de a fi menționat în scris că ei aveau cunoștințe despre utilizarea plantelor medicinale. De asemenea, tot Herodot mai precizase că geto-dacii practicau fumigațiile de cîneapă pentru a calma durerile și a produce somnul, ceea ce, în anumite limite, corespunde realității.

Cu patru secole mai tîrziu medicul grec Dioscoride semnaleză în cartea sa celebră «Materia medica» că pe teritoriul Daciei se foloseau pe scară întinsă plantele medicinale.

Numeroase alte documente ulterioare atestă și ele rolul însemnat pe care l-au jucat plantele în medicina populară.

(I)

Dintre acestea amintim existența unor documente din secolele XIII—XVI, apoi «Herbarium», prima carte de plante medicinale tipărită la Cluj în anul 1578, Pravila lui Matei Basarab, Psaltirea Scheiană, cit și Lexiconul slavoromân, în care sînt consemnate numeroase recomandări privind denumirea și utilizarea unor plante medicinale, documente pe care le putem considera ca premergătoare creării medicinei științifice de la noi.

Începînd cu secolul al XIX-lea, plantele medicinale folosite pînă atunci în medicina diverselor popoare, mai mult pe bază de tradiție, formează obiectul unor minuțioase și ample cercetări făcute cu scopul de a fundamenta științific utilizarea lor. Aceste studii, continuate cu mult elan pînă azi atît la noi, cit și peste hotare, au justificat folosirea a numeroase specii vegetale în medicina populară. De asemenea, aceste cercetări au demonstrat că acțiunea medicamentoasă a plantelor se datorește unor substanțe chimice denumite *principii active*.

Folosirea în medicina noastră populară a plantelor, analizată prin prisma rezultatelor cercetărilor complexe efectuate în ultimii 25 de ani de numeroase colective de specialiști de la noi, duce la concluzia că în majoritatea cazurilor ea a fost judicioasă; fără îndoială că acest lucru se poate atribui pe de o parte inteligenței și spiritului de observație ce caracterizează pe român, calitate ce l-a ajutat să-și lărgească continuu arsenalul terapeutic de origine vegetală, iar pe de altă parte și diverselor influențe

exercitate de popoarele cu care strămoșii noștri au venit în contact.

De asemenea, bilanțul acestor cercetări mai demonstrează că în flora țării poporul nostru și-a găsit, cu unele excepții, specii de plante capabile să-i aline suferințele cauzate de boli. Nu trebuie să ne surprindă nici faptul că însăși forma sub care poporul a folosit aceste plante a fost aleasă cu multă chibzuință, începînd cu fiertura apoasă, conținînd cu macerația plantelor în oțet, ulei sau vin și sfîrșind cu alifiile pe bază de unt, seu sau untură, reușind astfel să asigure întotdeauna, din organul de plantă utilizat, extragerea principiului activ medicamentos.

Considerăm important să mai amintim că în unele regiuni ale țării și în special în Transilvania, încă de mult timp la sate se folosea pîinea uscată mucegăită pentru tămăduirea deranjamentelor stomacale. Prin această utilizare putem să considerăm că strămoșii noștri au anticipat cu sute de ani utilizarea antibioticelor în terapie.

În prezent plantele medicinale formează o bogăție naturală valoroasă și au o largă întrebuintare în industria farmaceutică, însă folosirea unora dintre ele trebuie făcută cu multă prudență.

În afară de unele specii obișnuite ca mușetelul, socul, teiul, izma, coada șoricelului etc., recoltarea lor trebuie făcută numai de specialiști sau sub îndrumarea acestora, deoarece se cunosc cazuri cînd datorită asemănărilor dintre două plante s-a recoltat specia nemedicinală, uneori foarte toxică.

Prof. dr. docent D. Gr. CONSTANTINESCU
I.M.F. — Facultatea de farmacie
București

ceva despre bolile ficatului

Patologia hepato-biliară este extrem de vastă, iar numărul suferinzilor deosebit de mare. Trebuie știut că în perioadele de mari eforturi, asociate de privații alimentare, cu subnutriție — cum se întîmplă în cursul războaielor — lipsa măsurilor obișnuite de igienă aduce cu sine izbucnirea epidemiilor de hepatită, care continuă încă multă vreme după încetarea ostilităților. Avînd în vedere cedarea simptomului optic, gălbănirea, în termen de cîteva săptămîni și revenirea la o stare de sănătate aparentă, boala a fost considerată ca o afecțiune banală, fără urmări, nefăcîndu-se nici o legătură cu cirozele diagnosticate la aceiași indivizi deseori după unul sau două decenii, și considerate a nu avea o cauză cunoscută. De-abia urmărirea sistematică, prin probe funcționale și puncții-biopsii hepatice, după ultimul război mondial, a arătat că în absoluta lor majoritate cirozele hepatice sînt actul final al unei hepatite vindecate numai aparent, dar care a continuat să evolueze «pe tăcute». S-a mai constatat că nu toate hepatitele epidemice evoluează cu simptomul optic — gălbănirea, icterul — ceea ce face ca trecerea prin boala acută nici să nu fi fost sesizată, rămîndu-se de cele mai multe ori la diagnosticul prezumtiv de stare gripală. Aceste hepatite neînsoțite de icter explică numărul mare de bolnavi de ciroză care neagă să fi suferit vreodată de o afecțiune hepatică!

O formă deosebită a hepatitei epidemice este hepatita transmisă de la purtător la îmbolnăvit prin materiale insuficient sterilizate sau nesterilizate (seringi, ace, instrumente chirurgicale) sau prin produse biologice (sînge și plasmă pentru transfuzii, transplantate). În afară de cirozele posthepatice, cirozele alcoolice pot fi mai bine tratate plecîndu-se de la *abstinența completă de la consumul de băuturi alcoolice*, înțelegînd prin ele nu numai țuica, coniacul, vodca sau altele similare, ci și vinul și berea.

Afecțiunile inflamatorii cronice ale căilor biliare, prin extinderea lor la celulele glandulare hepatice, pot ocaziona, la fel, ciroze hepatice. Uneori — ca urmare a unor inflamații, alteori — din cauza unor tulburări metabolice în căile biliare și mai ales în vezicula biliară, unde se concentrează bila, se produc precipitări de săruri biliare, care duc la formarea calculilor biliari.

Ficatul poate fi și sediul unor tumori maligne primare — hepatome — sau metastatice, iar litiaza veziculară se poate complica și ea cu un cancer al veziculei biliare. Icterusul mecanic ce se produce cînd calculii obstruează căile biliare și eventualitatea cancerizării veziculei biliare purtătoare de calculi sînt motivele pentru care se recomandă colecistectomia. Infecțiile ce însoțesc litiaza biliară și care pot să se extindă spre celulele hepatice, dînd cu timpul ciroza, sînt încă un motiv de indicație a colecistectomiei. Cum complicațiile litiazei biliare, deseori cu o simptomatologie minoră la bărbai, sînt mai frecvente tocmai la aceștia din urmă, se recomandă efectuarea colecistectomiei la bărbai de îndată ce s-a descoperit prezența litiazei.

Nu trebuie uitat nici că ficatul poate fi afectat de substanțe aflate în mediul de lucru, care pot da *intoxicații cronice*, ducînd la *insuficiența hepatică*. De aceea, mai ales în industria chimică, se iau măsuri de profilaxie și se face controlul periodic al funcției hepatice.

Țara noastră beneficiază de *ape minerale* din cele mai bune pentru tratarea bolilor hepatice: Sîngeorz, Olănești, Slănic-Moldova.

Prof. dr. docent Al. CIPLEA

întrebări și răspunsuri

— Un cititor al revistei noastre, Gheorghe Fechetă din Brașov, care a fost tratat de «formație epitelială canceroasă» este supus de către soția și fiul său la un regim conjugal și alimentar de izolare, de teamă de a nu-i molipsi. Acest sistem de viață îi provoacă o permanentă stare de deprimare nervoasă. Dorește să afle dacă teama lor este justificată sau nu.

— În mod sigur, nu. Cancerul epitelial nu este contagios, ca de altfel nici un alt cancer.

— Într-o scrisoare primită pe adresa redacției, N. Androșik din Galați ne întreabă cum se pot șterge tatuajele cu tuș făcute pe corpul omeneș. Deoarece ca și prima întrebare are un caracter intrucîtva mai general, vă rugăm să vă faceți cunoscută opinia.

— Șansele de dispariție completă a tatuajului sînt destul de mici. Se poate încerca totuși fie prin excizia chirurgicală a porțiunii tatuată, fie prin aplicarea de zăpadă carbonică sau azot lichid, în serviciile de specialitate.

Iulia MOLDOVEANU

urgente rezolvate de miercuri pînă miercuri

UN CAZ RAR ÎN PRACTICA MEDICALĂ a fost înregistrat zilele trecute la Sibiu. I.B. din comuna Sebeșul de Sus, operat cu succes de cancer laringian în urmă cu 6 luni, de dr. Ioan Nicodin, trebuia să se folosească de o canală traheală. Într-un moment de neglijență, acest mic tub de argint i-a scăpat bolnavului pe trahee, pînă la bifurcarea acesteia spre cei doi plămîni. I.B. ar fi murit prin asfixiere în numai cîteva minute, dacă dr. Oleg Ivanenco, în serviciu de gardă, nu l-ar fi salvat printr-o intervenție promptă. Experimentatul medic sibian a reușit, executînd operația sub control radiologic, să extragă buclucaș canală pe calea naturală prin care pătrunsesse ea în organismul pacientului neatent. (Prin telefon de la Ferenc VASAS.)

DIN SPITAL LA... BACALAUREAT. Medicul primar Gheorghe Popovici II de la Spitalul din Bacău a rezolvat cu succes unul dintre cele mai grele cazuri din cariera sa de peste 20 de ani. Într-una din nopțile trecute a fost adus în stare foarte gravă tînarul muncitor Constantin Furdul din Bacău, în vîrstă de 21 de ani, victimă a unui cumplit accident de circulație. După o tentativă de reanimare de o oră, medicul a decis intervenția chirurgicală. Zilele acestea a fost externat, după numai 10 zile de spitalizare, și și-a susținut și examenul de bacalaureat. Medicul chirurg Gheorghe Popovici II efectuează astfel cea de-a 3 000-a operație din cariera sa. Pentru un astfel de caz, în urmă cu un an un bolnav ar fi trebuit să stea în spital cel puțin 40 de zile. (Prin telefon de la Vasile PRUTEANU.)

FUDULIA SPARGE CAPUL! Ion Anghel, muncitor la Întreprinderea de celule electrice prefabricate Băilești, a invitat duminică 17 iunie mai mulți tineri din satul natal — Hunia-Maglavit — să le demonstreze «măiestria» sportivă la care a ajuns în armată. Lipsa de supraveghere a superiorilor ce l-au inițiat, asociată cu imprudența, neprecizarea și improvizarea, au făcut ca «demonstrația» la bară fixă să se încheie în mod nedorit: tînarul a căzut căpătînd un traumatism cranio-cerebral. Numai intervenția medicilor specialiști Mugur lures și Petrică Mistori și a asistentei Vasilica Tenea din cadrul spitalului orășenesc Calafat-Dolj, unde a fost internat de urgență, a făcut ca, după 10 ore, timp în care cei trei lucrători sanitari nu l-au părăsit, aplicîndu-i un tratament complex de deșocare. Ion Anghel să fie scos din comă, iar de curînd să părăsească vindecătorul spital. (Prin telefon de la corespondentul nostru Marin COANDĂ.)

DIALOG ÎNTRE DOUĂ OPERAȚII. Îi «prînd» pe chirurgul Ion Săvulescu, medic primar și director al Spitalului nr. 1 din Oradea

— cea mai mare instituție sanitară a județului Bihor — în răstimpul dintre două operații. — V-am ruga să ne relațiți cele mai deosebite cazuri de izbîndă a medicului împotriva morții consumate aici, în sala de operații. Iată ce mi-a povestit dr. Ion Săvulescu.

Harachiri la 20 de ani

Tînarul I.O. din Oradea, deși are doar 20 de ani, în cursul unei crize puternice de deprimare nervoasă își înfige un cuțit uriaș în abdomen. Își făcuse un perfect «harachiri». Salvarea l-a adus la noi după ce a avut o hemoragie internă masivă și inima i se oprise. Imediat a fost supus reanimării și unei transfuzii masive de sînge. În decurs de peste două ore i s-a făcut mereu masaj cardiac extern. De-abia după ce i s-au administrat mai bine de 4 litri de sînge — căci pe al lui îl pierduse tot — a reînceput să dea semne de viață. Sub protecția unei masive transfuzii i se desface apoi abdomenul; aorta abdominală era secționată. I se face o sutură rapidă și, spre bucuria chirurgilor, dr. Zoltan Krisar și Aurel Stan, tînarul este salvat.

Cînd un om este uitat în beci

Un alt caz — povestește directorul spitalului — rezolvat magistrat de marele nostru specialist în reanimări, dr. Szilagi Ludovic, este acela al unui pacient care a fost adus în stare de moarte clinică aparentă. Iată ce s-a întîmplat cu Mihai Solyom, de 44 ani, muncitor la Fabrica «Textila». Într-o zi a venit beat la serviciu. Ca să nu fie văzut de șefi, niște amici binevoitori l-au ascuns într-un beci ca să se răcorească. Dar Solyom a adormit în frig. Și, culmea, «amicii» l-au uitat acolo cînd au terminat schimbul. Noroc că unul și-a adus aminte de el spre seară și a dat fuga la fabrică și l-a găsit mort. A chemat totuși salvarea. M.S. făcuse o teribilă hipotermie, trupul i-a înghețat, respirația i se oprise, iar cînd a ajuns la spital inima încetase să bată. Reanimatorul a găsit în el o ultimă pîlpire de viață. O jumătate de oră de oxigenare intensivă și de masaj cardiac extern, de încălzire a coroului, îi mențin picătura de viață. Dar pacientul a rămas în comă profundă datorită unei hipoxii cerebrale de lungă durată cauzată de refrigerarea corpului și de stagnarea respirației și a circulației sanguine. Dar medicul reanimator nu a cedat: 48 de ore a luptat cu moartea și încetîncet pacientul și-a revenit. A contractat — colac peste pupăză — și o bronhopneumonie care i-a obstrucționat căile respiratorii și a apărut și o insuficiență respiratorie cauzată de secreția traheobronșică abundentă. I s-a executat, cu mare atenție, o traheostomie și iată că încă un om a fost salvat. (Prin telefon de la Ion PREDĂ.)

Apare întrebarea legitimă dacă unele mijloace utilizate ar putea combate oboseala și implicit ar determina creșterea randamentului muncii? Răspunsul este afirmativ și putem menționa mai multe modalități:

a) dacă un individ este handicapat fizic (durere, inflamații etc.), un medicament care combate acest handicap poate duce la îndepărtarea oboselii și implicit la creșterea randamentului. Astfel de medicamente sînt aspirina, salicilații, piramidonul, butazolidina, miorelaxantele, cu efecte favorabile locale sau generale;

b) hormonii androgeni (anabolizantele de sinteză) pot combate oboseala fizică sau intelectuală și astfel pot spori randamentul (femeile pot, în anumite condiții, ajunge la performanța pînă la 80-85% din posibilitățile masculine, prin virilizare);

c) dieta rațională, echilibrată — după un efort excesiv — produce alcaloză și anihilează astfel acidoza metabolică, factor de obosire și limitare a randamentului. De asemenea, rația de lichide, săruri minerale, vitamine și

despre oboseală

(II)

aminoacizi poate interveni eficace în combaterea oboselii; la fel hormonii suprarenali și tiroidieni. Cu efect favorabil pot acționa și glucoza, acidul adenozintrifosforic și alte chimioterapice (folcisteina, glutatationul);

d) vasodilatatoarele arteriale (Vitamina PP, Tarosinul, Hiderginul) sau fizicale (hidroterapia caldă, masa, saună, agenți fizici) pot de asemenea combate oboseala;

e) odihna activă (activități opuse celor care au cauzat oboseala) sau pasivă (somnul), relaxarea autogenă sînt mijloace binecunoscute în combaterea oboselii;

f) influențarea oboselii psihologice prin medicație ce afectează creierul (tranchilizante etc.), numai la indicația

medicului, își găsește de multă vreme locul în arsenalul terapiei de «dezobosire» în patologia umană.

Desigur, în general, noi am intenționat să rămînem în cadrul oboselii așa-zise «fiziologice», ca urmare a muncii, și nu a celei patologice, de suprasolicitare, care devine apanajul medicului terapeut.

Putem desprinde ca o concluzie finală că igiena muncii, respectarea unui regim adecvat de viață, imbinarea muncii fizice cu cea intelectuală, alternarea efortului cu odihna sînt principalii factori care fac ca oboseala să se mențină în limite fiziologice, ușor reversibile, iar utilizarea sistematică a mijloacelor enunțate nu face decît să accelereze recondiționarea biologică după efort, să crească randamentul și implicit longevitatea.

I. DRĂGAN

doctor în științe medicale,
directorul Centrului de medicină
sportivă

ce e nou?

Lecitină românească. La moderna fabrică de ulei «Unirea» din Iași s-a trecut la producerea pe scară largă, pentru prima oară în țară, a lecitinei, substanță extrem de prețioasă folosită în industria farmaceutică, în industria alimentară, în panificație, și care pînă nu demult se importa. Doi ingineri de la fabrica ieșeană, Neculai Pătrașcu și Aneta Adam, după îndelungi cercetări, au reușit să stabilească tehnologia de obținere a lecitinei, care se extrage din uleiul de floarea-soarelui cu ajutorul unor utilaje simple adaptate tot de ei. Pe lângă obținerea acestei valoroase fosfatide vegetale, se îmbunătățește astfel gradul de stabilitate a uleiului. Acum lecitina românească intră în compoziția unor siropuri și emulsii excelente pentru sistemul nervos și se folosește în procesul de fabricație a margarinei, înghețatei, ciocolatei, piinii.

O senzațională experiență asupra creierului. Creierul este mai rezistent decît se credea pînă acum. Complet golit de sînge, el suferă vătămări ireparabile abia după o oră și nu după 5-6 minute, cum se presupunea pînă acum. Această descoperire senzațională a fost făcută de oameni de știință de la Institutul Max Planck pentru cercetarea creierului din Köln-Merheim (Republica Federală Germania), după numeroase experiențe pe maimuțe. Mai multe maimuțe au fost puternic narcotizate, apoi irigația sanguină a creierului lor a fost simțitor redusă prin coborîrea presiunii arteriale, și în cele din urmă, a fost complet oprită. De îndată ce s-a scurs timpul necesar pentru oprirea completă a circulației sîngelui, arterele au fost din nou deschise, iar presiunea a fost ridicată cu ajutorul medicamentelor. Cu acest prilej s-a dovedit — ceea ce constituie cel mai surprinzător rezultat al acestor cercetări — că la două treimi dintre animale celulele creierului au supraviețuit lipsei totale de irigație sanguină și s-au refăcut în curs de trei ore. Încă nu se știe exact unde se află limita de capacitate vitală a celulelor creierului — la o durată de o oră sau chiar mai mult. Totuși, constatarea că celulele creierului pot rezista principal pe timp mai îndelungat la o completă lipsă de irigație sanguină îi face pe cercetători să speră că, într-o bună zi, reanimarea va fi posibilă dincolo de limita celor citorva minute admise pînă acum în cazurile de oprire accidentală a irigației creierului.

UN TEST LA CARE VĂ RUGĂM SĂ PARTICIPAȚI

Aceste două pagini sînt întru totul în serviciul cititorilor noștri. După aproape două luni de la apariția lor, considerăm de datoria noastră să facem din nou apel la cei care ne urmăresc săptămîină de săptămîină și să le cerem părerea. De aceea vă rugăm, stîmțați cititori, să ne scrieți ce probleme ale sănătății ați dori să găsiți în aceste coloane și care sînt după opinia dumneavoastră subiectele care ar putea interesa un număr cît mai mare de oameni. Scrieți-ne pe adresa: Revista «Flacăra», Piața Școlii 1, cu mențiunea: Pentru paginile «Războiul sănătății».

CĂTRE DIRECTORII DE SPITALE DIN ȚARĂ.

La rubrica noastră «Urgente rezolvate de miercuri pînă miercuri» vom publica săptămînal corespondențele dumneavoastră (care nu trebuie să depășească mai mult de opt rînduri) și care pot fi transmise fie prin poștă, fie la telefonul 17.78.82, cu taxă inversă, în fiecare marți între orele 10 și 16.

mici incidente la nou-născuți

Granulomul ombilical. După căderea cordonului ombilical, care are loc la 5-15 zile după naștere, — la copiii prematuri chiar mai tîrziu —, poate rămîne o plagă înmurgurită datorită unui țesut conjunctiv neformat, de colorație gălbuie, ca cea a puroiului, care poate să sîngereze sau numai să zemuiască.

Tratamentul se face prin nitrare cu soluție de nitrat de argint (atenție, este toxic!) în concentrație de 3%, aplicată strict pe plagă și nu pe țesuturile sănătoase din jur, cu ajutorul unui tampon de vată înfășurat pe un băț de chibrit.

Operația se repetă cîteva zile pînă la vindecarea perfectă a plăgii. Medicamentul trebuie să fie recent preparat, se păstrează numai în sticle închise la culoare și înfășurate în hîrtie neagră, pentru că lumina solară îl alterează. Dar și în aceste condiții nu se recomandă să fie păstrat prea mult timp, de aceea, după ce plaga s-a vindecat, flaconul se aruncă.

Muguetul, popular mîrgăritărel sau ciuperca gurilor, este o infecție aproape obligatorie a fiecărui copil nou-născut. Se datorește unei ciuperce inofensive care trăiește aproape pretutindeni: în aer, pe țetine, pe mameloane etc.

Nu este o infecție de spital și nu se datorește numai unei proaste igiene, dar apare mai ales în anumite condiții de rezistență scăzută a organismului, ca la nou-născuți, la prematuri, la sugari debilitați, la copiii mai mari după infecții grave.

Muguetul se manifestă sub forma unor depozite albiicioase care apar în pliurile mucoasei bucale și mai ales pe limbă și a căror dezvoltare este favorizată de fermentația acidă a particulelor de lapte rămase în gură. Netratat la timp sau incomplet, împiedică suptul și provoacă vărsături. Rareori, poate da complicații pulmonare.

Tratamentul constă din instilații bucale cu glicerina boraxată cu stamicină sau nistatin, spălături cu apă bicarbo-

natată; tratamentul trebuie aplicat cu delicatețe, căci o mucoasă traumatizată și lipsită de apărare favorizează și mai mult grefarea ciupercei.

Eritemul fesier. Multe manuale sau broșuri de pediatrie preconizează cu oarecare seninătate ca schimbarea sugarului să se facă numai la orele de masă, deci maximum de 6-7 ori pe zi, ca în nici un caz să nu-l mai schimbăm după ce a mîncat, iar în timpul somnului să nu-l trezim niciodată pentru a-l schimba.

Știind ce rol important joacă pielea la sugar — problemă la care vom mai reveni — ne este greu să admitem acest lucru numai pentru a proteja mama. Contactul prelungit cu urina și materiile fecale duce la macerarea și rănirea tegumentelor, provocînd eriteme fesiere, inghinale sau calcaneale, eriteme cervicale și axiale. Eritemul fesier în special este «cartea de vizită» a unui copil neglijat.

Tratamentul preventiv constă în a schimba sugarul ori de cîte ori se murdărește. Rufăria de corp și scutecele vor fi numai de culoare albă, chiar dacă nu sînt noi, și vor fi obligatoriu fierse după fiecare întrebuintare.

De asemenea, copilul nu va fi înfășat cu prea multe cîrpe, care se îmbibă toate cu urină. Odată eritemul apărut, copilul trebuie lăsat cît mai liber, eventual chiar, dacă temperatura permite, numai într-un chilot scurt sau cu pantaloni cu picior; regiunea fesieră se va spăla după fiecare scaun și se va badijona o dată pe zi cu violet de gențiană soluție 1% (care are rolul de a usca). Pudrele și cremele din comerț se vor utiliza cu moderație, cel mai important lucru rămîind igiena riguroasă a pielii copilului.

Dr. Ioana BOJINCĂ,
medic primar pediatru,
maternitatea Spitalului
Brîncovenesc

OPERAȚIE SENZAȚIONALĂ :

reimplantarea membrelor

La spitalul popular nr. 6 din Șanhai și la spitalul general Ţișueitan din Pekin s-au efectuat în ultima vreme o serie de operații senzaționale, încununat de succes, într-un domeniu extrem de nou al chirurgiei — atît de nou încît nici nu figurează în unele manuale de largă circulație — și anume reimplantarea membrelor amputate accidental. Cu alte cuvinte, este vorba de «reatșarea» membrului secționat printr-o tehnică operatorie foarte pretențioasă, grație căreia accidentatul își reia viața normală.

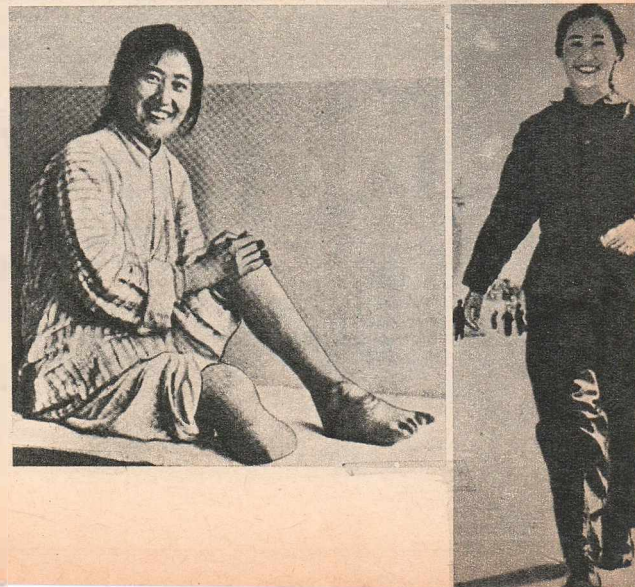
Un caz cu totul ieșit din comun apare în fotografiile noastre. Tăranca Ţuei Wen-ce a pierdut ambele picioare într-un accident de muncă. Mai precis, piciorul drept a fost retezat de la genunchi, iar la celălalt a trebuit amputată laba. Un caz disperat.

Fără ajutorul noii tehnici chirurgicale, Ţuei ar fi rămas infirmă pe viață. Atunci a fost încercată o operație unică în genul ei: laba piciorului drept, rămasă intactă, a fost substituită laei zdrobite și amputate de la celălalt picior. Drept rezultat, țărancă are acum un picior sănătos, și cu ajutorul unei proteze la celălalt picior merge aproape normal.

«Dacă există un răstimp limitat în lăuntru cărui reimplantarea membrelor secționate mai poate fi realizată cu succes, această limită nu poate fi considerată definitiv stabilită — a declarat doctorul Ceng de la spitalul din Pekin. Aprofundînd cunoștințele noastre și luînd măsuri adecvate pentru încetinirea metabolismului țesuturilor și asigurarea aprovizionării celulelor cu oxigen, este posibil a se reda

viața unor membre amputate accidental și care deci au rămas lipsite de sînge un timp destul de lung».

Experiența medicilor chinezi aduce o contribuție valoroasă la dezvoltarea unor tehnici chirurgicale reparatorii cu mari promisiuni.

poluarea folclorului (XX)

Festivalul «Maria Tănase» ne-a dat prilejul să-l ascultăm pe muncitorul strungar *Blaj Craia* din Caraș-Severin. În general, bărbați, buni cântăreți, se prezintă la concursuri mult mai puțini (de data aceasta 10 față de 39 de soliste vocale). Am convingerea că în puțină vreme numele lui *Blaj Craia* va fi foarte cunoscut, datorită faptului că posedă o voce foarte plăcută, că execută cu multă virtuozitate înfloritul stil bănățean și că are un repertoriu bogat destul de inedit.

Maria Dragomiroiu, elevă la Liceul «I.L. Caragiale» din București, în vîrstă de numai 16 ani, reprezentînd județul Vâlcea, a cîștigat premiul Comitetului județean al U.T.C. Am mai avut prilejul să o ascult cu doi ani în urmă cînd, la concursurile interșcolare, a fost clasificată printre primele interprete de muzică populară. Cu o voce puternică, pătrunzătoare, tinăra concurentă a prezentat două melodii de o factură foarte interesantă, fericită îmbinare a unor formule de doină cu cîntec haiducesc. Cred că, dacă pe viitor *Maria Dragomiroiu* va continua să meargă pe drumul pe care a pornit, dacă va sluji cu devotament cîntecul popular, fără a se lăsa influențată de felul orășenesc de interpretare, va avea multe satisfacții. Pentru moment: la rubrica speranțe.

Țin să relev prezența lui *Trifan Bălăucă* din județul Botoșani. De vreo cîțiva ani folcloriștii au de furcă cu reprezentanții muzicii din Moldova. Din ce în ce aceștia au sărăcit repertoriul, oprindu-se la o formulă-standard preluată de la unii cântăreți folcoprofioniști care au impus un stil «săltăreț», aducînd veselie dubioasă, uneori vulgară. Este vorba despre acele texte cîntate pe muzică de joc, care se transformă în strigături terminate întotdeauna printr-un chiuit hei final (însoțit de mina ridicată în chip victorios). Ascultîndu-i pe acești cântăreți, deplîngem faptul că s-au depărtat de la inspiratele cîntece caracteristice stilului moldovenesc, acele doine cu care ne făleam ori de cîte ori aveam prilejul să le culegem. Din discuțiile purtate cu interpreții profesioniști ei au căutat, fără succes, să ne convingă de dispariția totală a vechiului stil.

Mi-am permis această digresiune pentru a scoate în evidență contribuția lăudabilă a lui *Bălăucă* la acest festival, prin cele două melodii caracteristice stilului regiunii, atît de frumoase și binevenite.

Toată admirația pentru munca folositoare a lui *Petre Vacarciuc*, metodist la Casa creației populare din Satu Mare. Alături de tinăra copilă oșeană *Maria Petca*, în vîrstă de 12 ani, din satul Tîrșoț, fraților *Vasile Sava*, violist, și *Gheorghe Sava* (20 ani), care cîntă la «zongoră», din comuna Negrești, el a dat prilej Maramureșului să prezinte unul dintre cele mai puternice «numere» muzicale prin acest unic trio cu fermecător pitoresc. De o mare prospețime, cîntecele fetiței au adus elemente inedite (față de cele atît de prețuite ale fraților *Petreuș*). În acompanierea celor doi frați porecliți *Pițigoi* și *Pițiguș*, muzica

oșenească a stat la loc de cinste, aducînd iz de primitivitate ancestrală prin uluitoarele țipături ale lui *Pițiguș*.

Dar alături de nenumărații candidați pregătiți atît de îmbucurător pentru festival am avut neplăcutul prilej să constatăm în ce situație penibilă ajung să se pună unii dintre cântăreții profesioniști care nu înțeleg sau nu sînt în stare să renunțe la unele năravuri. Mă feresc să-i pomenesc. Nu vreau să le pricinuiesc necazuri. Dar ce necaz pricinuit de mine ar putea fi mai dăunător decît necazurile pe care și le pricinuiesc ei singuri? Mă uitam, minunat, la unul dintre aceștia: făcea giumbușlucuri, ridica precum clovnii din sprîncene, în scopul de a cuceri cu orice chip aplauze. Asemenea «vedete» ar trebui să reflecteze serios și să-și dea seama că tineretul credincios tradiției adevărate a cîntecului popular, acest tineret care își cere dreptul la viață, îi elimină prin simpla-i prezență pe aceeași scenă, fără apel. Festivalul «Maria Tănase» trebuie să însemne învățătură de minte pentru acei dintre «con-sacrații» care, de aici înainte, nu vor mai putea folosi fan-tezii neîngăduite. Apariția năvalnică a acestui tineret conștient, care se străduiește să prezinte cu decență frumusețile cîntecului nostru, este cea mai grăitoare lecție pentru cei ce caută a-și face viața comodă pe spinarea muzicii populare. De nu vor înțelege să înceteze cu prezentarea de texte melodramatice născocite pentru captarea bunăvoinței auditorilor, cu «scenizarea» cîntecelor prin diferite mimici și gesturi necorespunzătoare, tinerii serioși ca cei pe care i-am cunoscut pe scena teatrului din Craiova îi vor înlătura, periclitîndu-le chiar cariera. Cine are urechi de auzit, să audă... cîntecele prezentate de concurenți la a 3-a ediție a festivalului «Maria Tănase». Să audă și, mai cu seamă, să tragă învățăminte.

Ne permitem să reamintim organizatorilor o sugestie ce le-a fost făcută și în trecut. Eficacitatea acestei propuneri a fost demonstrată cu prisosință la apariția «trio»-ului oșean. Este vorba despre necesitatea imperioasă de a aduce, odată cu candidații, doi-trei instrumentiști din aceeași regiune, care, deținători ai secretelor stilului instrumental de acompaniament al respectivei regiuni, vor pune pecetea unei autenticități ce ar înfrumuseța într-o nebanuită măsură desfășurarea festivalului. Oricît ar fi de talentați dirijorii, oricîtă osteneală și-ar da muzicanții craioveni sau cei aduși din Prahova, ei nu vor reuși niciodată — și nici nu trebuie — să acompanieze pe mica oșeană *Maria Petca*, așa cum o fac *Pițigoi* și *Pițiguș*. Dacă, prin marea lor pricepere, merituozii organizatori ne-au oferit fericitul prilej să ascultăm stilurile vocale astăzi încă în plină înflorire în diferitele regiuni, de ce să nu ne bucurăm printr-o prezentare mai cuprinzătoare, mai plină de învățăminte, a muzicii noastre populare contemporane.

Știm că e mult mai complicat, dar, vorba ardeleanului, «se plătește»... (adică merită osteneala).

Hari BRAUNER

actuala stare a olarilor

Este greu de imaginat ce savantă știință a distribuirii motivelor, ce ritm și ce desăvîrșită armonie poți descoperi în ceramica românească. Realizată cu mijloace simple, rudimentare, — cornul, penița, pieptenele —, decorația oalelor, ulcelelor, ulcioarelor, ploștilor și străchinilor este deosebit de variată și în același timp caracteristică zonelor geografice de obîrșie.

Întrebîndu-le pe *Ștefana Murgășan* și *Agripina Trușcă* din Oboga de unde iau ele modelele cu care încondeiază oalele și străchinile, reușind să nu se repete absolut niciodată, mi-au spus că «așa le avem noi în minte și niciodată nu putem face două la fel, că ne vin în gînd mereu altele noi».

Din păcate există o diferență mare între talentul cu care sînt realizate decorațiile și calitatea materiei din care au fost prelucrate obiectele de ceramică. În comparație cu vechea ceramică din muzee sau colecții particulare, cea realizată în ultimii ani trădează a se fi folosit un pămînt greu, poros, iar smalțul este subțire, de proastă calitate.

E firesc să te întrebi atunci: de ce? Oare olarii aceștia înzestrați cu atîtea însușiri artistice să nu-și respecte munca?

Răspunsul îl găsești stînd de vorbă cu ei. Și atunci afli că: «Și nouă ne pare rău că nu putem face vase mai bune, dar nu avem pămîntul care ne trebuie. Consiliul popular al comunei nu ne îngăduie să folosim pămîntul cel bun din care se pot face oale. Trebuie să-l luăm fără voie. Se înțelege că, în grabă și pe întuneric, luăm la nimereală și nu pe cel mai bun, pe care trebuie să-l mai amestecăm cu ce avem; nu avem cu ce căra acest pămînt pînă la atelierele noastre. Trebuie să-l cărăm cu spinarea. Lemnul moale, bun pentru ars, care trebuie să fie «dulce la foc», să nu facă jar prea tare care schimbă forma oalelor, se găsește cu mare greutate și numai cu aprobare specială. Greu, foarte greu de procurat litarga pentru smalț. «Șapte vămi ale văzduhului» trebuie trecute spre a obține caolinul de Medgidia, de Ciuc, sau Sînsimion — fără de care nu putem obține culorile. Trebuie planificare, autorizație și reparticiție de la Ministerul Industriei Ușoare. Dacă ați ști ce greu se obține! Alte vămi de străbătut pentru obținerea autorizației de desfășurare în țară! Atît de greu este și atît de mult trebuie să umblăm, să cheltuim timp, și bani, și mai ales răbdare, încît nu e de mirare că nici unul dintre feciorii mei nu vrea să se facă olar. S-au dus cu toții la oraș: unu-i șofer, altu-i vînzător la Aprozar, altu-i paznic. Aștia, cînd erau mai micșori, mă mai ajutau și au mai învățat din munca mea. Cei mai mici însă nici nu vor să audă de așa ceva».

Acești olari există în carne și oase, au nume și prenume. Dacă nu le dăm, o facem ca nu cumva dorința noastră de a-i ajuta să determine din partea unora reacția inversă. Iar dacă le-am citat dorințele, nu am făcut-o pentru că urmărim să intrigăm cu orice preț, ci pentru că această problemă a supraviețuirii meșteșugului în epoca actuală și-a găsit într-un loc răspunsul practic.

Este vorba de înțelegerea și sprijinul pe care autoritățile locale din Corund — au știut să-l manifeste pentru arta populară a olarilor secui și au transformat-o într-un meșteșug semiindustrializat. Astfel, ceramica de Corund — care în ultima vreme a făcut și un salt calitativ preluînd modele vechi ale ceramicii săsești — poate fi găsită și în Obor, și pe litoral, și în mai toate orașele țării. Dacă acestei ceramici i se poate reproșa estetic o încărcătură de culori realizate adesea țipător, cu «Duco», și formele obținute prin ștanțare (deci nu mai sînt unicate!), din punctul de vedere al calității materialului folosit totul e cum nu se poate mai bine — și smalțul și ceramica deosebit de fine și ușoare.

Deci se poate! Atunci în celelalte regiuni ale țării nu se poate prelua ce este mai bun și folositor în această inițiativă locală: încurajarea meșteșugurilor tradiționale de către forurile administrative?

Vom urmări la fața locului opinia autorităților locale și din alte centre ale creației ceramicii populare.

Marga BENGULESCU

din dosarele marilor procese politice

ANTONIO PEREZ ȘI FILIP AL II-LEA

PROCESELE INTENTATE ÎMPOTRIVA SECRETARULUI DE STAT AL ACELUI REGE AL SPANIEI CARE A FOST DENUMIT «DEMONUL SUDULUI» ARUNCĂ O VIE LUMINĂ ASUPRA MORAVURILOR POLITICE ALE UNEI ÎNTREGI EPOCI

Se știe că în secolul al XVI-lea monarhia spaniolă, care a jucat un rol de prim rang în politica europeană, în timpul domniei lui Filip al II-lea a ajuns la zenit, părintzând că a stabilit o preponderență durabilă.

Fiul lui Carol Quintul, Filip al II-lea, — supranumit și «Demonul sudului» —, a reluat politica tatălui său de făurire a dominației spaniole universale, politică dublată de o obsesie fanatică religioasă în numele căreia voia să impună catolicismul pretutindeni ca unică biserică, obligatorie. Două țeluri urmărite fără scrupule și fără milă, dar ambele neatinsse pînă în cele din urmă. Wilhelm de Orania, Elisabeta a Angliei și Henric al IV-lea al Franței l-au învins pe plan politic și militar, pregătind declinul Spaniei ca mare putere.

Pe lângă vasta sa cultură artistică, mare iubitor al picturii și cunoscător al arhitecturii, Filip al II-lea avea un temperament sîngeros. Sumbrou, egoist, rigid și crud, el simțea o plăcere morbidă la vederea unui autodafé și tremura de plăcere în luptă. Violența sa bestială, îmbinată cu o totală lipsă de scrupule, îmbrăcată în vălul evlaviei, i-au făcut memoria pe veci odioasă.

Filip a epuizat resursele țării și a obligat-o la o solitudine abrutizantă. Dar masca de fier care ținea locul unei fețe omenești se frînse la bătrînețe, ca urmare a înfrîngerilor suferite, ajungînd ca el, atotputernicul monarh, căruia părea că nu-i curgea sînge omenesc în vine, să plîngă pe umerii fiicei sale, gîndindu-se la viitoarea soartă a Spaniei.

În acest climat s-a născut, a crescut și a trăit o fulgerătoare ascensiune politică Antonio Perez.

Cine era acesta?

S-a născut în Aragon în 1539, ca fiu, din afara căsătoriei, al lui don Gonzalo Perez, arhidiacon de Sepulveda, secretar de stat al împăratului Carol al V-lea. Datorită funcției pe care o deținea tatăl său, Antonio, din ordinul împăratului Carol al V-lea, a fost recunoscut în 1542 ca fiu al lui Gonzalo, în pofida tuturor legilor canonice și civile. A frecventat Universitatea din Alcalá și apoi a fost trimis de tatăl său în străinătate, unde tînărul Perez a primit o educație aleasă, terminîndu-și studiile cu rezultate strălucite și învățînd și numeroase limbi străine.

LA CURTEA LUI FILIP

Curînd după întoarcerea în patrie, Antonio a devenit prieten intim al familiei prințului de Eboli, Ruy Gomez de Silva, șeful «partidului toleranței», care lupta la curte cu partidul intransigent al ducelui de Alba. Prințul de Eboli, ministru de stat și favorit al regelui Filip al II-lea, l-a chemat îndată la curte pe tînăr pentru a-i încredința o funcție la secretariatul de stat.

Aici, Antonio s-a distins prin inteligență, putere de muncă și comportare aleasă față de colaboratorii săi, neîntîrziind să cîștige și bunăvoința temutului rege Filip al II-lea. El a început să ducă o viață care rivaliza cu aceea a celor mai mari seniori spanioli, nu ieșea pe străzile Madridului decît însoțit de o numeroasă escortă de pași și valeți.

Viața luxuoasă pe care o ducea Perez a trezit invidia și bănuiala unor cercuri influente, care îl considerau lipsit de bunul-simț de care trebuia să dea dovadă un ministru.

Pentru a-i asigura o viață mai așezată, prințul de Eboli l-a căsătorit cu Ioana de Coello y Vozmediano, moștenitoarea unei averi fabuloase.

Istoriografia spune că Filip al II-lea a ezitat înainte de a-l fi promovat pe Antonio Perez într-o funcție mai importantă la curte, din cauza purtării sale prea libere și a aventurilor sale sentimentale. Doar

Caracterul lui Filip al II-lea — regele care simțea o plăcere morbidă la vederea unui autodafé și care îmbrăca în vălul evlaviei violența și totala sa lipsă de scrupule — apare cu toată claritatea în portretul alăturat.

după ce s-a căsătorit, în 1575, Antonio a fost numit în funcția de mare însemnată și încredere de șef al serviciului depeșelor regelui. Mai mult, monarhul l-a făcut confidentul său.

În această perioadă Perez s-a îndrăgostit de Ana de Mendoza, prințesa de Eboli, văduva lui don Ruy Gomez de Silva, fostul protector al lui Antonio.

PRINȚESA DE EBOLI

Ana, mamă a zece copii, împlinise atunci treizeci și șase de ani. Deși avea un ochi bolnav —, peste care purta un bandaj negru —, era încă una dintre cele mai frumoase femei de la curtea regală a Spaniei. Era energică și deosebit de extravagantă chiar și pentru acele vremuri, cînd o înaltă senioră feudală își putea permite cele mai neobișnuite capricii.

Prințesa umbla însoțită în permanență de patru spadasi, pe care îi utiliza în scopuri mai mult decît dubioase. Pe unul dintre ei îl alungase deoarece nu ucisese în viața lui decît un singur om. Din cei trei rămași, unul se numea Luchali (după un celebru corsar al secolului al XVI-lea); al doilea, botezat «îngerul păzitor», era omul de încredere care o însoțea cînd ieșea noaptea în oraș; al treilea se numea Camil. Cu spadasiinii ei Ana de Mendoza organiza

din cînd în cînd diverse «exerciții», avînd ca temă uciderea unor oameni.

Se credea, în genere, că prințesa de Eboli i-a fost fidelă soțului ei, dar se zvonea totuși că l-ar fi înșelat cu însuși Filip al II-lea! Cert este că regele o plăcea și că în atitudinea sa de mai tîrziu față de Antonio, Filip va fi influențat și de gelozie, datorită sentimentelor pe care femeia îndrăgită de el le manifestase față de frumosul și elegantul curtezan. Și aceasta cu atît mai mult cu cît regele, mic de statură și cu fața spălăcită, era un afemeiat notoriu, foarte sensibil la orice «ofensă» adusă onoarei sale de bărbat.

După moartea soțului ei, prințesa a manifestat un doliu zgomotos și violent. Potrivit obiceiului epocii, a hotărît să se călugărească și chiar s-a dus la mănăstirea Carmelitelor, pe care ea însăși o întemeiasse în localitatea Pastrana. Acolo a avut însă o asemenea comportare turbulentă încît a fost sfătuită să părăsească lăcașul, ceea ce a și făcut — încetînd însă, în același timp, să mai facă mănăstirii donațiile ei obișnuite.

După întoarcerea la Madrid, dona Ana a uitat de durerea pricinuită de moartea soțului și a început legăturile de dragoste cu Antonio Perez. Vizitele pe care secretarul de stat i le făcea în văzul întregului oraș, la cele mai nepotrivite ore, și cadourile deosebit de scumpe pe care ea le dăruia bărbatului iubit erau compromițătoare, dar prințesa de Eboli părea că se sinchisește prea puțin de aceasta. Dealtfel asemenea legături amoroase au mai existat cu duimul la Madrid și nici cea la care ne referim aici n-ar fi avut urmări atît de zguduitoare, dacă n-ar fi intervenit factori cu caracter politic.

TRIMISUL LUI DON JUAN DE AUSTRIA SOSEȘTE LA MADRID

În acest timp sosi la Madrid, venind din Țările de Jos, Juan Escovedo, secretar al lui don Juan de Austria, guvernatorul general al Țărilor de Jos și frate vitreg al regelui Filip al II-lea. Escovedo a venit la Madrid pentru a cere regelui ajutoare în bani și ostași pentru stăpînul său. Trimisul era prieten cu Antonio Perez și fusese și el un protejat al defunctului prinț de Eboli.

Filip, bănuitor și gelos ori de cîte ori i se părea că erau în joc autoritatea sa ca rege ori prestigiul său de bărbat, începuse să se neliniștească din cauza ambiției și a diverselor inițiative manifestate de fratele său vitreg, don Juan de Austria.

Înainte de a fi fost numit guvernator general al Țărilor de Jos, Juan se distinsese în calitate de comandant — desemnat de papa Pius al V-lea — al escadreii Ligii Sfinte care a distrus flota turcă la Lepanto în 1571. El a ocupat apoi Tunisul și Bizerta, în 1574. Fiind locotenent-general la Napoli, a dus negocieri secrete la Roma, prin secretarul său Escovedo, în vederea unei cruciade împotriva Angliei și a căsătoriei sale cu Maria Stuart, regina Scoției.

Aceste tratative au fost aduse la cunoștința lui Filip al II-lea de către Antonio Perez și regele a reușit să împiedice căsătoria proiectată a lui Juan cu Maria Stuart.

Antonio Perez în perioada sa de ascensiune. Confident al regelui, amator de aventuri galante, ambițios și ușuratic, el avea să cunoască surprinzătoare transformări în decursul vieții.

dar în schimb l-a numit guvernator general al Țărilor de Jos, unde coroana spaniolă trebuia să facă față unor situații dificile, datorită rezistenței opuse de populația flamandă.

Filip urmărea cu neliniște inițiativele fratelui său vitreg în funcția sa de guvernator general.

Cu cîțiva ani în urmă regele înlăturase ca secretar al lui Juan pe predecesorul lui Escovedo, Jean de Soto, reușind să-l exileze, fiindcă i se păruse că secretarul acționa împotriva tronului. Dar Escovedo îl neliniștea încă și mai mult, insistînd peste măsura cuvenită pentru satisfacerea diverselor cereri prezentate în numele stăpînului său. În plus, Escovedo a mai săvîrșit o greșeală: crezîndu-se dator să apere memoria fostului său protector, prințul de Eboli, el s-a adresat văduvei acestuia, Ana de Mendoza, atrăgîndu-i atenția asupra caracterului scandalos al legăturii sale amoroase cu Antonio Perez și amenințînd-o că în cazul cînd nu va rupe această legătură, el, Escovedo, va aduce aceste relații la cunoștința regelui.

Ana de Mendoza a respins cu indignare amestecul lui Escovedo în treburile ei sentimentale, dar Perez s-a alarmat.

George BIANU

(Va urma)

Mai întâi a fost RELONUL, fibra sintetică în stare să amenințe supremația absolută a firului de lână în domeniul confecțiilor. Numai că RELONUL poate fi utilizat acolo unde lina nu poate folosi:

rețele cord pentru anvelope
corzi pentru perii
granule poliamidice
organe de mașini
industria chimică și cea farmaceutică.

A urmat MELANA, fibră termoplastică ale cărei calități excepționale au impus-o pe piața internă și pe cea internațională. MELANA – un sumum de calități:

stabilitate dimensională și după
spălare
uscare rapidă
neșifonabilă
ușoară
inatacabilă de molii, mucegaiuri
sau bacterii

rezistentă la acțiunea agenților chimici.

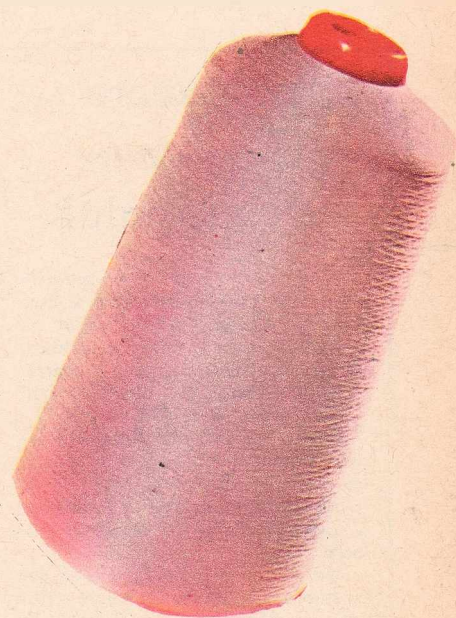
MELANA, întrebuințări multiple:
tricotaje
lenjerie

stofe pentru mobilă
îmbrăcăminte de protecție.

În curînd, Combinatul de fibre sintetice SĂVINEȘTI va produce firul texturat pentru covoare.

În curînd, pe platforma chimică SĂVINEȘTI, «RIFIL», o nouă fabrică pentru prelucrarea superioară a fibrei acrilice MELANA. Noul obiectiv industrial «RIFIL», o colaborare între Centrala de fibre chimice SĂVINEȘTI și firma italiană «ALFA-VERONE».

Combinatul chimic de fibre sintetice SĂVINEȘTI exportă în 79 de țări, printre care S.U.A., Anglia, Franța, R.F.G., Austria, Chile, Maroc, Elveția, Olanda, peste 30% din producția sa anuală.

ar fi cumplit
de trist

Tovarășul Doroftei Anania Ilie — electromecanic la sectorul S.C.B. din Pașcani — acuză că examenul pentru recrutarea de personal necesar noii fabrici de tricotaje și perdele de-acolo s-a făcut părtinitor. Și invocă următoarele argumente:

— membrii comisiei au avut o atitudine necuviincioasă față de candidate și le-au ajutat foarte mult pe cele tinere și îmbrăcate modern;

— în ultima zi a examenului, soțul unei candidate, al cărui nume nu este precizat în scrisoare, a asistat la o convorbire telefonică în cursul căreia șeful serviciului personal al fabricii i s-a comunicat, de către directorul fabricii, o listă de candidate care trebuiau neapărat primite;

— listele cu candidatele înscrise la examene cuprindeau nume pînă la litera P, iar listele cu candidatele reușite cuprindeau și nume care începeau cu literele V, Z, R, S.

Abia în anii acestui cincinal a venit rîndul Pașcanilor să cunoască explozia dezvoltării industriale intense, care, bineînțeles, va schimba, tot exploziv și intens, și felul de trai de acolo.

Ar fi cumplit de trist ca tocmai acum, în acest început de viață nouă, să-și facă loc și astfel de practici inechitabile.

Pașul păcănenilor spre statusul social de muncitor industrial e obligatoriu să fie ferit de impurități.

Și să nu uităm că partidul nostru ne cere să facem, să ajungem în totdeauna la dreptate.

propunere
de evacuare
a cinismului

Mi se pare nedrept ca o femeie de 84 de ani, care nu mai aude și care trăiește dintr-un ajutor social, să mai aibă pe cap și necazuri juridice. Mi se pare nedrept, așa, ca soartă. Și totuși, Elena Sima din București, Calea Șerban Vodă 198, le are.

Pentru că în casa dumnezeii locuiește, împreună cu nevasta și fiica, un chiriaș care, de vreo 8 ani, nu i-a plătit chiria, în schimb a insultat-o, a lovit-o, făcîndu-i fel de fel de miizerii.

Un chiriaș pe care, în '69, l-a dat în judecată și a cărui evacuare a obținut-o. Deci toate ar fi putut fi bune încă de atunci, numai că hotărîrea de evacuare a fost — misterios — modificată și unele acte din dosarul cu pricina pur și simplu au dispărut.

Așa a început, în '72, o anchetă împotriva chiriașului și a fiicei sale, pe nume Alexandru și Sofia Băbălău. Dosarul întocmit la Secția 10 a miliției a fost înaintat la Procuratura municipiului București, care încă n-a reușit să se pronunțe.

Și Alexandru Băbălău — recidivist și fără serviciu, după cum se spune în scrisoarea primită — nu numai că stă în continuare, nestingherit, în casa Elenei Sima, ci-îi și mai spune, de cîte ori are prilejul, tandre cuvinte de felul acesta: «...am cunoștințe și aștept să mori pentru a se închide dosarul!»

Dacă organele în drept au datoria să dispună evacuarea doar a unor persoane, opinia publică o are pe aceea de a hotărî evacuarea unei atitudini.

Propunem și îndemnăm la două acțiuni paralele și simultane.

Etica noastră socialistă ne-o cere.

sub semnul adevărului, justiției și echității

Pentru a fi limpede și precis rostul și hotarele acestei rubrici, socotim că este necesar să repetăm cuvîntul nostru de început:

Ne vin adesea scrisori din partea unor oameni care socotesc și afirmă că lor nu li s-a făcut dreptatea juridică (precizarea e intenționată) pe care o așteptau.

Firește, e deosebit de greu pentru un ziarist sau chiar pentru mai mulți să refacă o anchetă săvîrșită de un șir de organe specializate, să rejudece un proces trecut prin mai multe instanțe de judecată.

Dar asta nu înseamnă că ești — tu, ziarist — justificat să întorci spațele tuturor celor care vin să-ți ceară o mină de ajutor ca de la om la om.

Și atunci ne-am gândit să procedăm și gazetărește, dar și juridicește. Gazetărește, făcînd publice nemulțumirile justițiabililor. Juridicește, invitînd-o la replică pe «cealaltă parte».

Deci noi vom afirma mai puțin, în schimb vom interpela mai mult.

Bineînțeles, răspunsurile le vom publica și, tot bineînțeles, unele vor fi nu tocmai pe placul celor care le-au pretins. Dar asta face parte din regula jocului.

Nelu IONESCU

încurcătură blestemată

În căsnicie — ca mulți dintre cei care o fac înainte de armată — Dumitru Patraș a călcat cu stîngul. La întoarcere, nevasta i-a spus clar că și-a găsit un alt bărbat. Dumitru Patraș a tras linie și a adunat, constatînd că, în fapt, însurătoarea lui a durat doar între 19 octombrie și 11 decembrie '63. Apoi s-a resemnat și a pornit un proces de divorț, într-un fel neisprăvit nici în ziua de azi.

Un proces care l-a costat mult și, ce-i drept e drept, nu i-a rezolvat problema. L-a costat întii 500 de lei, într-o primă acțiune respinsă ca incomplet timbrată. Și l-a mai costat încă 3 450 lei — taxă de timbru și onorare de avocat — într-o a doua acțiune, introdusă în mai '68, la Vaslui, respinsă ca neîntemeiată.

Dacă n-a declarat recurs împotriva acestei ultime hotărîri, Dumitru Patraș ar putea obține divorțul mult visat doar introducînd o nouă acțiune, altfel întemeiată, și pentru care, bineînțeles, ar trebui plătită o nouă taxă de timbru.

Or, Dumitru Patraș tocmai de asta se plînge: că vizavi de salariul său de 1 050 lei o nouă taxă ar plăti-o tare cu greu; și că această plată ar însemna și o nedreptate, pentru că respingerea acțiunii anterioare s-a făcut în pofida existenței celor mai evidente rațiuni de desfacere a căsătoriei sale.

Și iată acum care ar fi aceste rațiuni:

În fapt, Dumitru Patraș nu mai

conviețuiește cu soția sa de 9 ani.

Soția sa trăiește cu Ion Pălii, are și un copil cu acesta, dar de căsătorit nu se poate căsători cu el, nefiind încă — legal — liberă.

Ion Pălii își recunoaște copilul, însă ca să-l poată «trece pe numele său» a pus-o pe mamă să-l dea în judecată pe Dumitru Patraș pentru obligarea lui la plata unei pensii de întreținere pentru copil; iar Dumitru Patraș a replicat, în bună înțelegere cu tatăl adevărat, cu o acțiune de tăgădă a paternității. Desigur, și aceste acțiuni au implicat niște cheltuieli.

Dumitru Patraș trăiește cu o altă femeie, dar «legat» fiind, n-o poate «lua».

În fine, soția lui Ion Pălii, la rîndul ei, trăiește și are un copil cu un alt bărbat, dar nici ei nu se pot căsători.

Neavînd decît scrisoarea tovarășului Patraș în față, nu știu dacă și în ce măsură hotărîrea de la Vaslui este într-adevăr neîntemeiată și încă atît de strident.

Dar, oricum, cert e că greșeala de început aparține soților, hotărîrii lor pripite de a se căsători. Însuși talmeș-balmeșul acesta de căsătorii fără copil și concubinaje cu copii are și el semnificația lui. Firește, se poate spune «Așa-i viața, să n-o judecăm ca în manuale!», numai că bilbielile trebuie și ele plătite. Încît, să nu tragem la răspundere numai judecătorii și dispozițiile legale privitoare la taxele de timbru, ci și pe noi. Să ne întrebăm mai des dacă ne purtăm potrivit eticii socialiste.

șampon
și șicane

Din '62, Viorica Bujdei lucrează, ca șamponieră, la cooperativa «Igienă» din Iași. Dar, firește, vrea să crească profesional și de aceea, în două rînduri, se înscrie la examene de coafeză. Prima oară, spre surprinderea colegelor care au asistat la probele ei, este respinsă; iar a doua oară, pur și simplu nu este anunțată de către conducerea cooperativei și află data concursului abia după ce acesta se ținuse.

Dealtfel, întreaga viață în cooperativă a Vioricăi Bujdei este alcătuită dintr-un lung șir de șicane.

Șicane din partea fostului vicepreședinte, azi pensionar, pe nume Weistal, căruia ea i-a respins niște propuneri foarte precise

Șicane din partea actualei vicepreședinte a cooperativei, Lia Gițu, care, femeie fiind, e invidioasă pentru că Viorica Bujdei e frumoasă și a fost aleasă, ea, în repetate rînduri ca model în concursurile republicane ale celor mai bune coafeze.

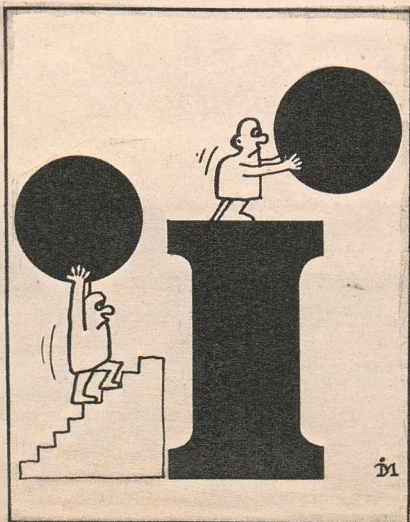
Șicane din partea Anei Tițu, șefa de secție, care și-a angajat o fină direct într-un post care cere calificare, susținînd că fina ei s-a calificat acasă; iarăși din partea Anei Tițu care, de față cu clientele și colege, o insultă și o amenință că o va «zbură cînd va voi din cooperativă în construcții, că pe ea n-o poate reclama nimeni, avînd pile la Uniunea județeană a cooperației meșteșugărești», unde-i salariat soțul ei.

Șicane și din partea lui Nicolae Toma, cel care se pare că a reușit performanța să poarte grija farmecului, a picioarelor și a capetelor ieșenilor, fiind «de meserie președinte», cînd la «Solidaritatea» — cooperativa de cizmărie, cînd la «Igienă» — cooperativa de frizerie și coafură.

Toate acestea nu ni le scrie Viorica Bujdei — care-i timorată de ce se petrece în jurul său și își teme pîinea — ci soțul ei, Constantin Bujdei, un om care se declară nedispus să înghită domnia bunului plac.

Cît despre mine, dacă cele de mai sus sînt într-adevăr așa și dacă mi-ar fi în putere să-i sancționez pe cei care pătează firma faimoasei bresle a lui Figaro cu amestecuri moralneigienice, de arbitrar, familism și grosolanie, atunci i-aș pune să scrie — cu săpun, pe oglindă — în fața onoratei clientele, zilnic de cîte o sută de ori, imposibilul titlu, — format din trei vorbe toate începute cu o literă supermoldovenească —, titlu pe care l-am pus acestui articol.

Dar dincolo de glumă, sînt sigur că adunarea generală a cooperativelor ieșene de la «Igienă» va găsi o modalitate cu mult mai eficientă de a face curățenia la ei acasă.

cronica ringului

400 de copii teribili...

Campionatele europene de box s-au încheiat cu un frumos succes pentru sportivii români. Eliberați de grijile și emoțiile acestei mari competiții continentale, să revenim la probleme pugilistice mai puțin palpitate, dar, așa cum veți vedea, deosebit de importante pentru viitorul sportului cu mănăși din țara noastră. Este vorba de schimbul de miine al celor care fac astăzi faima boxului.

Cunoaștem cu toții expresia «schimb de generații». Este scuza cea mai des folosită de către antrenorii unor formații puternice (nu numai de box) intrate într-o perioadă de criză. Redutabila, pînă acum cîțiva ani, echipa a pugiliștilor italieni nu a participat anul acesta la campionatele europene. Motivul reputatului antrenor Natale Rea: «La noi se produce o schimbare de generații...» O explicație asemănătoare dau și antrenorii polonezi după eșecul echipei lor la «europenele» de la Belgrad, și tot așa procedează tehnicienii pugiliștilor bulgari. Pînă acum vreo patru ani și echipa de box a României era într-o permanentă «schimbare de generații». Priveam neputincioși la acest fenomen ce cădea ca un blestem și nu-i găseam antidotul. Soluția salvatoare au dat-o antrenorii din provincie și îndeosebi maestrul Cristian Panaitescu din Cîmpulung și Gheorghe Bobinaru din Brăila. Ei au început cei dintîi să se ocupe în mod serios de copii și juniori, oferind în fiecare an elemente talentate, bine pregătite, care au pătruns în echipa națională aproape pe nesimțite, menținînd-o mereu tînără și ferind-o de «spectaculosul» schimb brusc de generații. Federația de specialitate a înțeles fenomenul și a început să se ocupe tot mai mult de tineret.

Am asistat cu două luni în urmă la finalele campionatului național de juniori, care s-au desfășurat la Brăila. «Noul val» se anunță a fi formidabil. Rămîne de văzut dacă antrenorii vor ști să-l păstreze, să-l facă să se antreneze în continuare cu seriozitate și modestie. Treaba nu este ușoară, deoarece boxerii juniori sînt ca păsările. Cînd le-au crescut aripi, vor să zboare după bunul plac. De cele mai multe ori pugiliștii nu știu să evite capcanele comodității și înfumurării.

Federația de specialitate face eforturi serioase pentru a dezvolta și întări fondul de aur al boxului nostru, care este tineretul. În vacanța mare din anul acesta, 400 de copii îndrăgostiți de «careul magic» din întreaga țară vor petrece o lună de zile în taberele organizate special pentru ei de către forul nostru de box. La ora cînd citiți aceste rânduri, 60 de tineri pugiliști, invitați ai federației, își petrec aceste zile sus pe munte.

Din rîndurile acestor 400 de boxeri juniori se vor ridica cei care, cu timpul, îi vor înlocui pe Gruiescu, Pometcu, Cuțov, Năstac și ceilalți ași ai echipei noastre de azi. Ei ne feresc de nedoritul schimb spontan de generații. Acești 400 de copii teribili...

Petre HENȚ

tenis

tovarășul
inspector a decis

Înființate cu ani în urmă în aproape toate centrele importante, secțiile de tenis ale școlilor sportive nu au reușit încă să constituie o prezență activă în tenisul nostru de performanță. În legătură cu îmbunătățirea activității în aceste secții am solicitat opiniile fostului daviscupman Alexe Bardan, șeful catedrei de tenis a Școlii sportive nr. 3 din București. Iată ce ne-a declarat acest pasionat antrenor:

— Îmbunătățirea activității în secțiile de tenis ale școlilor sportive este condiționată, după părerea mea, de următorii factori:

a) Existența unei baze sportive proprii pentru fiecare secție, unde elevii (mai ales în vacanță) să poată veni și în afara orelor de program. În acest sens, trebuie să vă spun că de mai bine de un an mă lupt să reamenajez o bază care pînă nu demult era lăsată în paragină. Am alergat după fonduri, aprobări, materiale, oameni, am făcut muncă patriotică cu elevii și acum lucrurile merg bine. Dar tot acum, cînd treaba este spre sfîrșite, a apărut tovarășul inspector Predețeanu, de la Ministerul Educației și Învățămîntului, care a decis afectarea a 4 din cele 7 terenuri altor sporturi. Așadar, probabil că în curînd voi termina lucrarea și voi începe lupta de «apărare» a terenurilor, pentru că sîntem 5 profesori, cîteva sute de elevi și pentru că cele 7 terenuri sînt și așa insuficiente. Și mai e ceva, e foarte greu, oricîtă bunăvoință ai avea, să faci tenis alături de baschet sau handbal.

b) Față de specificul tenisului, numărul elevilor dintr-o grupă este prea mare, iar numărul antrenamentelor prea mic. Eu cred că și în condițiile jucătorilor începători, o grupă nu poate cuprinde mai mult de 10 elevi, cu minimum 5 antrenamente săptămînal.

c) Mai multă înțelegere din partea conducătorilor școlilor generale. La Școala generală 128, colega mea, prof. Aida Samur, a fost dată pur și simplu afară din școală atunci cînd încerca să selecționeze elevi!

d) Stimularea elevilor avansați cu o minimă indemnizație (costul transportului, dulciuri, răcoritoare etc.), obișnuită la celelalte cluburi.

e) Selecționarea unor cadre didactice pasionate, care în activitatea lor să nu se rezume numai la orele prevăzute de norma didactică.

Subscriu fără rezerve la aceste întemeiate puncte de vedere.

Ștefan GEORGESCU

P.S. La Wimbledon, Năstase a început ascensiunea singurului mare vîrf necucerit încă. Îi urăm succes, sperînd că ploaia londoneză să nu-i mai macine nervii așa cum s-a întîmplat înaintea memorabilei finale de anul trecut. S.G.

cititori-comentatori

sportul feminin în impas?

După ce au învins prejudecățile de rigoare, fetele din Tîrgoviște reușiseră la un moment dat să spargă gheața și să se afirme cu o echipă de volei. Trecînd de la voleiul în cerc la cel cu plasa, stimulate de un pasionat, — regretatul dr. Eugen Străjescu —, cîteva fete au ajuns pînă în divizia A. Istoria postbelică a sportului feminin tîrgoviștean mai consemnează cîteva file la handbal și vagi, neconcludente, încercări la tenis de masă, baschet, fotbal (moda, ce vreți?). Tot bilanțul, cu contrazicerile firești, nu înseamnă însă mare lucru.

Dar ce e mai grav, la această oră, cu toată bunăvoința, nu putem nota nimic la capitolul realizări. Vina pare să aparțină deopotrivă dirigitorilor sportului din municipiu, specialiștilor (dintre care foarte mulți sînt... profesoare) ș.a.m.d. Este regretabil că în locul celor 6-8 fete care au jucat 10-15

ani în echipa de volei, menținînd-o permanent în frunte, n-au fost pregătite înlocuitoare. Aspirantele la I.E.F.S. de acum par a accepta sportul doar ca pe ceva aducător de grație și cam atît. Ambiția a rămas apanajul altora!

Oricum, dacă noua conducere a C.J.E.F.S. și fetele din municipiu, începînd cu profesoarele, vor pune umărul (și talentul), probabil că anii următori vor însemna noi reușite și hiatal prezentului va fi uitat. Mentalitatea aceasta a evitării de către fete a sportului trebuie schimbată la Tîrgoviște (și probabil nu numai aici), fiindcă nu cred că doar centrele universitare și încă vreo cîteva localități nasc ambițioase prezențe în șort pe terenul de sport.

Lucian GRIGORESCU — Tîrgoviște

fișier

ion
oblemenco

S-a născut la 13 mai 1945 la Corabia, în județul Olt. A absolvit «Liceul nr. 1 — Nicolae Bălcescu» din Craiova. Actualmente este student în anul III al Facultății de științe economice din Bănie. Este căsătorit cu Margă Lepădatu, fostă jucătoare de volei a «Universității». Este tatăl unei fetei — Clara, care împlinește astăzi, 30 iunie a.c., un an.

Ion Oblemenco și-a început activitatea fotbalistică în orașul său natal, Corabia. După aceea a urmat o scurtă perioadă în care a încercat să se acomodeze cu jocul echipei bucureștene «Rapid». De cinci ani este «omul de gol», «tunarul» oltenilor, centrul atacant al «Universității» Craiova. În campionatul național de fotbal 1972-1973 obține pentru a doua oară (consecutiv) titlul de golter, înscriind 21 de goluri cu toate că 7 etape nu a fost prezent în echipă (din motive medicale). Este un jucător plin de modestie, corect, sobru și conștiincios, un bun coleg, angrenat perfect în jocul colectiv al echipei care a ratat de curînd titlul de campioană națională la fotbal.

Toma MICHINICI

albert batteux vorbește despre covaci

Sub acest titlu revista franceză «L'Express» nr. 1145, 18-24 iunie 1973, publică un scurt interviu cu Albert Batteux, fostul antrenor al prestigioasei echipe Stade de Reims, care între 1956 și 1962 «colecționa titluri și trofee». Printre altele citim cu plăcere: «Înainte de toate, o precizare: sînt un vechi prieten al lui Ștefan Covaci — copiii și nepoții mei îi spun unchiul Covaci». Să fie într-un ceas bun!

lumea văzută de aproape

fumați?

Mărturisesc cu toată sinceritatea că în controversata problemă a fumatului aş putea fi bănuat de parțialitate. Fiind eu însumi în culpă, ba și cițiva dintre membrii familiei, nu voi încerca deci să demonstrez că pleoara celor care se opun fumatului nu are sorți de izbândă. Folosind cu toată obiectivitatea argumentele pro și contra, las cititorilor deplina libertate de a trage concluziile. Mai ales că un ilustru personaj, fiind întrebat dacă este greu să te lași de fumat, a răspuns: — Citiți de puțin. Eu am renunțat, cu cea mai mare ușurință, de cel puțin o sută de ori.

Oricât de precise ar fi statisticile, cred că în cazul aprecierii răspîndirii pe glob a țigărilor ele trebuie considerate cu aproximație. Pentru că, dacă ar fi să socotim ca absolute cifrele date—in raport cu numărul de pachete de țigări vîndute—ar însemna că numai un sfert din populația Terrei este stăpînită de acest viciu. Or, ciți dintre locuitorii diferitelor țări nu sînt producători direcți ai buruienii care scoate fum? Ba, unii dintre ei au și tradiție îndelungată, moștenind de la stră-strămoșii lor obișnuința de a fuma, fără măcar să știe că planta se cheamă tutun, iar substanței toxice pe care o conține i se spune nicotină, după numele francezului Nicotte. Cum necum, fumatul a căpătat în zilele noastre o asemenea răspîndire încît se poate spune că el a devenit problema numărul 1, care preocupă medici, cercetători, psihologi, ba chiar oameni politici. În Statele Unite s-a introdus sistemul ca pe fiecare pachet să fie înscris avertismentul: «Directorul general al sănătății a stabilit că este periculos pentru sănătatea dumneavoastră să fumați țigări.» Începînd din această vară, pe cursele aviatice fumătorii vor fi izolați într-un sector bine definit al avionului. Televiziunea nu mai transmite reclame pentru diferitele fabrici producătoare de țigări. În Suedia s-a luat hotărîrea de a se mări de cîteva ori prețul la tutun, sperîndu-se că pe această cale mulți dintre fumătorii pasionați se vor pierde pe drum.

Revenind însă la medici, trebuie subliniată înainte de toate concluzia la care au ajuns după îndelungi cercetări de laborator și experimentări chiar pe cei mai înfocați consumatori de tabac. Doctorii sînt de părere că fumatul acționează cu efecte nocive asupra organismului, favorizînd dezvoltarea cancerului pulmonar, a bronșitei cronice, a maladiilor cardiovasculare, artritei, cancerului la gură și la laringe. În acest sens, profesorul doctor Charles Fletcher, din Anglia, o somitate în materie, este absolut categoric. La rîndul său, doctorul Helmut Wakeham, conducătorul renumitului laborator din Richmond, spune: «Țigara este un adevărat furnal în miniatură. Extremitatea care se consumă are o temperatură de

aproximativ 800°, iar fumul iese la o temperatură de 28°. Între aceste două extreme intervin o multitudine de reacții instantanee, dînd naștere la noi molecule. Specialiștii apreciază că numărul lor total se situează între 10 000 și 100 000».

Cercetări în acest sens, care converg spre aceleași concluzii alarmante, sînt făcute în Anglia, Franța, Italia. Nu demult, revista italiană «L'Europeo» a publicat o anchetă, demonstrînd efectul dăunător al abuzului de tutun. În numărul 1141 din 27 mai a.c., revista «L'Express» publică sub semnătura lui Gérard Bonnot un articol deosebit de interesant. Pe cele două talere ale balanței, autorul așază cu grijă și aprecierile pozitive, și pe cele negative. În acest sens, după ce dă cuvîntul adversarilor fumatului, prezentînd toate argumentele științifice, el arată că doctorii Jean-Claude Buxtorf și Jean-Louis Beaumont, care studiază fenomenele accelerării ritmului cardiac și ale creșterii tensiunii arteriale la fumători, sînt de părere că nicotina nu este periculoasă decît pentru oamenii care suferă deja de tulburări cardiovasculare.

În continuare, autorul citează, apropo de scuza fumătorilor că simt nevoia să facă apel la țigară în diferite momente, cele spuse de doctorul William Dunn, conducătorul laboratorului din Richmond de psihologie a fumătorului: «Fumatul provoacă aproximativ aceleași reacții viscerale ca o emoție neprevăzută—fericită sau nefericită. Se pare că fumătorul încearcă să se pună, în mod artificial, într-o permanentă stare de emoție».

La rîndul său, profesorul canadian Hans Selye, la care se referă articolul din «L'Express», socotește că tutunul este o maladie a civilizației, un răspuns la «agresiunile vieții cotidiene».

Poate că de la asemenea concluzii s-a pomit și cînd s-a lansat zicala «răbdare și tutun».

Cert este că la ora actuală se duce o campanie pe plan mondial împotriva fumatului. Că tutunul nu reprezintă un element de sănătate pentru om, nu încapă nici un fel de îndoială. Multe sau puține la număr, țigările fumate zilnic nu fac decît să contribuie la zdruncinarea echilibrului din organism. Chiar dacă în prezent se fac cercetări pentru producerea tutunului sintetic, se pare din celuloză—viciul rămîne viciu, indiferent dacă va scădea la 50 la sută cantitatea de nicotină inhalată.

Și concluzia?

Rog să o trageți fiecare dintre dumneavoastră, meditînd la ea în liniște și, dacă se poate, fără a savura în acest răstimp țigara preferată.

Semnatarul acestor rînduri le-a așternut pe hîrtie renunțînd la obișnuința cotidiană. Măcar în această ocazie să fie cît de cît imparțial.

Ion MĂRGINEANU

românia: oaspete de onoare

LA REPUBBLICA SOCIALISTA OSPITE D'ONORE AL FESTIVAL DELL'UNITÀ DI VENEZIA

La Romania si presenta

Scintele
l'Unità

Așa cum ziarele noastre au anunțat la timpul potrivit, România a participat ca oaspete de onoare la Festivalul național al ziarului «l'Unità», organul Partidului Comunist Italian. «Participarea României la festival — arăta la mitingul popular din Insula Santa Elena tovarășul Cornel Burtică, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R. — constituie expresia relațiilor frățestii dintre comuniștii români și italieni, care se întăresc continuu pe fundamentul trainic al marxism-leninismului și internaționalismului proletar». Ziarul «l'Unità» a publicat pe prima pagină mesajul secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, adresat cu acest prilej comuniștilor italieni. În același număr, cotidianul

La Romania ospite d'onore

Il messaggio del compagno Ceausescu segretario del PC romeno

P.C.I. a publicat un amplu supliment, bogat ilustrat, dedicat țării

noastre. Iată, alăturat, facsimile după «l'Unità».

mapamond '73

nobel (II)
„testamentul“

Testamentul lui Nobel, scris la 27 noiembrie 1895, cu un an înaintea morții, a stîrnit o vilvă cum puține moșteniri au putut suscita în lume. Lăsa peste 31 de milioane de coroane suedeze, provenite din exploatarea unor fabrici și uzine amplasate în opt țări europene, celor mai nobile cauze ale căutărilor minții omenestii: luptei pentru pace, cuceririlor de seamă în domeniile chimiei, fizicii, fiziologiei și medicinei, literaturii și operei de cunoaștere și apropiere între popoare. Trei sute de cuvinte care aveau să încoroneze un destin cu laurii unui inegalat prestigiu — acela al premiilor Nobel.

Nobel nu făcea filantropie mărunță, de ochii lumii, și nu se voia oștean al «Armatei salvării». Net, declara în testamentul său: «Fondurile să fie distribuite în fiecare an cu titlul de recompensă persoanelor care, în cursul anului încheiat, au adus umanității cele mai mari servicii». Testatarul însăreina trei instituții suedeze și totodată un comitet ales de către Stortingul norvegian pentru decernarea premiilor, încredințînd în primul rînd țării sale de baștină rolul de executor al ultimelor sale dorințe.

A fost, neîndoiește, în cele 300 de cuvinte scrise cu cerneală pe o pagină acum îngăbenită de vreme, o scînteiere de geniu. Explozia de inteligență și generozitate a unei dinamite de materie cenușie care, încă o dată, în fața neînțelegerii afirmă cu tărie «A fi!». Dar n-a fost prea ușor să fie. Patru ani s-au scurs pînă la punerea la punct a dispozițiilor testamentare în pofida contestațiilor unor urmași din familie și chiar ale unor țări care revendicau drepturi execu-

torii. Împrejurările tranșării în favoarea Suediei, așa cum o dorise Nobel, n-au fost lipsite de dramatism. Un acord amiabil cu falanga contestatarilor a fost realizat abia în 1898, iar legatarul desemnat de testatar, «Fundația Nobel», nu și-a putut obține regulamentul special pentru decernarea premiilor stabilite decît la 29 iunie 1900, la aproape trei ani după deschiderea testamentului. Prima decernare a avut loc în 1901 pentru valorile cele mai marcante ale primului an din secolul XX. Prin asta, a învins.

Știa că va reuși. N-a fost un simplu strîngător de averi, n-a fost un posedat de zornăitul fascinant al aurului acumulat care să se fi trezit la apusul vieții străfulgerat de o idee compensatoare, ci un spirit lucid, elevat, cu preocupări literare, el însuși un mare inventator, pacifist convins, conștient de faptul că, în condițiile societății în care a trăit, nu mărunta filantropie putea îndrepta lucrurile. A lăsat totul competiției inteligențelor, descoperitorilor din domenii vitale pentru progresul omenirii, luptătorilor pentru pace — cea pace în care Nobel vedea singura stare de spirit propice conviețuirii popoarelor, singura sursă de moralitate pentru armele științei care n-au altă rațiune de a exista decît dacă servesc omului și omeniei.

A fost un mare patriot — ultimul act al existenței sale, cu profunde implicații asupra prestigiului în lume al țării care l-a născut, o dovedește din plin. Dar totodată a fost un om al Terrei, această vastă locuință comună, în care locatarii n-au decît o acoperire asupra ipotecii asumate: conviețuirea pașnică, într-un deplin respect reciproc. Privesc pagina cu cele trei sute de cuvinte care stau la baza celui mai prestigios premiu al planetei și mă plec în fața ei cu închinăciune. E testamentul demnității și al onoarei.

Ioan GRIGORESCU

«Ultima țigară». În primat pe tricourile purtate de tineret (în fotografie, un tînăr suedez) textul — ca și desenul pe care-l însoțește — cheamă la un efort în apărarea propriei vieți.

valori românești în univers

dinu lipatti

Una dintre cele mai emoționante și mai elocvente fotografii din câte cunosc, și care n-ar putea lipsi dintr-un muzeu al imaginilor definitorii ale artei românești, îl înfățișează pe George Enescu încununând cu lauri fruntea copilului Dinu Lipatti. Cuvintele nu sînt în stare să traducă sublimul acestei formidabile scene, în care tînărul zeu al muzicii noastre, tînînd în mîna stîngă vioara, se înclină puțin către copilul de trei ani, spre a-i așeza pe frunte coroana gloriei prefigurată, în timp ce precocul laureat, la rîndu-i strîngînd în mînă o vioară ca pentru păpuși, își țintește maestrul în ochi cu o încredere și o supunere ce amintesc privirile din pinzele lui Rafael.

Enescu concentrase în personalitatea sa creatoare toată miraculoasa măiestrie a cîntăreților și lăutarilor anonimi ai acestor țări, acordînd geamătul scripcii și tînguirea cavalului la cheia muzicii universale; Lipatti primea, odată cu coroana consacrarii genului său grăbit, din mîna și din încrederea maestrului citrul comorilor neasemuite ale unui limbaj și ale unei simțiri care aveau să uimească într-o zi lumea cu invenții și trumuseți fără egal.

Înțelesul adînc al acestei emoționante scene nu trebuie să rămîna doar în cercul inițiatorilor: dacă Enescu întreprinsese un act temerar și unic de punere în actualitate a unei culturi milenare încă netraduse, odată

cu momentul evocat arta muzicală românească avea să-și ale rostul său firesc de purtătoare fidelă a celor mai nobile trăsături ale sufletului nostru în sterele înalte ale expresiei artistice și, totodată, pe întinderile nesfîrșite ale lumii civilizate.

Dinu Lipatti (născut în 19 martie 1917) este un continuator de geniu nu numai al performanțelor universale ale virtuosului și muzicianului care îi mîngîia fruntea cu laurii încrederii, ci și un succesori de geniu în arta mult mai anevoioasă și mai rară a umanismului magistrului său, a creației componistice cuprinzătoare de grave mesaje filozofice. Este uimitor cât de departe a putut ajunge Dinu Lipatti pe calea afirmării unei culturi străvechi și etern tinere într-o viață care s-a stins năprasnic la vîrsta de numai 33 de ani; după studii strălucite, după ce a primit premiul de compoziție George Enescu (1934) și numeroase mari distincții pentru interpretare și compoziție la Viena și Paris, Dinu Lipatti și-a împărțit cu rară generozitate darurile în toate domeniile muzicii unde simțea că are de adus o contribuție originală și de necontestat. A călătorit mult, a cîntat alături de cei mai mari dirijori și instrumentiști ai vremii, a uitat și a copleșit auditoriul marilor săli ale lumii cu știința și adîncimea interpretărilor sale, — devenite astăzi cote absolute de referință —, a predat pianul

la Conservatorul din Geneva (clasa specială de perfecționare), a aflat răgazul de a scrie și de a lăsa posterității o operă solidă, de o vigoare neobișnuită. Creația sa, dacă nu a putut fi bogată în opusuri, se înfățișează urechii și simțirii noastre de o prospețime și de o ingeniozitate ce copleșesc, de o construcție și o unitate recunoscute unanim clasice. Sonatina pentru pian (1932), Sonatina pentru pian și vioară (1933), celebrul Concertino în stil clasic (1936), Simfonia concertantă (1938), Trei dansuri românești pentru pian și orchestră (1945), melodiile, fanteziile și alte piese scrise în anii săi pușini i-au consacrat pe Lipatti ca pe unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai școlii componistice românești.

Istoria cunoaște destine artistice asemănătoare, clipind în timp la distanțe apreciable. Dacă Lipatti a trăit numai 33 de ani, asemănarea în multe privințe a destinului său cu acela al lui Enescu este izbitoră. Se învecinau prin credința tierbinte în muzica poporului nostru, se apropiau sub orbitoarea chemare și lumină a unui ideal comun. Gestul maestrului se repeta, într-un tel inedit, în gestul discipolului. Aceasta, pentru că amîndoi, fii strălucii ai genului românesc, resimțind adînc în conștiință cerințele supreme ale spiritualității noastre, aveau de împlinit, în acea vreme și în lume, o misiune care era a propriei lor națiuni.

La puterea formatoare de mari caractere a epocii, la sublimul act al continuității și al efortului pentru împlinirea unui ideal dincolo de destinul propriu mă gîndesc atunci cînd privesc fotografia în care Enescu își consacră elevul și îi încredințează misiunea de a înflori arta muzicală a patriei...

Mircea Horia SIMIONESCU

minut cu profesorul salinari

Carlo Salinari, directorul revistei «*Calendario del Popolo*», conducătorul catedrei de literatură italiană a Facultății de litere și filozofie din Roma, este un binecunoscut critic și istoric literar marxist al Italiei contemporane. Scrierile sale cele mai însemnate: «*Lirici din Duecento*» (1956), comentariu la «*Decameronul*» (1964), «*Problema realismului*» (1960), «*Preludiul și sfîrșitul realismului în Italia*» (1967), «*Istoria literaturii italiene*» (1970). Cartea sa «*Miturile și conștiința decadentismului italian*», ajunsă la ediția a 7-a în 1972, a fost tradusă și în românește.

Profesorul Carlo Salinari a prefațat cele trei volume de opere ale președintelui Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, apărute în limba italiană la «*Calendario del Popolo*».

— Cum apreciați creația narativă italiană de astăzi?

— Călea de ieșire din impasul care a urmat falimentului neoavangardei se îndreaptă acum spre o nouă soluție realistă. Nu se pot relua temele sau poetica neorealismului, care s-au afirmat imediat după cel de-al doilea război mondial, fiind vorba de un realism strict legat de evenimentele acelei perioade. Azi, după părerea mea, realismul trebuie să țină seamă de numeroși factori noi, începînd cu noile mijloace de cunoaștere a realității ce ne stau la îndemînă. Trebuie ținut cont apoi de faptul că

industria culturală burgheză a redus produsul literar la unul comercial — o carte nu este frumoasă sau urîță, ci se vinde sau nu se vinde, aceasta aducîndu-ne și în fața problemei unei literaturi care să fie tot mai mult adresată unui public numeros.

În Italia, restaurația burgheză nu a reușit să determine un regres al mișcării muncitorești. O literatură care se limitează la critica societății prin temele ei — disperare, angoasă, alienare etc. — nu mai e suficientă în condițiile prezentului. Avem nevoie și de o literatură care să prefigureze valorile umane care se vor impune în viitor. După mine, este necesar deci nu un realism de tip naturalist, ci așa spune un realism simbolic care, utilizînd și o serie de experiențe cu caracter lingvistic sau formal făcute de avangardă, — limbajul oniric, cel aluziv, cel simbolic etc. —, poate reprezenta realitatea noastră.

— Este reprezentativ în acest sens «romanul antropologic» «*Marea verticală*» al lui Sergio Saviani pe care l-ați prezentat publicului?

— Da, aveți dreptate. Aș mai cita volumul lui Bevilacqua «*Călătorie misterioasă*», în care într-o formă simbolică se prezintă faptele legendarului comandant al diviziilor populare italiene antifasciste, Guido Vicelli, mort în războiul civil pentru apărarea republicii spaniole.

— Care este funcția criticii literare

astăzi?

— Aceeași dintotdeauna — este o operațiune ideologică prin care se apropie patrimoniul literar artistic de clasa hegemonă. Viziunea criticii marxiste trebuie să fie aceea de recitare a autorilor literaturii noastre din punctul de vedere al clasei muncitoare. Aceasta comportă, natural, o serie de probleme, dintre care cea fundamentală este raportul dintre opera literară și istorie, perioada cînd se petrece acțiunea operei respective, adică legătura literaturii cu societatea.

— Între tradiția milenară latinătă și actualitatea dinamică a României, dumneavoastră v-ați apropiat de cea de-a doua într-o manieră politică, prin comentariile din prefețele la operele președintelui Nicolae Ceaușescu. Puteți deci vorbi despre România.

— Am fost în România, e drept, pentru puține zile. Mi-a plăcut Bucureștiul, mi-au plăcut munții. În ce privește condiția socială, am remarcat consensul popular față de politica partidului. Și în acest sens m-a impresionat mult cuvîntarea președintelui Nicolae Ceaușescu la cel de-al X-lea Congres al partidului, acest proiect care prevede dezvoltarea civilizației în cele mai diferite direcții, și am avut senzația că există efectiv posibilități pentru realizarea acestui plan prin mobilizarea maselor de către partid.

Georghe ANCA

scrisori cu adresă

koryo

Un nou cuvînt a pătruns în limbajul politic de actualitate — Koryo. El a fost lansat, săptămîna aceasta, de președintele R.P.D. Coreene, Kim Ir Sen, și constituie numele istoric al unui stat unit care a existat cîndva pe teritoriul Coreei. Tovarășul Kim Ir Sen a propus ca acest nume să-l poarte o viitoare confederație Nord-Sud, a cărei titulatură integrală să fie Republica Confederață Koryo. Propunerea președintelui Kim Ir Sen face parte dintr-un program de ansamblu conceput în cinci puncte, care constituie o nouă și importantă inițiativă privind reunificarea independentă, pașnică și democratică a Coreei. Programul prevede:

1) Înlăturarea stării de confruntare militară și amorsarea procesului de destindere dintre Nord și Sud, definite ca problema cea mai urgentă pentru realizarea înțelegerii reciproce. Ca măsuri concrete, președintele a propus încetarea cursei inamărilor, retragerea tuturor trupelor străine, reducerea forțelor armate și a armamentelor, încetarea introducerii de arme din alte țări, încheierea unui acord de pace.

2) Îmbunătățirea relațiilor dintre Nordul și Sudul Coreei, ca premisă a reunificării țării, reclamă, în concepția partidului și guvernului R.P.D. Coreene, o colaborare multilaterală, în toate domeniile — politic, militar, diplomatic, economic și cultural.

3) Președintele Kim Ir Sen a reafirmat că dialogul dintre Nord și Sud privind reunificarea națională trebuie purtat atît de autorități, cît și de cele mai reprezentative forțe politice și sociale din Nord și Sud. El a propus în acest scop convocarea unei Mari Adunări Naționale alcătuite din reprezentanți ai tuturor păturilor populației, ai partidelor politice și organizațiilor din Nord și Sud.

4) Președintele Kim Ir Sen apreciază că procesul de reunificare ar fi accelerat prin constituirea unei confederații Nord-Sud într-un stat unic, care să lase intacte, pentru moment, cele două sisteme existente în Nord și Sud.

5) Președintele apreciază că Nordul și Sudul trebuie să colaboreze și în domeniul relațiilor externe. Nordul și Sudul — a spus președintele — nu trebuie să intre la O.N.U. separat ci, dacă cele două părți doresc să intre în organizația mondială înainte de reunificare, ar trebui să adere ca un singur stat, cel puțin sub numele de Republica Confederață Koryo, după intrarea în vigoare a confederației.

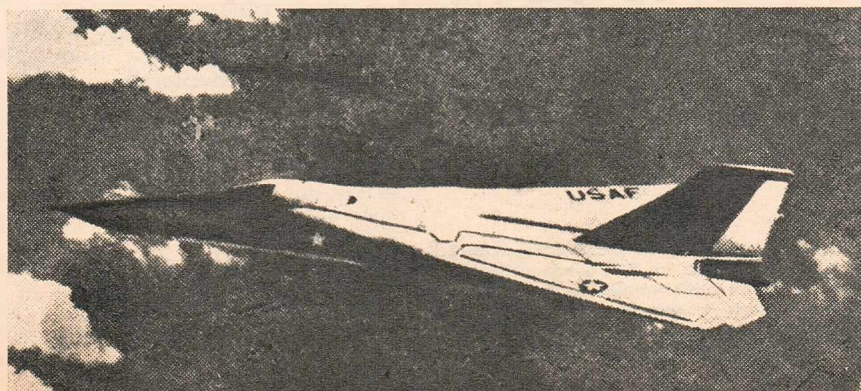
Este acesta un ansamblu coerent de propuneri care dau răspuns la numeroasele și dificilele întrebări pe care le ridică problema reunificării Coreei. Programul constituie o nouă și valoroasă inițiativă a Partidului Muncii și a guvernului Republicii Populare Democratice Coreene, a tovarășului Kim Ir Sen, care au abordat într-un spirit de profund realism aspectele complexe ale lichidării divizării națiunii coreene. Firește, condiția prealabilă fundamentală a succesului acestui program o constituie retragerea trupelor americane din Coreea de Sud, precum și abordarea de către autoritățile de la Seul, cu seriozitate și răspundere, a problemelor care privesc reunificarea țării.

Faptul că acest proces a fost amorsat, că au avut loc contacte între Nord și Sud, inclusiv la nivel înalt, care au dus la semnarea cunoscutei Declarații comune, dovedește încă o dată că orice problemă, oricît de ascuțită și dificilă, poate fi reglementată prin mijloace politice, dacă se pornește la soluționarea ei de la interesele poporului respectiv, ale cauzei păcii și securității în lume.

Ion CĂRJE

„f-111” — nou eșec al aeronauticii americane

Pentagonul a hotărît să pună capăt construirii de bombardiere de vîntătoare «F-111». Avionul de mare viteză, cu geometrie variabilă și capabil să poarte o încărcătură de bombe de două ori mai mare decît aceea a unui bombardier convențional, era considerat practic invulnerabil. Abia intrat în serviciu operativ — în toamna anului trecut, în Vietnam — s-a văzut că lucrurile nu stau deloc așa. «F-111» s-a dovedit pe cît de scump (12 000 000 dolari), pe atît de vulnerabil. Decizia de a se pune capăt fabricării lui este considerată — după abandonarea proiectului supersonicului american — un eșec grav al aeronauticii Statelor Unite.

cronica de trei secunde

O CIFRĂ

Foarte bine s-a procedat — iată, pentru o dată, putem să ne exprimăm cu gura plină și să afirmăm că s-a procedat foarte bine într-o chestiune importantă pentru viața omenirii: un arbitru spaniol a fost condamnat la o suspendare de 25 de ani, adică să nu mai fie liber arbitru 25 de ani, fiindcă a luat bani ca să influențeze rezultatul unui meci de care depindea soarta echipei Orihuela. Orihuela trebuia să intre în divizia C — mi se va spune imediat că divizia C n-are nici o importanță în viața omenirii, greșiți, sint echipe pentru care divizia C e mai importantă decât viața omenirii!

Așa că bravo, bine i-au făcut că l-au condamnat la 25 de ani—suspendare forțată, 25 de ani—pedeapsă e o cifră care dă fiori, o condamnare la 25 de ani n-a fost niciodată o joacă, bine s-a făcut că s-au importat în lumea sportului și a jocului nevinovat termenii teribili ai judecăților cu criminali și păcătoși!

...Și să se meargă mai departe: pentru aranjamente în divizia B — să le dea 50 de ani suspendare! Un arbitru care — la vîrsta de 37 de ani — măsluiește un meci de B să fie atins așa ca să-i treacă pofta pînă la 87 de ani.

Iar celor care trișează în divizia A — acolo unde se aleg de obicei, dar nu întot-

deauna campionii și retrogradatele — să li se dea muncă zilnică pe viață!

UN CALCUL

În vasta-mi incultură n-am citit nici un roman scris de John Creasy, deși există 560 romane semnate așa: John Creasy.

560 romane, în 60 milioane de exemplare, traduse în 23 de limbi.

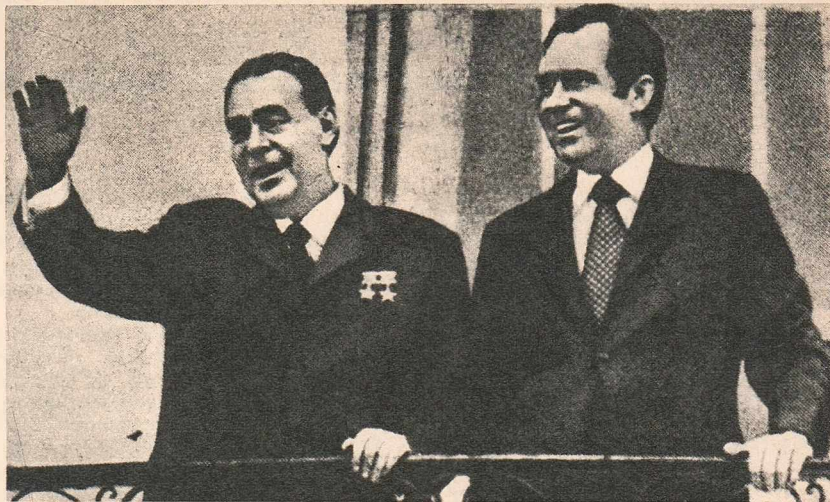
Romane politiste, dar totuși cărți. Pasionații susțin că omul acesta a creat și personaje celebre ca Toff, ca Gideon, ca Paron, ceea ce iar nu e puțin lucru — să crezi și personaje, nu numai să scrii cărți.

Se mai spune că John Creasy scria minimum 6 000 de cuvinte pe zi. Și că fusese detectiv la Scotland Yard. De unde și întrebarea mea, ca în celebrul calcul al vîrstei căpitanului: cite romane a scris, minimum, Creasy pe zi, dacă el a murit la 64 de ani, săptămîna trecută?

O groază adîncă — mult mai adîncă decît cea născută dintr-o crimă de roman polițist genial — mă cuprinde înainte chiar de a face împărțirea lui 560 la 64, presupunînd că omul acesta, ca orice om, a scris romane de cînd s-a născut.

...Și dacă acest om — ca orice scriitor — nu a scris toată viața decît un singur roman? Abia așa groaza mea atinge paroxismul.

Radu COSAȘU

la balconul casei albe

Convorbirile la nivel înalt dintre Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C. U.S., membru al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., și Richard Nixon, președintele S.U.A., au prilejuit trecerea în revistă a relațiilor bilaterale și un schimb de păreri într-o serie de probleme internaționale, inclusiv securitatea europeană și examinarea stadiului tratatelor sovieto-americane de la Geneva privind limitarea armamentelor strategice. În fotografia pe care v-o prezentăm, Leonid Brejnev — în timpul vizitei sale oficiale în S.U.A. — și Richard Nixon, împreună pe balconul Casei Albe.

oameni despre care se vorbește

RAFAEL CALDERA (n. 1916), președintele Venezuelei, a afirmat că Organizația Statelor Americane trebuie să-și reconsidere atitudinea față de țările care doresc să restabilească relațiile diplomatice cu Cuba. Venezuela este dispusă să ia inițiativa convocării comitetului juridic al O.S.A. în vederea adopțării unei hotărîri. Șapte țări din regiune și-au reluat pînă în prezent relațiile diplomatice cu Cuba.

DANNY KAYE (n. 1913), popularul actor comic, dansator și cîntăreț american, a realizat în ultimii 12 ani, participînd la spectacole de binefacere, o sumă de 3,5 milioane dolari destinați fondului de pensii al muzicienilor. Performanță pentru care Liga orchestrelor simfonice americane i-a acordat în semn de recunoștință un baston de aur purtînd o inscripție de mulțumire pentru contribuția lui la sus-numitul fond.

JEANNE M. HOLM (n. 1922) este prima femeie general maior din istoria Statelor Unite. Și-a început cariera militară în 1942 ca șofer de camion în Corpul auxiliar al femeii al armatei. În prezent este director al Consiliului pentru probleme de personal al Forțelor aeriene ale S.U.A. Gradul i-a fost acordat în cadrul unei ceremonii care a avut loc la Pentagon.

INGMAR BERGMAN (n. 1918), cunoscutul cineast suedez, — al cărui film «Strigăte și șoapte» a fost unanim considerat de criticii de la Cannes o autentică și răscolitoare capodoperă —, intenționează să turneze anul acesta la Paris un «musical» după opereta «Văduva veselă» de Lehar, cu Barbra Streisand în rolul principal. «Bergman și musical»-ul — iată o asociație care nu poate da decît un rezultat-surpriză.

HAROLD WILSON (n. 1916), fost prim-ministru al Marii Britanii, liderul opoziției laburiste, a criticat aspru într-un discurs politică economică a partidului conservator în cei trei ani recent impliniți de guvernare; costul vieții în Anglia a crescut cu 28%, prețurile alimentelor, combustibilului, îmbrăcămintei, locuințelor, în special, ca și chiriile, impozitele, tarifele etc., au înregistrat creșteri enorme.

ALBERT SABIN (n. 1906), descoperitorul vaccinului antipoliomielitic, laureat al Premiului Nobel, abandonează activitatea de laborator pentru a se dedica problemelor de organizare a cercetării. În prezent studiază în colaborare cu profesorul Giulio Tarro, de la Universitatea din Napoli, posibilitatea unei relații dintre anumiți viruși gripali și formațiile tumorale.

...spune știrea transmisă «Flacării» de Agenția «Pragopres» — și veți dori să parcurgeți acest drum pe itinerarul cel mai scurt, veți alege desigur autostrada Bratislava-Brno-Praga. Magistrala este încă în construcție, dar, vă asigurăm, e vorba de o lucrare ultramodernă, cu cite trei culoare în fiecare sens. Ajungînd pe autostradă la Praga — continuă știrea — veți avea prilejul să treceți pe cel mai tînăr pod al capitalei cehoslovace, al 14-lea la număr, care traversează nu Vltava, ci valea Nuselksky. Înzestrat de asemenea cu șase culoare, podul «Klement Gottwald» unește sudul orașului cu centrul lui, rezolvînd bună parte din problema traficului praguez, și se va integra de asemenea în traseul a două autostrăzi internaționale. O ultimă informație: noul pod începe în partea sa dinspre centru, din strada Rumunská (România).

cînd veți călători de la bucurești la praga

de la lume adunate

Hobby-ul său, turnul din Pisa. Este vorba de inginerul David Malkov, din Moscova, care este posesorul unei colecții originale cuprinzînd tot ce s-a scris, tot ce are legătură cu turnul înclinat din Pisa — și anume: 327 cărți în 22 limbi, 253 reviste, 455 cotidiene, numeroase machete ale turnului, diferite suveniruri etc. Dealtfel, inginerul Malkov este autorul unuia din numeroasele proiecte făcute pentru salvarea faimosului monument (introducerea în corpul turnului a unui schelet metalic).

Nomina odiosa... Autoritățile localității sud-africane Dispatch (provincia Cap) au luat inițiativa schimbării denumirii orașului respectiv cu cea de Vorster, întru glorificarea numelui conducătorului regimului rasist din R.S.A. Vorster și-a dat agreementul, dar, spre surprinderea inițiatorilor, locuitorii localității Dispatch, adunați într-un miting, au mulțumit pentru «cinstea» ce li se face, dar au arătat că lor le place foarte mult denumirea actuală și că nu doresc nici o schimbare.

Restricții britanice. Autoritățile londoneze au introdus serioase restricții în ce privește vizionarea de către turiștii străini a celebrei festivități de schimbare a găzii la Buckingham Palace. Astfel, agențiile turistice care organizează excursii în autocare

trebuie să se înscrie din vreme pentru obținerea aprobării respective. Așa se face că, față de numărul mediu de 200 autocare parcate înainte vreme lîngă palat, în prezent numărul lor este sub 100.

Reclamă și... realitate. O agenție franceză de publicitate a avut ideea de a alătura unui nou tip de mașină de spălat chipul unei femei normande — Jeanne Denis, în vîrstă de 80 ani. Spre surprinderea tuturor, «mama Denis» a devenit foarte curînd populară, iar mașina de spălat respectivă a adus firmei mari venituri. Atunci însă cînd patronii au vrut să ofere în dar bătrînei spălătorese un exemplar din produsul căruia i-a făcut reclamă, «mama Denis» a refuzat spunînd că «n-ar ști s-o folosească».

Sărmanii obezi. Printre numeroasele asociații nord-americane se află și una grupînd persoanele ce cîntăresc de la sute de kilograme în sus. Intitulată «Weightwatchers» (Asociația celor care veghează asupra greutății), organizația respectivă apără interesele membrilor ei împotriva întreprinderilor care refuză angajarea obezilor, pretextînd lipsa lor de agilitate, dexteritate etc. Mai mult decît atît, unii patroni afirmă că obezitatea este cel mai adesea dovada lipsei de disciplină.

(Urmare din numărul trecut)

...Luna iunie. Corina Ionescu părăsește atelierul de proiectare. Nu înainte de a-l fi anunțat pe inginerul Timu că asigurase documentele. Iese în Calea Victoriei și când să intre la «Romarta», o voce i se adresează pe un ton amical:

- Mă înșel? Nu sînteți doamna Corina Ionescu?
- Da! Însă eu nu vă cunosc.
- Nu vă contrazic. Dar tot atît de bine nu mă puteți contrazice cînd spun că vă cunosc.
- Știți că sînteți interesant?
- Dac-aș pleca și eu în croazieră pe Dunăre...
- Asta înseamnă că înainte de a-mi cumpăra costumul de plajă au început «formalitățile» de frontieră?
- Într-un fel... Tudor, căpitan de Securitate.
- Ingrată meserie. Să cunoști oameni care nu te cunosc. Și, ce e mai grav, să le dai și explicații.
- Vă deranjează?
- Nu! Acum chiar mă amuză.
- Atunci să trecem la obiect.
- Și anume?
- Inginerul Timu.
- Nu e o imprudență să discutați cu mine despre șeful de proiect?
- Oarecum. Dar riscul obligă.

Tudor era aproape satisfăcut de discuția cu Corina. Pentru ea totul era normal în afară de o inexplicabilă curtuozie manifestată de Timu. Și asta imediat după ce inginerul aflase că ea urmează să facă o croazieră pe Dunăre. La despărțire, Tudor a zis:

- Dacă primiți vreun comision, de orice fel, vă rog să mă anunțați la acest telefon...
- Prefer să nu plec, domnule Tudor, decît să joc rolul unui intermediar dubios. Mai ales acum, cînd fac legătura dintre obiectele străine pe care le-am văzut în casa lui și...

DILEMA

25 iulie. Dimineată însoțită la Giurgiu. Soții Ionescu păseau pe puntea vasului «Oltenița». George, în căutarea unui loc mai confortabil, își lăsase soția la... bagaje. Tudor, îmbarcat și el ca pentru croazieră, dădu curs semnului discret al Corinei.

— Pofțiți. Această plicul dat azi-dimineață de Timu. M-a rugat să-l introduc într-o cutie poștală dintr-o altă țară. Oricare. La telefon n-am putut să vă spun că mi-a dat și acești 30 de dolari. Pofțiți...

— Pe aceștia păstrați-i. Soțul știe?

— Nimic. Timu mi-a cerut discreție totală.

După câteva ore Tudor, care «renunțase» la voiaj, desfășur plicul cu aprobarea celor în drept. Din el a fost scos un tabel cu diverse denumiri de repere și subansambluri ale unor piese de mașini. În dreptul lor, cifre. Dar denumirile pieselor, cifrele și reperele nu păreau a fi piese de autoturism, cum autorul afirma în scrisoarea. Concluzia? Informații codificate. Pentru Tudor și ceilalți ofițeri din Giurgiu se ridicau probleme delicate. Nu-și puteau da seama din ce domeniu și cît de secrete erau datele. Îndubitabil însă, scrisul era al lui Timu.

Întrebările rămăneau fără răspuns, în timp ce vasul «Oltenița» plecase spre Viena: «Ce facem?», «Îi dăm drumul?» «Oprim?» În fața imposibilității descifrării textului și, în perspectiva demascării activității agentului «Tellus» (pseudonim cu care era semnată scrisoarea), s-a ales varianta restituirii «piesei» și executării unei fotocopii.

La Turnu Severin, Corina e îmbărbătată de Sanda, o colegă a lui Tudor.

— Căpitanul vă urează călătorie plăcută. Plicul nu conține nimic compromițător. Se cereau niște piese auto. Trecuseră două săptămîni de la plecarea Corinei. Căpitanul Tudor, confruntînd fotocopia scrisorii cu documentele secrete la care lucra trădătorul, nu se edificase îndeajuns. Datele aveau un oarecare corespondent însă erau haotice. Evident, exista o cheie știută numai de Timu și de cei de afară. Singura posibilitate de a-l împiedica să intre și în posesia altor informații era «devansarea». Dar măsura era contraindicată. Se impunea — mai curînd — urmărirea lui totală, dar cu eliminarea oricărui risc. Foarte atentele investigații au stabilit că Timu era etichetat la institut «preaconștiinciosul»: aproape zilnic lucra pînă seara tîrziu. În ultimul timp motivase față de colegi că vrea să-și pună la punct lucrările înainte de a pleca în concediu.

MUSAFIRUL

Într-una din zile, Monica îi zise:
— Dragă Tony, acum două ore am avut un musafir.

SFÎRȘITUL
LUI TELLUS

(II)

N-a binevoit să te aștepte, cu toate că l-am tratat cum se cuvine. Mi-a lăsat cartea de vizită, rugîndu-te să-l cauți la telefon.

— Îi fac chiar acum o vizită...
A doua zi, musafirul în cauză avea să-i declare căpitanului Tudor: «Pe inginerul Timu nu l-am cunoscut pînă aseară. Și nici nu l-aș fi cunoscut, dacă o persoană din străinătate nu m-ar fi rugat să-i aduc câteva piese de schimb pentru ford taunus 17 M. Cum la noi nu se găsesc asemenea piese, am acceptat comisionul. La vamă am declarat că le-am cumpărat pentru fordul meu...»

De ce avea nevoie Timu de asemenea piese cînd autoturismul său înregistrase la bord doar 16 000 km? Simplu. Piesele confirmau primirea plicului expedit prin Corina.

Bronzată, Corina devenise și mai atrăgătoare. Căpitanul Tudor, care o aștepta în Cișmigiu, era gata să n-o recunoască. S-au așezat pe o bancă și Tudor scoase dintr-un plic fotocopia datelor transmise prin ea de «Tellus». Corina, după ce le studie atent, izbucni pe un ton neliniștit.

- Cum? Asta am dus eu afară?
- Exact.
- Cum de-a fost posibil?
- Altă soluție nu exista.
- Știți că aici sînt datele unor repere ale proiectului foarte secret la care lucrez și eu?
- Așa se pare. Nu sîntem încă siguri...

În focul discuției, Corina tresare, se înroșește, apoi amuțește. Abia apucă să spună: «Timu. Vine spre noi din spatele dumneavoastră. Vă cunoaște?» «Nu», răspunse căpitanul, ridicînd mai sus revista, din care se prefăcea că citește cu interes. Prin fața lor, pentru câteva clipe, defila ostentativ Timu. Se îndepărtă cu un rinjet satisfăcut. La despărțirea de căpitanul Tudor, Corina încheie: «Cu soțul o rezolvați dumneavoastră».

TIMU DEVINE AGRESIV

Atmosfera încărcată în biroul lui Timu. Corina ascultă Privirea ei galeșă se vede că nu-l scosese din «priză» pe fostul șef de proiect.

— Directorul mi-a comunicat că vei conduce lucrarea. Eu am o sarcină temporară, impusă de urgența altei lucrări. În două nu mă pot împărți. Dar... nu uita. Vreau să știi totul la zi.

— Cum așa?

Din nou, «atențiile» sosesc la timp.

Un comis-voiajor de ocazie: o legătură a lui Timu.

- Simplu. E un proiect mult prea frumos și important, la care pînă acum am contribuit cel mai mult.
- Și?
- Dacă n-ai să înțelegi, pot fi și rău.
- Ce vrei să spui?
- Scrisoarea dusă afară, valuta, amozul din parc și ar mai fi și altele...
- Adică un fel de șantaj.
- Să zicem.
- Va să zică asta ți-a fost scopul. Și eu care credeam că am de-a face cu un adevărat coleg și prieten.
- Putem rămîne.
- Fie! Dar cu o singură condiție: să-ți iei singur ce te interesează.

După o nouă întîlnire cu Tudor, Corina Ionescu a analizat împreună cu acesta un alt document fotocopiât de Timu cu un aparat fotografic minuscul, cît o cutie de chibrituri. Noul intermediar al lui Timu, un cunoscut al lui din comerțul exterior care pleca în delegație, nu se «complicase»: prezentase documentul organelor de securitate. Studiul lui o determină pe șefa de proiect ad-hoc să rostească: «Peștele a apucat momeala. Văd că Tellus transmite exact integral ce-i lasă să ia. Asta înseamnă că am stabilit și codul folosit». «Deci, spuse căpitanul, toți sînt mulțumiți. Cei de afară că primesc, Tellus că transmite, noi și dumneata că ne jucăm bine rolurile. Și, bineînțeles, sînt mulțumiți și unii dintre comisionari».

IMPRUDENȚA CORINEI

Ca de obicei, Timu, după ce-și anunțase telefonic vizita, pornește spre biroul Corinei. Aceasta, obișnuită cu astfel de vizite, se pregătește să-l primească pe fostul șef. Dar nu cu o cafea. Strînge în grabă planșe, hîrtii, schițe, le introduce în fișet, de unde scoate un dosar cu coperte de culoarea oului de rață. Îl pune pe masa de lucru. La sosirea lui Timu, Corina își face de lucru prin atelierul de proiectare și revine după cinci minute. Cu aerul cel mai degajat. Timu, după câteva neimportante cuvinte, își ia la revedere. Pe masă, dosarul verde. Corina deschide fișetul și scoate alt dosar, galben. Desface prima copertă și... îngălbenește. Își dă seama că lăsase de fapt nu varianta falsă, ci pe cea reală! Asta însemna distrugerea jocului! O imprudență și totul părea năruit. Și cît se străduise...

În fiecare zi copia și «recondiționa», după documentele reale, datele ce le oferea lui Timu. Nu era ușor: o falsificare exagerată, și Timu ar fi descoperit jocul, căci era doar unul dintre coautorii invenției. Pe de altă parte, celor de afară, care puneau cap la cap informațiile primite periodic, trebuia să le dea certitudinea că investițiile făcute în Tellus erau rentabile. Ca să nu greșescă, Corina se gîndise pînă și la culoarea dosarelor. Verde: liber pentru Timu, galben: atenție, date reale. Și totuși...

Tudor află. În aceeași după-masă, în ținută de «veritabil diplomat» (exact așa s-au întîmplat lucrurile, ca dealtfel toate cele descrise pînă aici) Tudor se îndreaptă cu pași măsurați spre vila din Strada Dîmbului. Un singur lucru îl neliniștea: oare Timu reușise să-i rețină figura atunci, în Cișmigiu? Nu era exclus. Dar Tudor nu avea de ales. Tellus fotocopiase informații reale. Gîndurile s-au curmat în fața vilei.

BOTEZUL N-A AVUT LOC

După ce-și invirti într-un fel stingher pipa, Tudor sună:
— Cine-i?
— Caut pe domnul inginer Anton Timu.
— Da! Eu sînt.
— M-a trimis domnul Held să vă spun că ziua de naștere a lui Tellus a fost...
— Pofțiți, vă rog, repede.
— A fost un botez minunat.
— Regret că nu am venit.
— Mă grăbesc. Avionul pleacă peste două ore.
— Imediat...
...Timu se întoarce dintr-o altă cameră cu o cutiuță pe care scria «Bomboane fondante».
— Pofțiți. Puteți servi fără grijă. Dar nu uitați de ambalaj.
— Domnule «Tellus», jocul s-a terminat. Sînt căpitanul Tudor...

În anchetă, inginerul Timu și-a recunoscut faptele. Instanța l-a condamnat la șase ani închisoare pentru transmiterea de informații unei agenții de spionaj străine, la trei ani pentru nerespectarea regimului valutar și la confiscarea totală a averii.

Dan CĂLINESCU
Val DUMITRESCU

COPERTA NOASTRĂ:

Cît îl Maramureșu'...
Fotografie de Iuliu POP

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

41 505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Prezentarea artistică:

V. OLAC

FLACĂRA ALBUM

După câteva roluri ușurele
în pelicule fără nici o importanță (decît una comercială),

SYLVA KOSCINA

revine în atenția cinefililor serioși
cu o partitură dramatică în filmul «Viesparul».

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 155 000 exemplare.

Redactor șef: **ADRIAN PĂUNESCU**